

Προβληματισμοί

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

HELLENIC INSTITUTE for STRATEGIC STUDIES

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ-ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ-ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2025

Πατησίων 88, 104 34 Αθήναι

Ευρώ 0,01

Τεύχος **122**^{ον}

Άρθρα

***Φρόνημα: Αφηρημένη έννοια ή το κλειδί για**

το μέλλον;

Του Αντιναυάρχου ε.α. Βασιλείου Μαρτζούκου
Π.Ν.

***Οι προβληματισμοί ενός ανησυχούντος**
πολίτη

Του Υποστρατήγου ε.α. Κωνσταντίνου
Αργυροπούλου

***Όχι στον πόλεμο. Εχθρός της Ελλάδος είναι**
η Τουρκία και όχι η Ρωσία

Του Γεωργίου Δουδούμη

***Ιστορική Σύνοδος Ελλάδος-Κύπρου-Ισραήλ**
και το «Τείχος Προστασίας».

Του Αντιστρατήγου ε.α. Ιωάννου Μπαλτζώη

***Al Jazeera: το μέτωπο Ισραήλ – Κύπρου –**
Ελλάδας αρχίζει να ανησυχεί την Τουρκία

Αχμαντ Καμέλ

***Ελληνική προεκταθείσα αποτρεπτική**
στρατηγική και η περίπτωση της ανάπτυξης
μεραρχίας στην Κύπρο το 1964

Του Μάρκου Ι. Τρούλη

***Η μέγκενη της συγκυριαρχίας και ο**
αμερικανικός Άτλαντας

Του Γιάννου Χαραλαμπίδη

***Τι κρύβει το σκωτσέζικο ντους του Τραμπ**
για το Ουκρανικό

Του Σταύρου Λυγερού

***Το τιμόνι της Ευρώπης στα χέρια**
τυχοδιωκτικών ηγεσιών...

Του Δημητρίου Χρήστου

***Ο κόσμος το 2026: ο θάνατος της διεθνούς**
τάξης

Του Παντελή Σαββίδη

***Η Πρόκληση του Θαλασσομαχίου 2 στο**
Ιόνιο

Του Λεοντίου Πορτοκαλάκη

***Εν αρχή ην ο λόγος**

Του Κωνσταντίνου Γκουνάγια

***Περιορισμός Νόμιμης Οπλοκατοχής**
ή νέα επιβράβευση της παρανομίας
Του Χαραλάμπους Ησαΐα

***Απηχήσεις της τετράδας των**
ιδιοσυγκρασιών

της Ιπποκράτειας Σχολής/Γαληνού

και ο στρατιωτικός ηγέτης

στο «Περί Πολέμου» έργο του Κλαουζεβιτς

Του Εμμανουήλ Κ. Δουνδουλάκη

Επισκοπήσεις

Η Ελλάς και ο Κόσμος

Του Ανδρέα Ματζάκου Αξιωματικού ε.α.

Οι Προβληματισμοί του Εκδότη

Αγαπητά μέλη και φίλοι

Στο τελευταίο τρίμηνο του 2025 θα λέγαμε ότι οι εξελίξεις ήταν συγκλονιστικές και κρίσιμες. Ας τα δούμε αναλυτικότερα.

Α. ΗΠΑ, Μέση Ανατολή.

Η πολιτική Τραμπ συνεχίζεται με τα ίδια χαρακτηριστικά, που γνωρίσαμε σε όλο το 2025. Προσπάθεια επίτευξης ειρήνης στα δύο μεγάλα μέτωπα πόλεμου, Ουκρανία και Γάζα. Στην Γάζα, έχουμε κατάπαυση πυρός με μια Συμφωνία, που υπέγραψε και η Χαμάς και ολοκλήρωση της Α' Φάσης του Σχεδίου των 20 σημείων Τραμπ, που εγκρίθηκε και από το Σ.Α/ΟΗΕ. Ο Ισραηλινός στρατός έχει αποσυρθεί στο μέσον της Γάζας, στην προβλεπόμενη γραμμή, οι δε 21 ζωντανοί όμηροι απελευθερώθηκαν και οι 27 από τους 28 σορούς επεστράφησαν.

Αν και είχαμε εξελίξεις, όπως εμφύλιο μεταξύ φυλών στην Γάζα, εκτελέσεις δημοσίως αντιφρονούντων από την Χαμάς και βομβαρδισμούς περιοχών εκ μέρους των ισραηλινών λόγω υπόπτων ενεργειών της Χαμάς και του θανάτου αθώων αμάχων. Οι εξελίξεις κρίνονται ικανοποιητικές, σε σχέση με το παρελθόν. Έτσι εκτιμάται ότι από το 2026, θα αρχίσει η Β' Φάση του Σχεδίου, που προβλέπει την εγκατάσταση στην Γάζα της Διεθνούς Δύναμης Σταθεροποίησης (ISF) από δυνάμεις διαφόρων κρατών και να αρχίσει να λειτουργεί το Συμβούλιο Ειρήνης, υπό την προεδρία Τραμπ. Οι διαβουλεύσεις έχουν σχεδόν ολοκληρωθεί και αναμένονται να ανακοινωθούν οι χώρες που θα συμμετάσχουν. Η Ελλάδα είναι καλοδεχούμενη και προτάθηκε από το Ισραήλ και τα κύρια αραβικά κράτη. Και σύμφωνα με εγκυρότατες πληροφορίες η Ελλάς θα συμμετάσχει με δύναμη μηχανικού, όπως είχε συμβεί και με το Αφγανιστάν, με μεγάλη επιτυχία. Εκτιμάται ότι η κατάσταση θα βελτιωθεί και ότι η Χαμάς θα παραδώσει μέρος του εξοπλισμού της, καθώς και έγκυρες πληροφορίες αναφέρουν ότι έχει κρύψει μέρος αυτού σε φιλικές χώρες στην Αφρική. Σε ότι αφορά την Συρία, τις τελευταίες εβδομάδες του 2025 βρίσκεται σε πολύ ευάλωτη κατάσταση μετά τις συνεχιζόμενες εσωτερικές συγκρούσεις. Ιδίως μετά τις μάχες με τους SDF, τους Κούρδους της Συρίας, οι οποίοι αρνούνται την ενσωμάτωση των, όπως και άλλων τοπικών ομάδων στον εθνικό στρατό, το δε πολιτικό σύστημα παραμένει ατελές, δημιουργώντας ρήγματα που περιπλέκουν περαιτέρω την κατάσταση. Επί πλέον η Συρία έχει γίνει το πεδίο αντιπαραθέσεων Τουρκίας και Ισραήλ, με θανατηφόρα κτυπήματα του Ισραήλ στην Τουρκία, που εγκυμονεί κινδύνους κλιμάκωσης. Η Συρία παραμένει ένα «γεωστρατηγικό πεδίο» όπου πολλά περιφερειακά και διεθνή κράτη αντιμετωπίζουν την ανάγκη ισορροπίας μεταξύ σταθερότητας, επιρροής και αποφυγής κάποιας νέας φάσης εμφύλιων συγκρούσεων.

Β. Πόλεμος στην Ουκρανία

Σε ό,τι αφορά τον πόλεμο στην Ουκρανία, οι εξελίξεις ήταν καταγιστικές. Με νέες τακτικές ο ρωσικός στρατός συνέχισε την προέλασή του προς τα δυτικά, καταλαμβάνοντας σημαντικές πόλεις-φρούρια. Έτσι με την τακτική της περικύκλωσης, οι ρωσικές δυνάμεις κατέλα-

βαν σημαντικά εδάφη στη βορειοανατολική Ουκρανία, στο δε νότιο-ανατολικό μέτωπο οι μάχες συνεχίζονται, εναντίον της λεγόμενης «Ζώνης των πόλεων – φρουριών», όπου ο ρωσικός στρατός κατέλαβε τις στρατηγικές πόλεις Λίμαν, Κουπιάνσκ, Πογκρόβσκ, Μύρνοραντ και Χουλιαπόλε, στρατηγική πόλη στην επαρχία της Ζαπορίζια. Το μόνο που απέμεινε στην επαρχία Ντονιέσκ, ήταν οι στρατηγικές πόλεις Σλαβιάνσκ και Κραματόρσκ, πόλεις που οι Ρώσοι είναι αποφασισμένοι να κατακτήσουν με κάθε τρόπο. Στον διπλωματικό τομέα, τον Νοέμβριο 2025, οι ΗΠΑ παρουσίασαν το ειρηνευτικό σχέδιο Τραμπ των 28 σημείων για την Ουκρανία, που θεωρήθηκε, ως η βάση για περαιτέρω διαπραγματεύσεις. Οι Ευρωπαίοι που είχαν μείνει εκτός σχεδιασμού του σχεδίου ειρήνης, αντιπροτείνουν σχέδιο 20 σημείων και στην συνέχεια στην σύσκεψη της Γενεύης, με συμμετοχή αμερικανών και ουκρανών, το σχέδιο τροποποιείται σε 19 σημείων, που απέρριψε άμεσα η Μόσχα, δεχόμενη για συζητήσεις μόνο το σχέδιο των 28 σημείων. Η Ρωσία επιμένει στις συμφωνίες της Αλάσκας μεταξύ Τραμπ και Πούτιν, που δεν ανακοινώθηκαν επίσημα. Πληροφορίες έγκυρες αναφέρουν συμφωνία συνεκμετάλλευσης της Αρκτικής. Έτσι, οι εξελίξεις μάς φέρνουν στην τελευταία σύνοδο στην Φλόριντα, στα τέλη Δεκεμβρίου στην οικία Τραμπ, όπου συνομιλεί ο ουκρανός πρόεδρος Ζελένσκι με τον αμερικανό πρόεδρο Τραμπ. Σε συνεννόηση με τους Ευρωπαίους «προστάτες» του, με το αποκαλούμενο «κόμμα του πολέμου (Η.Β., Γερμανία, Γαλλία, Πολωνία, Βαλτικές και σκανδιναβικές χώρες), το οποίο προτείνει τροποποιήσεις, όπως την μη αποδοχή παραχώρησης εδαφών στους Ρώσους στο Νονιέσκ, με εγγυήσεις ασφαλείας (τύπου άρθρου 5 του ΝΑΤΟ), με δύναμη του ουκρανικού στρατού δυνάμει 800.000 ανδρών και ειρηνευτικές δυνάμεις από ευρωπαϊκές χώρες, μέλη του ΝΑΤΟ, τροποποιήσεις που απορρίπτουν άμεσα οι Ρώσοι. Τότε ο Ζελένσκι ελίσσεται, με μια ιδέα (των πατρώνων του) και προτείνει δημοψήφισμα από τον ουκρανικό λαό, για την αποδοχή της ειρήνης και την παραχώρηση εδαφών, θέλοντας έτσι να κερδίσει χρόνο και να μεταβιβάσει τις προσωπικές ευθύνες του, στον ουκρανικό λαό, ώστε να εξαγιστεί για τις ευθύνες και τα σκάνδαλα διαφθοράς που πνίγουν στην κυριολεξία την Ουκρανία και τον ίδιο προσωπικά, ενώ δεν μιλά για προεδρικές εκλογές, αν και έχουν περάσει δύο χρόνια, που έληξε η θητεία του. Λόγω της διαφθοράς στην Ουκρανία, οι ΗΠΑ επιβάλλουν την Αρχή Καταπολέμησης Διαφθοράς (NABU), με αμερικανούς πράκτορες του FBI να αποκαλύπτουν σημεία και τέρατα διαφθοράς από το περιβάλλον και όχι μόνο Ζελένσκι. Τα «ευρωπαϊκά στην ουσία σχέδια ειρήνης» απορρίπτονται από τους Ρώσους, Ο Ζελένσκι χειραγωγούμενος από τους προστάτες του στην Ευρώπη και αναλογιζόμενος των ευθυνών του, παίζει τακτική καθυστέρησης, που οι Ρώσοι εκμεταλλεύονται και κερδίζουν συνεχώς εδάφη. Και σε αυτό το περιβάλλον ο πόλεμος συνεχίζεται και θα συνεχιστεί το 2026 και υπάρχει η πιθανότητα και η δυνατότητα των Ρώσων να πάρουν και την πόλη της Ζαπορίζια.

Συνέχεια στην σελίδα 47

Ιδιοκτήτης: ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ. ΚΩΔΙΚΟΣ 21-6037

Εκδότης-Διευθυντής: Ιωάννης Μπαλτζώης

Υπεύθυνος Συντάξεως: Κ. Αργυρόπουλος

Υπεύθυνος Τεχνικής Υποστηρίξεως: Α. Τόσιος

Συντ/κή Ομάδα: Γ. Δουδούμης, Δ. Ηλιόπουλος, Μ. Βλάχου

DTP-Καλλιτεχνικά: Κ. Αργυρόπουλος

Εκτύπωση: ΠΡΩΤΟΠΑΠΑ Α.Ε. Τηλ: 2105743410

Γραφεία: 28ης Οκτωβρίου 88

TK 104 34 Αθήναι

Τηλέφωνα: 210 8211025

E-mail: elisme@elisme.gr

Διαδίκτυο: www.elisme.gr

Διευθύνσεις

Φρόνημα: Αφηρημένη έννοια ή το κλειδί για το μέλλον;

Του Αντιναυάρχου ε.α. Βασιλείου Μαρτζούκου ΠΝ
Επιτίμου Διοικητού ΣΝΔ
Αντιπροέδρου ΕΛΙΣΜΕ

Κατά γενική παραδοχή η Ελλάς απειλείται. Στο εσωτερικό ο συνδυασμός «δημογραφικό – μετανάστευση» επιδεινώνει διαρκώς το εθνικό μέλλον, αλλοιώνοντας σταδιακά την κοινωνική συνοχή, το αξιακό σύστημα, την εθνική ταυτότητα και θέτοντας σε κίνδυνο την ευημερία αλλά και την ίδια την ύπαρξη των Ελλήνων. Βάσει των δεδομένων της ευρύτερης περιοχής (δημογραφικοί δείκτες Αφρικής, Ασίας, Ευρώπης και Ελλάδος, κλιματική αλλαγή, αστάθεια, πρόσβαση μεταναστών, ποσοστά μεταναστών θεοκρατικών αντιλήψεων κ.λπ.), το φαινόμενο θα ενταθεί εκθετικά εντός του 21ου αιώνας με ακραίες συνέπειες. Η μέχρι στιγμής διαχρονική εθνική αντιμετώπιση τόσο του δημογραφικού όσο και του μεταναστευτικού είναι εξοργιστικά κατώτερη των περιστάσεων.

Η χώρα μας απειλείται επίσης από την αναθεωρητική και κατοχική Τουρκία η οποία διεκδικεί την εθνική κυριαρχία, την ανεξαρτησία και τα κυ-

ριαρχικά δικαιώματα Ελλάδος και Κύπρου. Τις επεκτατικές της απειλές σε Αιγαίο, Θράκη, ΝΑ Μεσόγειο και Κύπρο υλοποιεί σταδιακά, απαγορεύοντας στην Ελλάδα να ασκήσει τις δικαιοδοσίες της με απειλή πολέμου. Ο Τουρκικός πειθαναγκασμός είναι αποτελεσματικός διότι συνοδεύεται από πολιτική αποφασιστικότητα, ισχυρές ένοπλες δυνάμεις (διαρκώς εξοπλιζόμενες σε αριθμούς και μέσα) και σχεδόν αυτόνομη αμυντική βιομηχανία. Η Ελλάς μετά από πολιτική αδράνεια 20 ετών προσπαθεί καθυστερημένα να ισχυροποιήσει τις ένοπλες δυνάμεις (ΕΔ) και την αμυντική της βιομηχανία. Η πολιτική αμυντική ασυνέχεια και ασυνέπεια δεν οφείλεται μόνο στην οικονομική κρίση αλλά και σε πάγιες αντιμilitarιστικές ιδεοληψίες. Πολιτικά η χώρα εμφανίζεται αναποφάσιστη, αντιφατική και εν τέλει κατευναστική έναντι της τουρκικής απειλής. Την στάση αυτή προωθούν και διαχέουν στην κοινή γνώμη πέραν σειράς πολιτικών όλων των αποχρώσεων, συγκεκριμένες δεξαμενές σκέψευς και σειρά ακαδημαϊκών και ΜΜΕ.

Βασική και θεμιτή εθνική επιδίωξη συνιστά η αποτροπή της οποίας η αξιοπιστία εξαρτάται από την στρατιωτική δυνατότητα και ετοιμότητα, κυρίως όμως από την πολιτική και λαϊκή βούληση όπως πολεμήσει εάν απαιτηθεί, παράμετρος για την οποία η χώρα μας δεν φαίνεται πειστική. Η οργανωμένη μύηση στην κυριαρχία των ατομικών δικαιωμάτων με επιμελημένη απουσία συλλογικών υποχρεώσεων ροκανίζει τους εθνικούς συνεκτικούς δεσμούς. Σωρεία δηλώσεων εκ μέρους πολιτικών, ακαδημαϊκών, διανοουμένων, δημοσιογράφων, εκπαιδευτικών κ.λπ., διαμορφωτών της κοινής γνώμης έχουν αναγάγει την ειρήνη σε ύψιστο αγαθό και το αιωρούμενο γενικό σύνθημα είναι «ποτέ πια πόλεμος». Η εγωϊστική, ουτοπική και ανήθικη αυτή θέση υπονομεύει τους αγέννητους Έλληνες και παροτρύνει την ζώσα γενεά να εκχωρεί εθνικά δικαιώματα αρκεί να μην πολεμήσει. Η αντιλήψεις αυτές ακυρώνουν τις εξοπλιστικές δαπάνες, μηδενίζουν την αποτροπή και αποθρασύνουν τον αντίπαλο.

Η απάντηση στα ανωτέρω λιμνάζοντα ύδατα εστιάζεται στον ανθρώπινο παράγοντα και συνοψίζεται μονολεκτικά στην λέξη ΦΡΟΝΗΜΑ η

οποία αποτελεί στάση ζωής και συνδέεται ευθέως με τις έννοιες «φρόνηση, σωφροσύνη, θάρρος, κρίση, αυτοπεποίθηση», αποκλείοντας κάθε ενθουσιώδη, συναισθηματική και παρορμητική έξαρση και αντίδραση. Το φρόνημα που εκφράζει την συλλογική εθνική ψυχή, την αξιακή ποιότητα και τους ενεργούς αποφασισμένους πολίτες δεν αποκτάται με εντολή αλλά καλλιεργείται επί μακρόν ως προϊόν παιδείας, παραδείγματος, προτύπων, στάσεως ζωής, ιστορικής συλλογικής μνήμης και εθνικού οράματος. Εάν οι εθνικές δοκιμασίες και ατομικές θυσίες δεν έχουν νόημα για τους πολίτες, το φρόνημα καταρρέει. Όταν διακυβεύονται ζωτικά εθνικά συμφέροντα, το θάρρος ως συστατικό στοιχείο του φρονήματος δεν σημαίνει απερίσκεπτη τόλμη αλλά αξιοπρέπεια και ελεύθερη στάση απέναντι στον φόβο και τον πανικό. Το φρόνημα μετατρέπει την εξωτερική πίεση σε εσωτερική δύναμη και χαρακτηρίζει τα έθνη που επιβιώνουν ενώ η έλλειψή του αποτελεί βαρύ σύμπτωμα εθνικής αποδρομής.

Τα έθνη συνήθως φθείρονται πρώτα εσωτερικά και αργότερα αλώνονται από εξωτερικούς εχθρούς. Ενδειξη φθοράς αποτελούν οι οικογένειες που δεν μεταδίδουν στα μέλη τους ήθος, υπευθυνότητα, αξίες και σεβασμό σε θεσμούς και ανθρώπους. Φθείρει και διαφθείρει επίσης η εθνική παιδεία όταν δεν μεταλαμπαδεύει στους νέους την Ιστορία (δίχως στρογγυλεύματα και σκοπιμότητες), την γλώσσα, τον πολιτισμό τους, αξίες, πρότυπα και κριτική σκέψη. Ο πολίτης ισχυροποιείται όταν γνωρίζει ποιος είναι, από που έρχεται, τι έχουν επιτύχει οι πρόγονοί του και τι επιδιώκει στο μέλλον το έθνος του. Η έλλειψη κοινωνικής συνοχής, η αναξιοκρατία, η έλλειψη κράτους δικαίου, η οικονομική ανέχεια, προβληματικές πολιτικές ηγεσίες, κρατικοί θεσμοί σε σήψη καθώς και φορείς πολιτισμού και ενημερώσεως κατώτεροι των περιστάσεων συρρικνώνουν το συλλογικό φρόνημα και διαλύουν τον εθνικό ιστό.

Πέραν της αριθμητικής, υλικής και τεχνολογικής επάρκειας των ΕΔ, η πολεμική ισχύς και μαχητική ικανότητα των στελεχών τους εξαρτάται πρωτίστως από το φρόνημα, ως έννοια συνδεδεμένη με το ηθικό, πειθαρχία, επαγγελματισμό, συνοχή, αντοχή, αυτοπεποίθηση, θέληση για αγώνα, καθώς και αίσθηση αποστολής και καθήκοντος. Το φρόνημα εντός των ΕΔ επιτυγχάνεται με συστηματική και ρεαλιστική εκπαίδευση (σωματική, διανοητική, κλαδική, διακλαδική, συμμαχική), με ικανή ηγεσία (παράδειγμα, δικαιοσύνη, πειθαρχία, εμπιστοσύνη), διασφάλιση βιωτικών

αναγκών (τροφή, στέγη, καθαριότητα, ιατρική και ψυχολογική φροντίδα, οικονομική σταθερότητα), σύγχρονο υλικό και μέσα, εμφύσηση συνοχής (κοινή καθημερινότητα, δυσκολίες και πνεύμα μονάδος), μύηση σε παραδόσεις των ΕΔ και κοινωνική αποδοχή αυτών.

Σε περιόδους κρίσεων ο λαός χρειάζεται αξιόπιστη ενημέρωση δίχως ωραιοποιήσεις. Ο πολίτης πρέπει να κατανοεί την πραγματικότητα και τις εθνικές επιλογές προκειμένου να τις στηρίξει με εμπιστοσύνη, θάρρος και αντοχή. Στις περιόδους αυτές η σωτηρία βρίσκεται στην συλλογική κατεύθυνση και όχι στην ατομική διαφυγή, υπό την προϋπόθεση ότι οι ταγοί του κράτους δίδουν πρώτοι το παράδειγμα. Χαρακτηριστική ένδειξη υψηλού φρονήματος αποτελεί ο Οκτώβριος του 2023 κατά τον οποίο στα αεροδρόμια του Ισραήλ επικρατούσε το αδιαχώρητο από εκατοντάδες πτήσεις ημερησίως προερχόμενες από όλο τον πλανήτη γεμάτες με χιλιάδες Ισραηλινούς νέους και νέες προσερχομένους με ενθουσιασμό προκειμένου να εμπλακούν σε πολεμικές επιχειρήσεις, μετά το τρομοκρατικό κτύπημα της Χαμάς κατά της πατρίδος τους. Η στάση αυτή είναι αποτέλεσμα καταλλήλου γαλουχήσεως μίας πολιτείας με εθνικό όραμα και αποφασισμένης για την εθνική επιβίωση.

Μετά τα ανωτέρω γίνεται αντιληπτός ο καταλυτικός ρόλος του εθνικού φρονήματος σε ειρήνη, κρίση και πόλεμο. Με αίσθημα εθνικής ανησυχίας, καλείται το πολιτικό μας σύστημα να προβεί στην αυτοκριτική του και να εκτιμήσει με ειλικρίνεια πόσο υψηλό είναι το φρόνημα των Ελλήνων σήμερα. Εάν το αποτέλεσμα δεν είναι το επιθυμητό το πολιτικό σύστημα φέρει την ευθύνη και θα πρέπει, ως ελάχιστο δείγμα μεταμέλειας, να θέσει την αποκατάσταση του φρονήματος ως πρώτη προτεραιότητα. Πρακτικές κομματικής πώσεως και ιδιοτέλειας, κοινωνικής αντιπαλότητας και καχυποψίας, διαφθοράς, αναξιοκρατίας, ατιμωρησίας, αδικίας, ελλείψεως προτύπων, ιστορικής αμνησίας, γλωσσικής ανεπάρκειας και απαξιώσεως της στρατιωτικής ισχύος, εξουδετερώνουν το φρόνημα. Το ρευστό διεθνές περιβάλλον και οι εθνικές απειλές από το εξωτερικό και εσωτερικό της χώρας καλούν σε άμεσες υπερβάσεις ανεξαρτήτως πολιτικού κόστους, εντός χρονοδιαγραμμάτων, διαφορετικά η Ελλάς θα πληρώσει το οριστικό και αναπόφευκτο τίμημα της δυσπροσαρμοστίας της.

13 Δεκεμβρίου 2025

Οι προβληματισμοί ενός ανησυχούντος πολίτη

Του Υποστρατήγου ε.α. Κωνσταντίνου Αργυροπούλου

Κατά τις τελευταίες δεκαετίες η Ελλάς δέχεται συνεχείς πιέσεις εκ μέρους της Τουρκίας μεταφραζόμενες με το γνωστό από την αρχαιότητα *casus belli*. Αυτές οι πιέσεις επιβάλλονται υπό μορφήν απειλής εκφραστικού σχήματος «γαλάζια πατρίδα», «στρατηγικό βάθος», «επαναβίωση Οθωμανικού μεγαλείου», «διαμοιρασμός στα δύο των αποκλειστικώς ελληνικών περιουσιακών στοιχείων» κ.α. Μάλιστα, όταν η κατάσταση οξύνεται, τότε οι πλέον εκδηλωτικοί Τούρκοι απειλούν την Ελλάδα ότι θα μας «έλθουν μία νύχτα». Η μόνιμη αντίδραση των Ελλήνων, όλα αυτά τα χρόνια, είναι ο κατευνασμός των Τούρκων, αιτιότητα ενός φοβικού συνδρόμου επικτηθέντος εκ της συνθήκης της συνεχούς και αταλάντευτης τουρκικής αυτοπεποιθησιακής θρασύτητας.

Ένα ψυχογράφημα της ελληνικής πολιτικής ηγεσίας απέναντι στο συμπιεστικό αυτό status μας καταμαρτυρεί, ότι το φοβικό αυτό σύνδρομο έχει ενσωματωθεί -για τα καλά- στο DNA των ελληνικών ηγεσιών. Αποτελεί το βιβλίο οδηγιών του πολιτικού οργανισμού με αγγελιοφόρο το RNA, που εκτελεί τις οδηγίες του DNA και συμβουλεύει τις ηγεσίες στο να μην αποκαλύπτουν μία -ως έδει- αυτοπεποίθηση σε ό,τι αφορά στα εθνικά θέματα. Αυτή η πολιτική στάση ισοδυναμεί με μία γενικευμένη αγχώδη διαταραχή, η οποία προάγεται κατά περιπτώσεις σε ιδεοψυχαναγκαστική διαταραχή στο πλαίσιο φοβικής διαταραχής (*phobic disorder*). Αυτή η πολιτική δυσπροσαρμογή στις προκλήσεις, που παρατηρείται τις τελευταίες δεκαετίες, αποτελεί αντικείμενο διερωτήσεων σε όσους Έλληνες διακατέχονται από ανησυχία για τα εθνικά μελλούμενα. Ιδού «χαρακτηριστικά» παραδείγματα παρακάμψεως της αναλογούσης επιτελεστικής ελληνικής αντιδράσεως και υπεκφυγής ευθυνών απέναντι στο «πεσμένο γάντι» των κρατών και οργανισμών εχθρικός προς την χώρα μας δρώντων. Ένα: ...η Κύπρος κείται μακράν. Δύο: ...τι θέλετε, να κάνουμε πόλεμο; Τρία: ...έδωσα το όνομα «Μακεδονία» στους σκοπιανούς, διότι με απείλησε ο Γερμανικός παράγων, ότι αν δεν το κάνω θα μας βγάλουν από το ευρώ. Και με μελαγχολική διάθεση εμείς αναλογιζόμεθα, ότι το μεν ευρώ ίσως στο μέλλον να μην ισχύει αλλά η Μακεδονία θα απαλειφθεί οριστικώς από την μερίδα της Ελλάδος στην παγκόσμια πολιτική ιστορία.

Ο φόβος λοιπόν! Η ρίζα του φόβου στην ουσία είναι η έγνοια και ο τρόμος του πολιτικού κόστους. Για όλα τούτα τα δυσάρεστα *viros rei publi-*

cae quarite (αναζητήσατε τους πολιτικούς). Και μέσα σ' αυτό το πλαίσιο συλλογιζόμεθα αναγωγές με αντιτιθέμενα ερωτηματικά. Οι μηχανικοί του χάους μάς εμποδίζουν να έχουμε καθαρή γεωπολιτική ή καλύτερα εθνική ορατότητα με χρονική αξιοπιστία (*temporal reliability*). Ιδίως αυτή την συγκεκριμένη εποχή, όπου γεωπολιτική και γεωοικονομία σε πλανητική κλίμακα έχουν μία σύνθετη, πλέγδην αιτιακή συνάφεια και δυσχερώς οριοθετούμενη αλληλεπίδραση. Διερωτώμεθα: με βάρκα ελπίδας την αυτοβοήθεια πόλεμος εναντίον των Τούρκων; Είναι μία ανάγνωση συνεκδοχικά ασύμφορη για νατοϊκά και ευρωπαϊκά μελήματα. Πόλεμος εναντίον των Ρώσων επειδή έτσι το θέλει η Ευρώπη, όχι όμως οι Ευρωπαίοι; Μάλλον αυτά είναι σκέψεις ενοχλητικές, στενόχωρες, πικρές. Τις αποκλίσεις ευρωπαϊκής αντιλήψεως και σχεδιασμών τις χρεώνουμε στα πολιτικά κόμματα τα οποία μας δίδουν την εικόνα, ότι η εστία ενδιαφέροντός των απομακρύνεται από το προέχον εθνικό συμφέρον. Στην προκειμένη περίπτωση δικαιώνεται ο Paul Valéry, ότι «...δεν υπάρχει κόμμα που να μην μαίνεται κατά της πατρίδας».

Κάτι το παρήγορον αρχίζει και αναφαίνεται τελευταίως. Είναι η προσπάθεια ενδυναμώσεως της σκληράς εθνικής ισχύος με εξοπλιστικά προγράμματα, όπως και με την αναθέρμανση της Ελληνικής αμυντικής βιομηχανίας. Και το κυριότερον είναι η επανεκτίμηση κινδύνων και απειλών με πιο υπεύθυνη διαχείριση των κρισίμων στοιχείων των θεωρουμένων, ως καταλληλοτέρων σε ενδεχομένη εφαρμογή σχεδίων αποτροπής ή αμύνης ή πρώτης προσβολής ή κάποιας συμπληρωματικής στρατηγικής επινοήσεως. Ωστόσο το φοβικό σύνδρομο είναι ακλονήτως εγκατεστημένο στο πνεύμα των ανωτάτων αρχόντων. Ίσως γνωρίζουν κάτι που τους ενοχλεί νύχοντας το συνειδητό τους. Και -ως φυσικόν- το κρίσιμον επόμενο είναι ο κατευνασμός. Είναι μία εξυπηρετική και «χρήσιμη» αντίδραση των υπευθύνων, οι οποίοι με τον τρόπον αυτόν προσπαθούν να μειώσουν τις όποιες ανακύπτουσες και ίσως μη αναστρέψιμες εντάσεις. Είναι μία βολική δικαιολογία να μειωθούν φόβοι, άγχη, περιπλοκές και συμπληγάδες στον χάρτη των συμπερόντων, ώστε να αποφύγουν μία αναπόδραστη σύγκρουση, η οποία -είπαμε- προεξοφλεί το πολιτικό κόστος.

Η κοινή λογική και όχι το οχληρό RNA, είναι η υποδείκτις και πνευματικός οδηγός που συμβου-

λεύει τους υπευθύνους προβάλλοντας κανόνες που επιμετρούν απειλές με σκοπόν την απο-φοβικοποίηση. Η κοινή λογική υπαγορεύει δεσμεύσεις και κόκκινες γραμμές στο να θεσμοθετηθεί ένα ενιαίο πλαίσιο αξιολογήσεως των εκτιμωμένων κινδύνων. Η κοινή λογική προβαίνει σε εύστοχες υποδείξεις για να φθάσουμε σε μία ανεκτή και διαχειρίσιμη συνθήκη, ώστε η χώρα υιοθετούσα ένα δόγμα ψυχραίμου ασφαλείας να λαμβάνει αποφάσεις τεκμηριωμένης αποτιμήσεως των κινδύνων. Να ορίσει δηλαδή σαφείς κόκκινες γραμμές με εφαρμόσιμη αποτροπή μιας αδιαμφισβητήτου αξιοπιστίας. Όχι πειραματισμούς με μπλόφες απρονοήτου εκβάσεως. Να επιδιωχθεί θεσμική διαφάνεια, ώστε να μη κοροϊδευόμαστε μεταξύ μας (κυβέρνηση/λαός). Να επιζητηθεί η κοινωνική ανθεκτικότητα, κάτι σαν μία ρεαλιστική εικόνα κάποιας κυριαρχούσης αβεβαιότητας, ώστε γνωστών όντων των ενδεχομένων να συμβούν εχθρικών ενεργειών, η φιλία πλευρά με την κατάλληλη προπαρασκευή να επιτύχει καθολική, ακμαία και ανθεκτική επαγρύπνηση και παλλαϊκή πρόθυμη διαθεσιμότητα. Όταν με ένα τέτοιο μοτίβο εξαλείφεται η πολιτική του φόβου καθώς και η αποβολή του ατέρμονος κύκλου των κατευνασμών των συνοδευομένων από «υποκλίσεις», τότε η καθημερινότητα ενός ολοκλήρου λαού συνεχίζεται με εμπιστοσύνη πάνω σε στέρεη βάση.

Βεβαίως με ένα Τούρκο απέναντι και με γνωστές τις προθέσεις του, οι Έλληνες υπεύθυνοι γνωρίζουν, ότι έχουμε να κάνουμε με επικειμένη συνδεδυασμένη και ταυτόχρονη κρίση πάνω σε πολλαπλούς τομείς. Τομείς, όπως ένοπλη παραβίαση των καταγέλαστων «ηρέμων νερών», αμφίβια επιχείρηση εναντίον νήσου ή νήσων, υποψήσκουσες υπονομευτικές σχεδιάσεις στο εσωτερικό, κυβερνοεπιθέσεις με σκοπούμενη την διαρθρωτική δυσλειτουργία της οικονομίας, αθρόα εισβολή λαθρομεταναστών πανταχόθεν και ανεξέλεγκτη διασπορά των στην επικράτεια, δράση φορέων υπηρετούντων ξένα συμφέροντα με αποστολές δολιοφθορών και εκπομπής πληροφοριών επί ευαισθητών στρατηγικών στόχων, υβριδικές κινδυνολύγες προειδοποιήσεις, συγκυρία ασυνθηθίστων κλιματικών συνθηκών κατά την υπόψιν περίοδο κ.α. Κάτω από μία τέτοια ένταση οι φορείς ευθύνης δεν πρέπει να διογκώνουν την ένταση με το φοβικό τους άγχος (phobic anxiety) ούτε να δίδεται τόπος στην κάθε οργή για να μην ενοχληθεί ο ενοχλών· το οποίο μεθερμηνεύεται ως κατευνασμός. Συνιστάται μία προσηκόντως συγκεκροτημένη ανθεκτικότητα, ώστε να απορροφηθεί η όποια περιπέτεια και δοκιμασία και να συνεχισθεί η λειτουργία του ανθισταμένου φιλίου φορέως με την προϋπόθεση αναλόγου σκληρότητας απάντηση χωρίς φόβο και χωρίς

πάθος. Εξ άλλου είναι απαραίτητη μία αδιάκοπος, μία ουσιαστική και όχι επιδερμική συνέχιση του “para bellum”, ώσπου να ανελιχθεί η προς πόλεμον οργάνωση στο ύψος εκείνης της αδιαμφισβητήτου μαχητικής ισχύος, η οποία θα εγγυάται την εθνική ασφάλεια.

Ένας μεθοδικός νους που ασκεί την εξουσία κάτω από αληγείς και αδιευκρινίστου μεγέθους πιέσεις κατανοεί την ανάγκη ενιαίας κριτικής αποτιμήσεως κινδύνων. Δικαιολογούμε το «ενιαίας», διότι πολλάκις διαπιστώνονται στεγανά στον τομέα των πληροφοριών και των αξιολογήσεων, ώστε να αιφνιδιάζονται οι εμπειλεγμένοι εκτελεστές από μία μη εκτιμηθείσα τροπή πραγμάτων. Θα το καταλάβουμε, εάν υποθέσουμε το σύστημα των εθνικών κανόνων εμπλοκής χωρίς το εφαρμόσιμον της ενιαιότητας, της συνοχής και της διακλαδικότητας. Θα διαπιστώσουμε, ότι το αποτέλεσμα επί του πεδίου θα είναι καταλυτικό της οιασδήποτε κεντρικής σχεδιάσεως. Ως εκ τούτου απαιτείται ενιαία εκτίμηση δεδομένων επί ποιός τινος κρισιμότητας και επικινδυνότητας. Συνιστάται -εάν δεν υπάρχει- μία εισαγομένη από ΗΠΑ και NATO επιχειρησιακή συνταγή, ήγουν δημιουργία ενός “κέντρου συντήξεως κινδύνων” (Fusion center). Αυτό το κέντρο συντήκει ετερογενείς πληροφορίες από πολλαπλές πηγές και φορείς, ώστε να παραχθεί ενιαία και επιχειρησιακά χρήσιμη εικόνα κινδύνου. Έπεται ο καθορισμός κόκκινων γραμμών. Η αποτροπή δεν είναι συναλλακτική ρητορική ούτε στομφώδεις δηλώσεις.

Και μετά τα ανωτέρω φροντίζουμε το ζωτικό αντικείμενο προβληματισμού, δηλαδή την «ασφάλεια». Και ασφάλεια σημαίνει, ότι η χώρα εξακολουθεί και λειτουργεί ευρύθμως υπό οιασδήποτε μορφής και εντάσεως πίεση. Απαιτείται προς τούτο εφαρμογή σχεδίων προβλεπόντων εγγυημένη συνέχεια της κρατικής λειτουργίας. Η καλή και απρόσκοπτος συνέχεια προϋποθέτει ρεαλιστική προπαρασκευή του εμψύχου δυναμικού της χώρας. Αυτή η προπαρασκευή μεταφράζεται σε εκπαίδευση εφεδρείας, σε ασκήσεις πολιτικής προστασίας, παλλαϊκή συμμετοχή σε εφαρμογή σχεδίων ειδικών συνθηκών κ.τ.τ. Η εσωτερική ασφάλεια απαιτεί κατηγορηματικά την ενεργοποίηση κανόνων προβλεπόντων τον απόλυτον έλεγχο των αλλοδαπών και δη των όσων υπάρχει υποψία, ότι θα δράσουν υπέρ ξένων συμφερόντων. Τέτοιοι πιθανοί δράστες είναι οι αποκαλυπτόμενοι πράκτορες, οι ομόδοξοι των Τούρκων οικονομικοί μετανάστες, οι σύμμαχοι των Τούρκων Πακιστανοί μετανάστες, οι εντεταλμένοι για δολιοφθορές υπήκοοι ομόρων χωρών εχουσών βλέψεις επί ελληνικών εδαφών (Τσάμηδες, Σκοπιανοί κ.α.) και φυσικά οι διάσπαρτοι στην επικράτεια δυσδιάκριτοι τζιχαντιστές. Ευ-

λόγως, όλες αυτές οι υποχρεώσεις προαπαιτούν την συμμετοχή όλων ανεξαιρέτως των πολιτών, οι οποίοι, ως επί της ουσίας, δικαιούνται να γνωρίζουν το τι ακριβώς συμβαίνει ή τι τεκμαίρεται, ότι θα συμβεί και ποίος είναι ο συνταγματικός των ρόλος. Ο πολίτης είναι μέρος της κρατικής συνεχείας. Ο «συνταγματικός ρόλος» δηλώνει ότι το κράτος δεν υπάρχει χωρίς τους πολίτες του, ότι σε κρίσιμες στιγμές, η ευθύνη δεν ανήκει μόνο στους θεσμούς, αλλά και στο κοινωνικό σώμα και τέλος η ενεργοποίηση των πολιτών νομιμοποιείται ακριβώς επειδή προβλέπεται από τη συνταγματική τάξη. Για όλα αυτά προέχει η διαφάνεια, η εμπιστοσύνη, η συνέπεια.

Εδώ πρέπει να υπογραμμισθεί μία ουσιώδης λεπτομέρεια, αφορώσα στον παράγοντα άνθρωπο. Ο πόλεμος με τα σημερινά του δεδομένα εξυπηρετείται σε ένα μεγάλο βαθμό από τη προελαύνουσα και εκπλήσσουσα τεχνολογία. Ωστόσο και παρά τα φανταστικά άλματα της θαυμαστής τεχνολογίας, ο πόλεμος είναι καθαρή υπόθεση της ανθρωπίνης συμβολής, της δραστηριότητας, της επινοητικότητας, της δεξιότητας στον χειρισμόν μέσων, της κεκτημένης εμπειρίας, της αρτίας εκπαίδευσης, της αντοχής σε αντίξοες ψυχολογικές συνθήκες, της ταχύτητας προσαρμογής σε οιοδήποτε πεδίο (multi domain), σε οιαδήποτε κατάσταση εχθροπραξιών (ongoing hostilities), της πρωτοβουλίας (mission command), της αποτελεσματικότητας και μία ατέλειωτη σειρά άλλων χαρακτηριστικών και ιδιοτήτων. Συνεπώς, όποια τεχνολογική πρόοδος κι αν σημειώνεται, ο άνθρωπος παράγων εξακολουθεί να είναι ο πυρήν της μαχητικής και κατ'επέκτασιν της εθνικής ισχύος. Όλα αυτά βεβαίως μηδενίζονται εάν δεν υφίσταται ικανή ηγεσία στο να οδηγήσει προς μία αποφασιστική σκληρά ισχύ.

Επειδή στην χώρα σήμερα και μετά την προσθήκη στο πολεμικό ναυτικό μιας φρεγάτας τεχνολογίας αιχμής, πολλαπλών δυνατοτήτων, ισχύος πυρός, και αποτρεπτικής επιχειρησιακής ικανότητας και σε συνδυασμό με την ύπαρξη αεροσκαφών πέμπτης γενεάς, όλα τα media θριαμβολογούντα έδωσαν παραπλανητική εντύπωση, ότι τώρα πλέον η μαχητική ισχύς κλίνει υπέρ των φιλιών δυνάμεων. Το ψευδαισθητικόν της υποθέσεως είναι «τάχα», το ότι η τεχνολογία είναι το «α» και το «ω» για να νικήσουμε τον «κάθε μας εχθρό». Εδώ -ως γεγονός- δεν συμφωνούμε με όσους υιοθετούν υποσχόμενες θωρακίσεις, κατοχυρώσεις και ασφάλεια. Η τεχνολογία δεν νικά. Αποτελεί μέσον. Ο άνθρωπος νικά. Ο άνθρωπος είναι εκείνος, ο οποίος συντελεί σε οποιαδήποτε νίκη του έθνους. Εφ'όσον όμως δεν έχει παρατηρηθεί τέτοια ύπαρξη βάσεως ενός εθνικού προσανατολισμού, όπως τότε το

1940, τί θα μπορούσαμε να υποθέσουμε για μία πιθανή σύγκρουση με τον οιονδήποτε μας απειλεί; Και μάλιστα, όταν μας απειλεί ακόμη και ο σκοπιανός πρωθυπουργός, με το να λέει, ότι το όνομα της Μακεδονίας είναι ιερό και ότι δεν δέχεται υποδείξεις από τους Έλληνες για το πως θα καλεί την χώρα του στο «εσωτερικό» της και στο «εξωτερικό». Τί είδους αυτοεκτίμηση και αξιοπρέπεια αντικατοπτρίζεται στην όποια συρρικνωμένη φιλοτιμία του Έλληνας, ο οποίος είναι αποπροσανατολισμένος και πορεύεται δεσμευμένος από μία αυτοαμφισβήτηση σε ένα περιβάλλον καθολικής αταξίας με θολή συνείδηση των τεκταινομένων; Πώς μπορεί να απελευθερωθεί από την κατακαλυπτική αβεβαιότητα που τον περιορίζει στο να ιδεί καθαρά το σήμερα της υπάρξεώς και το αύριο των ελαχίστων -λόγω ισχνού δημογραφικού- επιγενομένων του; Αυτός ο διαπιστωμένος αποπροσανατολισμός προέρχεται από μία δυσερμήνευτη απουσία κάποιας διαδικασίας κυβερνητικής δεσμεύσεως της οφειλής προς την πατρίδα. Αυτού του ηθικού χρέους γνωστοποίησης των εθνικώς προσδιορισμένων αληθειών.

Ποίες είναι οι αλήθειες; Στο στράτευμα ελλείπει η θετική ψυχολογία. Οι αθρόες παραιτήσεις και η πρόθεσις παραιτήσεως έχουν επικρατήσει σε κάποιους προγραμματισμούς ζωής ακόμη και στους μικρούς βαθμούς των στελεχών. Απαξιώνεται η αλήθεια της επιτακτικής ανάγκης στρατεύσεως των νέων από την ηλικία των 18 ετών όπου σχετικές μελέτες αποδίδουν στην ιδέα αυτή πολλαπλά πλεονεκτήματα. Ουδόλως προσεγγίζεται η αξία του εθνικού φρονήματος του Ελληνικού λαού. Του φρονήματος, που εκφράζει το συλλογικό ιδανικό, δηλαδή την πίστη, την αφοσίωση και την συνείδηση απέναντι στο έθνος. Του φρονήματος που αποτελεί τον ακρογωνιαίον λίθον, τον πυρήνα της ελληνικής ψυχής ιδίως την ώρα που η πατρίδα το χρειάζεται. Που η πατρίδα μας χρειάζεται. Όλους!

Ευχάριστα ηχεί η κάθε απόκτηση μεγάλου αριθμού Belharra-class frigates, εκατοντάδων Rafales και F-35, εκατοντάδων βαλλιστικών πυραύλων και χιλιάδων Drones. Αυτά όλα απλώς σκοτώνουν, δηλώνουν, καταποντίζουν, εξοντώνουν, ισοπεδώνουν, καταστρέφουν, ερημώνουν. Όμως όλα αυτά είναι πολλαπλάσια του ένα, δηλαδή εκτός εθνικού και ηθικού λογισμού. Η νίκη πιστώνεται στον ανθρώπινο παράγοντα που επιβάλλει την βούλησή του στον αντίπαλο.

Η νίκη υλοποιείται δια μέσου του Κλαουζεβίκου φθέγματος που δέχεται την νίκη, όταν υπάρχει βούληση και φρόνημα του τριπτύχου «κυβέρνηση», «λαός», «στρατός». Quod Erat Demonstrandum!

Όχι στον πόλεμο. Εχθρός της Ελλάδος είναι η Τουρκία και όχι η Ρωσία

Του Γεωργίου Δουδούμη
Μέλους του ΔΣ/ΕΛΙΣΜΕ

Ξαφνικά η Ευρώπη θέλει να ντυθεί στο χακί. Ναι, η Ευρώπη “της Ειρήνης και της Ευημερίας”, η Ευρώπη του “Ποτέ πια πόλεμος στην ήπειρό μας”, ανακάλυψε ότι η ρωσική αρκούδα θέλει να “μας” επιτεθεί και να “μας” κατασπαράξει.

Αν οι ηγέτες της Ευρώπης είναι ηλίθιοι, οι λαοί της έχουν υποχρέωση να βρουν τρόπους να τους αποτρέψουν να κάνουν ένα τεράστιο λάθος, που θα την βυθίσει στο αίμα και στην καταστροφή και σε μια αφάνταστη μακροχρόνια υπανάπτυξη στη συνέχεια. Οι ηλίθιοι της Ευρώπης, από τη μια πλευρά προσπαθούν να μας πείσουν, ότι η Ουκρανία μπορεί να νικήσει τη Ρωσία και επιμένουν να συνεχίσει η Ουκρανία τον πόλεμο μέχρι την τελική νίκη, και από την άλλη πλευρά προσπαθούν να μας πείσουν, ότι η ανίκανη Ρωσία, που δεν έχει καταφέρει να νικήσει μια διαλυμένη Ουκρανία, έχει θέσει ως στόχο της να καταλάβει την Ευρώπη ολόκληρη.

Αν οι λαοί της Ευρώπης υποκύψουν στην αυθαιρεσία της πολεμοχαρούς ηγεσίας τους θα πρόκειται για μια ομαδική αυτοκτονία, όμοια της οποίας δεν έχει συμβεί ποτέ στην Ιστορία της ανθρωπότητας.

Όσον αφορά εμάς τους Έλληνες, δεν έχουμε λόγο να συμφωνήσουμε στις πολεμικές ιαχές ηλιθίων. Η Ελλάδα πρέπει κατά απόλυτη προτεραιότητα να εξυπηρετήσει αποκλειστικά το δικό της εθνικό συμφέρον. Και είναι σαφές, ότι το εθνικό συμφέρον της Ελλάδος δεν είναι αυτό που θέλει να μας πείσει μια ανίκανη, φαύλη ηγεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης που δεν έχει εκλεγεί, αλλά έχει “φυτευθεί” και μας έχει καθίσει στον σβέρκο. Η Ρωσία δεν είναι εχθρός της Ελλάδος. Ο εχθρός της Ελλάδος είναι η Τουρκία. Εμείς κακώς έχουμε εμπλακεί στον πόλεμο της Ουκρανίας, η οποία δεν είναι μέλος ούτε του NATO ούτε της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ως εκ τούτου δεν είχαμε καμία συμβατική υποχρέωση να της συμπαρασταθούμε, όπως δεν έχουμε καμία αντίστοιχη υποχρέωση να συμπαρασταθούμε σε οποιαδήποτε άλλη χώρα του κόσμου με την οποία δεν μας συνδέει κάποια σχετική συμφωνία. Επιπρόσθετα, η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν έχει κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Άμυνας, ως εκ τούτου δεν είχαμε καμία συμβατική δέσμευση να τηρήσουμε όσα αποφάσισαν οι ηλίθιοι των Βρυξελλών εναντίον της Ρωσίας ή υπέρ της Ουκρανίας. Επιπλέον, και το πιο σημαντικό, η Ευρωπαϊκή Ένωση, με διπλά κριτήρια, ποτέ δεν συμπαραστάθηκε στην Ελλάδα που απειλείται και επίσημα με ένα casus belli από την Τουρκία, η οποία δεν είναι μέλος της.

Συνεπώς, ΟΧΙ ΣΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ ΠΟΥ ΔΕΝ ΜΑΣ ΑΦΟΡΑ!

Ένα λάθος που έχει αρχίσει ήδη να υλοποιείται, είναι ο μετασχηματισμός της ευρωπαϊκής οικονομίας σε πολεμική με το άλλοθι, ότι οι περισσότερες χώρες της Ευρώπης δεν είναι εξοπλισμένες και πρέπει να αποκτήσουν όλες κάποιες εκατοντάδες μαχητικά αεροπλάνα και κάποιες χιλιάδες τανκς. Αν αυτό συμβεί και η παραγωγή καλύψει αυτές τις “ανάγκες”, το επόμενο βήμα θα είναι πλέον όλα αυτά να χρησιμοποιηθούν “για να μη σταματήσει η παραγωγή”.

Πού πάμε;;;

Τί πιστεύει η πλειονότητα των Ελλήνων για τον Πόλεμο στην Ουκρανία

Συνοπτικά, η πλειονότητα των Ελλήνων αντιμετωπίζει τον πόλεμο στην Ουκρανία με σκεπτικισμό, επιφυλακτικότητα και χαμηλό συναισθηματικό δέσιμο με κάποια από τις δύο πλευρές. Η εικόνα που προκύπτει (από δημοσκοπήσεις, δημόσιο λόγο και πολιτική συμπεριφορά) είναι μικτή αλλά με σαφείς τάσεις:

1. Γενική στάση της κοινωνίας

Οι περισσότεροι Έλληνες καταδικάζουν τον πόλεμο ως γεγονός, αλλά δεν υιοθετούν άκριτα την κυρίαρχη δυτική αφήγηση.

Υπάρχει έντονη κόπωση από τον πόλεμο και χαμηλό ενδιαφέρον σε σύγκριση με εθνικά ζητήματα (ακρίβεια, Τουρκία, εσωτερική πολιτική). Κυριαρχεί το «δεν είναι δικός μας πόλεμος».

2. Στάση απέναντι στη Ουκρανία

Η Ουκρανία δεν προκαλεί ιδιαίτερη συμπάθεια στο ευρύ κοινό.

Αρνητικά επηρεάζουν: η εικόνα εθνικιστικών/ ακραίων στοιχείων, η περιορισμένη ευαισθησία (κατά την ελληνική κοινή γνώμη) προς μειονότητες, συμπεριλαμβανομένων των Ελλήνων της Αζοφικής, η αίσθηση ότι η ουκρανική ηγεσία λειτουργεί υπερβολικά ευθυγραμμισμένα με ξένα συμφέροντα.

Υπάρχει ανθρωπινή συμπάθεια για τους αμάχους, όχι όμως πολιτική ταύτιση.

3. Στάση απέναντι στη Ρωσία

Η ελληνική κοινωνία δεν στηρίζει τον πόλεμο της Ρωσίας, αλλά: διατηρεί ιστορικά, πολιτισμικά και θρησκευτικά αντανάκλαστα (Ορθοδοξία), βλέπει τη Ρωσία ως αντίβαρο στη Δύση, ειδικά σε κύκλους πιο αντισυστημικούς. Ένα σημαντικό ποσοστό θεωρεί ότι η Ρωσία προκλήθηκε γεωπολιτικά (NATO, διεύρυνση).

Άρα: όχι αποδοχή της εισβολής, αλλά κατανόηση των αιτιών της.

4. Αντίληψη για NATO & ΕΕ

Η συμμετοχή της Ελλάδας στο NATO και την Ευρωπαϊκή Ένωση δεν αμφισβητείται μαζικά, αλλά: υπάρχει δυσαρέσκεια για την άκριτη ευθυγράμμιση, φόβος ότι η Ελλάδα εκτίθεται χωρίς ανταλλάγματα (π.χ. στο θέμα της Τουρκίας).

Η αποστολή όπλων στην Ουκρανία δεν είναι δημοφιλής στην κοινή γνώμη.

5. Πολιτικές διαφοροποιήσεις (σε γενικές γραμμές)

Κεντροδεξιά / φιλοδυτικά στρώματα: τυπική στήριξη στη Δύση, αλλά με επιφυλάξεις.

Αριστερά & αντισυστημικοί: πιο έντονη κριτική στη Δύση και στο NATO.

Εθνικά ευαίσθητοι πολίτες: εστιάζουν στο «τι κερδίζει η Ελλάδα».

Κοινός παρονομαστής: πραγματισμός και δυσπιστία.

Συνοπτικά: Η επικρατούσα ελληνική στάση μπορεί να συνοψιστεί ως εξής:

Όχι στον πόλεμο

Όχι άκριτη στήριξη σε Ουκρανία ή Ρωσία

Ναι στην ειρήνη και στη διπλωματία

Πρώτα τα ελληνικά συμφέροντα.

Ιστορική Σύνοδος Ελλάδος-Κύπρου-Ισραήλ και το «Τείχος Προστασίας».

Του Αντιστρατήγου ε.α. Ιωάννου Μπαλτζώη
Προέδρου ΕΛΙΣΜΕ

Τελικά τι έγινε και τι λέχθηκε και ακόμη περισσότερο τι συμφωνήθηκε, αν συμφωνήθηκε, και δεν ανακοινώθηκε για λόγους ασφαλείας κατά την Τριμερή Σύνοδο Κορυφής (ΣΚ) Ελλάδας – Κύπρου – Ισραήλ, που πραγματοποιήθηκε στις 22 Δεκεμβρίου 2025 στην Ιερουσαλήμ; Από αυτά που έγιναν γνωστά ήταν, ότι η Σύνοδος είχε ως κεντρικούς άξονες την ενίσχυση της συνεργασίας στους τομείς ασφαλείας, άμυνας, ενέργειας και περιφερειακής σταθερότητας. Κατέληξε σε αρκετές συμφωνίες και κοινές δεσμεύσεις, σύμφωνα με το INSS (Institute for National Security Studies) του Ισραήλ. Οι σύνοδοι κορυφής των τριών χωρών πραγματοποιούνται με ποικίλη συχνότητα, από μία έως δύο φορές τον χρόνο, ανάλογα με τις εξελίξεις. Η τρέχουσα συνάντηση ήταν η πρώτη μετά τα γεγονότα της 7ης Οκτωβρίου 2023 και συμβόλιζε ότι, μετά την κατάπαυση του πυρός στη Γάζα και το σχέδιο 20 σημείων του Τραμπ, οι τριμερείς δεσμοί μεταξύ των χωρών επιστρέφουν στην προπολεμική τους τροχιά.

Τι συμφωνήθηκε

Ο ενεργειακός τομέας ήταν το κυρίαρχο θέμα στις προηγούμενες συνόδους, έτσι και αυτή τη φορά, οι ηγέτες συζήτησαν το θέμα του υποθαλάσσιου καλωδίου ηλεκτρικής ενέργειας μεταξύ Ελλάδας, Κύπρου και Ισραήλ, συμπεριλαμβανομένης της σύνδεσής του με τη σχεδιαζόμενη πρωτοβουλία εμπορικού και όχι μόνο Διαδρόμου Ινδίας-Μέσης Ανατολής-Ευρώπης (IMEC). Οι τρεις χώρες παρουσιάζουν τις σχέσεις τους ως μη στρεφόμενες εναντίον τρίτων, όμως ήταν εμφανής μια έμμεση αναφορά στην Τουρκία, αφήνοντας να γίνει σαφής η πρόθεση αύξησης της στρατιωτικής συνεργασίας μεταξύ των.

Σύμφωνα με το INSS, οι τομείς που συζητήθηκαν ήταν:

A. Ενίσχυση στρατηγικής και αμυντικής συνεργασίας, με εμβάθυνση της τριμερούς συνεργασίας στον τομέα της ασφαλείας και άμυνας, περιλαμβάνοντας κοινές στρατιωτικές ασκήσεις, συνεκπαιδεύσεις, ανταλλαγή πληροφοριών και ενίσχυση δυνατοτήτων αντιμετώπισης σύγχρονων απειλών.

B. Ενεργειακή συνεργασία και υποδομές με συνεργασία στον ενεργειακό τομέα, ιδίως η προώθηση του έργου διασύνδεσης ηλεκτρικής ενέργειας και πιθανών ενεργειακών διαδρομών μεταξύ Ισραήλ, Κύπρου και Ελλάδας, καθώς και του εμπορικού διαδρόμου αμερικανικής έμπνευσης και υποστήριξης IMEC, ενισχύοντας την ενεργειακή ασφάλεια στην Ανατολική Μεσόγειο και ταυτοχρόνως τη σύνδεση με την Ευρώπη.

Γ. Κοινή Διακήρυξη και σταθερότητα στην περιοχή, καθόσον η περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου βρίσκεται σε κρίσιμη γεωπολιτική φάση και δεσμεύτηκαν να εργαστούν από κοινού για προώθηση σταθερότητας, ασφάλειας και συνεργασίας.

Δ. Καταπολέμηση τρομοκρατίας & ναυτική ασφάλεια, με συντονισμένες δράσεις κατά της τρομοκρατίας, προστασία ναυτιλιακών οδών και ενίσχυση ασφαλείας στη θάλασσα

Ε. Διοργάνωση ετήσιων συναντήσεων και υπουργικών συνεργασιών.

ΣΤ. Γεωστρατηγικό μήνυμα ενότητας και συνεργασίας στην Ανατολική Μεσόγειο

Πίσω από τις Ανακοινώσεις.

Σύμφωνα με την εφημερίδα «Yedioth Ahronoth», σε άρθρο του Itamar Eichner, με τίτλο «Τα σκληρά μηνύματα προς τον Ερντογάν και το “τείχος” που χτίζει το Ισραήλ για να αποτρέψει την Τουρκία», μεταξύ άλλων, αναφέρεται ότι το Ισραήλ, η Ελλάδα και η Κύπρος χτίζουν ένα «τείχος» ασφαλείας εναντίον της Τουρκίας. Έτσι θεωρείται βέβαιο από πολλούς αναλυτές ότι το κύριο θέμα της ΣΚ που δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση, ήταν η πτυχή της ασφαλείας: Δηλαδή η δημιουργία ενός «τείχους» προστασίας εναντίον της Τουρκίας. Η συζήτηση μεταξύ των χωρών είναι πώς θα δημιουργηθεί ένα τέτοιο τρίγωνο (Ρόδος-Κρήτη, Κύπρος, Ισραήλ) που θα μπορεί να αποτρέψει την Τουρκία στην υλοποίηση των προθέσεων της, περί πλήρους ελέγχου στο Αιγαίο και την Ανατολική Μεσόγειο και πως τίποτα δεν μπορεί να γίνει στην περιοχή αν δεν συμμετέχει, η δεν εγκρίνει. Η πρόθεση των τριών χωρών είναι η κοινή εκπαίδευση, οι ασκήσεις, ο συντονισμός και η αποστολή ενός σαφούς μηνύματος προς τους

Τούρκους. Μάλιστα ο κ. Νετανιάχου αναφέρθηκε στην Τουρκία, χωρίς να την κατονομάσει: «Όσοι ονειρεύονται αυτοκρατορίες στην περιοχή, καλύτερα να το ξεχάσουν». Και εδώ να αναφερθεί συνοπτικά, ότι δημοσιεύματα στον ελληνικό και ισραηλινό τύπο, όπως στα ΝΕΑ και στην Israel Hayom, όπου αναφέρεται, ότι ευρίσκεται υπό σχεδιασμό μικτή Δύναμη Ταχείας Επεμβάσεως, επιπέδου Ταξιαρχίας 2.500 ανδρών με τα απαραίτητα μέσα (1.000 Έλληνες, 1.000 Ισραηλινοί, 500 Κύπριοι, με μια μοίρα Α/Φ Ελληνική, μία μοίρα Α/Φ Ισραηλινή και στην διάθεσή της πλοία, υποδομές σε Ρόδο ή Κάρπαθο, Κύπρο και Ισραήλ).

Το δημοσίευμα σημειώνει ότι ανώτερος Ισραηλινός αξιωματούχος δήλωσε, ότι το επίπεδο συνεργασίας μεταξύ Ισραήλ και Ελλάδας είναι πολύ υψηλό όλα αυτά τα χρόνια και ότι ευρίσκεται σε επίπεδο στενού διαλόγου και κοινών ασκήσεων. Κάθε χρόνο, πραγματοποιούνται περίπου 40 κοινές ασκήσεις, εκπαιδευτικές συνεδρίες, συναντήσεις ανταλλαγής πληροφοριών κ.λπ. μεταξύ Ελλάδας και Ισραήλ. Υπάρχει πάντα περιθώριο επέκτασης και εμπάθυνσης, αλλά αυτό που ανακοινώθηκε στην Ελλάδα σχετικά με μια δύναμη ταχείας αντίδρασης δεν υφίσταται.

Ρεπορτάζ της εβραϊόγλωσσης ενημερωτικής ιστοσελίδας «mako.co.il», με τίτλο «Θαλάσσια διαμάχη, ιστορική έχθρα και μάχη για επιρροή στη Συρία: συμφέροντα έναντι της Τουρκίας» του Tomer Almagor, αναφέρει ότι το Ισραήλ βλέπει μια συμμαχία με την Ελλάδα και την Κύπρο ως ευκαιρία για τη δημιουργία ενός εναλλακτικού άξονα που θα στοχεύει στον περιορισμό της επιρροής της Τουρκίας στη Μέση Ανατολή.

Επίσης ο καθηγητής κ. Σωτήρης Σέρμπος, πολιτικός σύμβουλος του Έλληνα πρωθυπουργού, δήλωσε στο τηλεοπτικό κανάλι Ν12, ότι η Ελλάδα ενδιαφέρεται να γίνει ένας πολύ πιο ενεργός και εμπλεκόμενος παίκτης στη Μέση Ανατολή, ως μέρος μιας νέας στρατηγικής – συμπεριλαμβανομένης της προθυμίας να στείλει στρατεύματα στη Γάζα και να εξετάσει τη δημιουργία μιας κοινής στρατιωτικής δύναμης με το Ισραήλ και την Κύπρο. Η δε Κύπρος θέλει να έρθει πιο κοντά στο Ισραήλ και τις ΗΠΑ, για να λάβει βοήθεια ασφαλείας, αν και ήδη απολαμβάνει συμφωνίες ασφαλείας με το Ισραήλ.

Η Ελλάδα στην Γάζα.

Το Ισραήλ ενθαρρύνει την Ελλάδα να αναλάβει ενεργό ρόλο στο μέλλον της Λωρίδας της

Γάζας και οι δύο χώρες συσφίγγουν τις σχέσεις τους σε μια προσπάθεια να μειώσουν τη σφαίρα επιρροής της Τουρκίας στην ανατολική Μεσόγειο, σύμφωνα με έγκυρη ισραηλινή πηγή. «Η Ελλάδα έχει εκφράσει την προθυμία της να ενταχθεί στο σχέδιο της «επόμενης μέρας» για τη Γάζα, κάτι που μας ενδιαφέρει επίσης, εκκινώντας από τη Διεθνή Δύναμη Σταθεροποίησης, έως και σε άλλες πτυχές. Το Ισραήλ επιθυμεί ελληνική παρουσία σε μια μελλοντική δύναμη στη Λωρίδα», πρόσθεσε η πηγή, σημειώνοντας ότι δεν έχουν ακόμη συμφωνηθεί συγκεκριμένες λεπτομέρειες. «Η Ελλάδα θα ήταν πρόθυμη να συμμετάσχει. Δεν βλέπω να στέλνει μάχιμες δυνάμεις, αλλά βοηθητικές δυνάμεις κάποιου είδους, όπως Μηχανικό, θα μπορούσαν να είναι μια επιλογή», δήλωσε η πηγή. Και την είδηση περί ελληνικής συμμετοχής στην δύναμη σταθεροποίησης στην Γάζα, επιβεβαίωσε και ο σύμβουλος του Έλληνα πρωθυπουργού κ. Σέρμπος λέγοντας: «Όλες οι χώρες που εμπλέκονται στη διαδικασία, πρώτα και κύρια το Ισραήλ, αλλά και άλλοι βασικοί παράγοντες, προτιμούν την ελληνική συμμετοχή. Είναι πολύ σημαντικό για το Ισραήλ να καθορίσει ποιος θα συμμετάσχει στη μελλοντική δύναμη στην περιοχή και υπό ποια εντολή» και διευκρίνισε πως η σχέση μεταξύ Ισραήλ και Ελλάδας είναι «ζωτικής σημασίας για την εξουδετέρωση του δόγματος της Γαλάζιας Πατρίδας της Τουρκίας και όποιου επιδιώκει να επεκταθεί στην περιοχή».

Επίλογος

Το συμπέρασμα είναι ότι η Σύνοδος Κορυφής της 22ας Δεκεμβρίου ήταν μια ιστορική συνάντηση, σύμφωνα με τα ισραηλινά ΜΜΕ, όπου επιβεβαιώθηκαν οι στενές σχέσεις φιλίας και συνεργασίας των δύο ιστορικών λαών Ελλήνων και Εβραίων, οι οποίοι θα εργαστούν στενά και συντονισμένα στον ενεργειακό τομέα, με την προώθηση δύο σημαντικών αξόνων, του ηλεκτρικού καλωδίου διασύνδεσης Ελλάδος-Κύπρου-Ισραήλ DSI επιπέδους και του νέου εμπορικού διαδρόμου IMEC (India Middle East Corridor), που καταλήγει σε λιμάνια της Ελλάδος και ίσως και σε Ιταλία. Σε ότι αφορά την μικτή Δύναμη Ταχείας Επέμβασης, δύναμης μιας Ταξιαρχίας 2.500 ανδρών Ελλάδος, Ισραήλ, Κύπρου, προς το παρόν δεν αναφέρθηκε τίποτα, το σίγουρο είναι ότι συζητήθηκε από τους τρεις ηγέτες και κατά τις εκτιμήσεις είναι σε σχεδιασμό και για ευνόητους λόγους ακόμη δεν ανακοινώνεται κάτι σχετικό, μέχρι να ολοκληρωθεί.

«Το γὰρ ἰσχύειν μόνος ἐπισφαλές, τὸ δὲ μετὰ συμμάχων ἀσφαλές.»

Θουκυδίδης

Al Jazeera: το μέτωπο Ισραήλ – Κύπρου – Ελλάδας αρχίζει να ανησυχεί την Τουρκία

Αχμαντ Καμέλ*

Ισραηλινό σύστημα αεράμυνας Barak MX

Αν ο συνεχιζόμενος πόλεμος εξόντωσης [των παλαιστινίων] του Ισραήλ στη Λωρίδα της Γάζας και η κλιμακούμενη ισραηλινή επιθετικότητα εναντίον του Λιβάνου, της Συρίας, του Ιράν, της Υεμένης, του Ιράκ, της Τυνησίας και του Κατάρ έχουν αποκαλύψει κάτι, αυτό είναι ότι το Ισραήλ σχεδιάζει να επιβάλει την ηγεμονία του στην περιοχή χωρίς να λαμβάνει υπόψη τις περιφερειακές δυνάμεις των οποίων τα συμφέροντα συγκρούονται με αυτήν την ηγεμονία.

Σε αυτό το πλαίσιο, η Τουρκία βρίσκεται στην πρώτη γραμμή των χωρών που θα μπορούσαν να απειλήσουν την ισραηλινή ηγεμονία.

Το Τελ Αβίβ το γνώριζε αυτό και σχεδίαζε να το αντιμετωπίσει εδώ και χρόνια. Ωστόσο, οι διαδοχικές εξελίξεις μετά την επίθεση της παλαιστινιακής αντίστασης στους οικισμούς της Λωρίδας της Γάζας στις 7 Οκτωβρίου 2023, έφεραν στο φως πολλά από αυτά τα σχέδια ή επέστησαν την προσοχή στις ενέργειες του Ισραήλ ως μέρος ενός ευρύτερου σχεδίου για την υπονόμευση των δυνατοτήτων των περιφερειακών αντιπάλων του.

Το Μέτωπο της Κύπρου

Μεταξύ των προηγμένων μετώπων που έχει ανοίξει το Ισραήλ εν αναμονή μιας αντιπαράθεσης με την Τουρκία είναι το μέτωπο της Κύπρου.

Αυτό που φαινομενικά φαινόταν να είναι μια συμφωνία όπλων για την ενίσχυση των δυνατοτήτων της Λευκωσίας, μετατρέπεται, μέσω ενός δικτύου εκπαίδευσης, πληροφοριών και ανταλλαγής δεδομένων, σε μια αποτελεσματική επέκταση των δυνατοτήτων επιτήρησης και αναφοράς πληροφοριών του Ισραήλ πάνω από θάλασσες και νησιά που μέχρι πρότινος δεν είχαν τέτοια στρατηγική ευαισθησία.

Υπό αυτή την έννοια, η Κύπρος μετατρέπεται από περιορισμένο εταίρο σε στρατηγικό, σε ένα σημείο προώθησης σε ένα ευρύτερο όραμα που στοχεύει στον περιορισμό του τουρκικού ρόλου και στην αναπροσαρμογή της ισχύος υπέρ του Ισραήλ.

Στις αρχές του περασμένου Σεπτεμβρίου, ένα βίντεο που κυκλοφόρησε στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, και επιβεβαιώθηκε από κυπριακά και διεθνή μέσα ενημέρωσης, αποκάλυψε ένα φορητό να διέρχεται από το λιμάνι της Λεμεσού στην Κύπρο και να μεταφέρει εξαρτήματα για το ισραηλινής κατασκευής σύστημα αεράμυνας Barak MX.

Ο κυπριακός ειδησεογραφικός ιστότοπος Reporter επιβεβαίωσε ότι το σύστημα είχε παραδοθεί πλήρως στη Λευκωσία και θα τεθεί σε λειτουργία αργότερα φέτος.

Το σύστημα Barak MX έχει την ικανότητα να αναχαιτίζει drones, μαχητικά αεροσκάφη και πυραύλους κρουζ σε μεγάλες αποστάσεις.

Ισραήλ – Κύπρος – Μια σχέση που αναπτύσσεται

Αυτή η συμφωνία αντικατοπτρίζει την επιθυμία της Κύπρου να ενισχύσει τις αμυντικές της δυνατότητες, αλλά το πιο σημαντικό είναι ότι αποκαλύπτει την αναπτυσσόμενη σχέση της με το Ισραήλ, μια σχέση που δεν έχει ακολουθήσει σταθερή πορεία από την έναρξή της, αλλά μάλλον έχει σημαδευτεί από φάσεις που κυμαίνονται από τη χλιαρή στάση έως την επιφυλακτική προσέγγιση και τη στρατηγική συνεργασία.

Στις δεκαετίες του 1960 και του 1970, η Λευκωσία εντάχθηκε στο Κίνημα των Αδεσμεύτων στο πρώτο του συνέδριο στο Βελιγράδι το 1961, εδραίωσε στενές σχέσεις με την Αίγυπτο υπό τον

Γκαμάλ Αμπντέλ Νάσερ, άνοιξε γραφείο αντιπροσωπείας για την Οργάνωση για την Απελευθέρωση της Παλαιστίνης το 1975 και αναγνώρισε το Κράτος της Παλαιστίνης λίγες μέρες μετά την ανακήρυξή του τον Νοέμβριο του 1988.

Ωστόσο, οι περιφερειακές αλλαγές αργότερα ώθησαν την Κύπρο να επανασχεδιάσει την πολιτική της πτυξίδα.

Με την ένταξή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση το 2004, την κλιμάκωση των διαφορών της με την Τουρκία και την επακόλουθη ανακάλυψη φυσικού αερίου στην Ανατολική Μεσόγειο, η Κύπρος πλησίασε το Τελ Αβίβ υπό την πίεση κοινών συμφερόντων.

Ωστόσο, οι σχέσεις ασφαλείας παρέμειναν περιορισμένες μέχρι το 2010 λόγω της σχέσης μεταξύ Ισραήλ και Τουρκίας, του βασικού αντιπάλου της Κύπρου.

Ωστόσο, η επιδείνωση των τουρκο-ισραηλινών σχέσεων μετά το περιστατικό του στολίσκου Mavi Marmara το 2010 αποτέλεσε ένα σημαντικό σημείο καμπής, ωθώντας το Τελ Αβίβ να αναζητήσει εναλλακτικούς εταίρους στην περιοχή της Μεσογείου, μέχρι να βρει νέους συμμάχους στην Κύπρο και την Ελλάδα.

Έκτοτε, οι δύο χώρες έχουν λάβει μια σειρά από κοινά στρατιωτικά μέτρα. Τον Φεβρουάριο του 2014, η Κύπρος φιλοξένησε την πρώτη της αεροπορική άσκηση με την Ισραηλινή Πολεμική Αεροπορία, με την κωδική ονομασία «Ονήσιλος-Γεδών», προτού αυτές οι ασκήσεις γίνουν σχεδόν ετήσια παράδοση.

Αν και ο δηλωμένος στόχος ήταν η ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της κυπριακής αεράμυνας, η βαθύτερη διάσταση ήταν η ενίσχυση της ετοιμότητας του Ισραήλ, ειδικά επειδή ορισμένες από αυτές τις ασκήσεις περιορίζονταν μόνο σε ισραηλινές μονάδες, ενώ η Κύπρος χρησίμευσε ως οικοδεσπότης, αντανάκλωτας την άνιση φύση της σχέσης.

Με την πάροδο του χρόνου, η διμερής συνεργασία έχει ξεπεράσει τους απλούς ελιγμούς. Ο Γάλλος δημοσιογράφος Georges Malbrunot ανέφερε την παρουσία μιας βάσης της Μοσάντ στο νησί, η οποία στεγάζει δεκάδες προσωπικό, και σημείωσε τη χρήση του κυπριακού εναέριου χώρου από ισραηλινά μαχητικά αεροσκάφη ως ασφαλούς χώρου για ελιγμούς, μακριά από συστήματα επιτήρησης.

Στο μέτωπο των εξοπλισμών, η Κύπρος έχει γίνει πελάτης των ισραηλινών στρατιωτικών βιομηχανιών την τελευταία δεκαετία, αποκτώντας τυφέκια εφόδου Tavor και ελαφρά πολυβόλα Negev, καθώς και μη επανδρωμένα αεροσκάφη για την ενίσχυση των ικανοτήτων αναγνώρισης. Έχουν επίσης προκύψει αναφορές για ενδιαφέρον για άρματα μάχης Merkava.

Αυτή η συσσώρευση κορυφώθηκε με την παράδοση του ισραηλινού συστήματος αεράμυνας Barak MX στη Λευκωσία, μια εξέλιξη που θυμίζει την κρίση του 1997. Όταν η Κύπρος επιχείρησε να εισαγάγει ρωσικούς πυραύλους S-300 στο νησί, ξέσπασε κρίση με την Άγκυρα, η οποία σχεδόν κλιμακώθηκε σε στρατιωτική αντιπαράθεση. Το σύστημα τελικά μεταφέρθηκε στην Κρήτη για να αποφευχθεί η κλιμάκωση.

Αλλά τα πράγματα φαίνονται διαφορετικά σήμερα, καθώς το ισραηλινό σύστημα παραδόθηκε στην Κύπρο εν μέσω τουρκικών ανησυχιών και επιφυλακτικών προειδοποιήσεων για «τρομερές συνέπειες» για την ειρήνη στο νησί.

Το πρόβλημα με συστήματα όπως το Barak έγκειται στο ευρύ φάσμα ραντάρ τους, το οποίο τους παρέχει ευρεία γεωγραφική κάλυψη, συμπεριλαμβανομένων τμημάτων της νότιας Τουρκίας.

Εδώ, το ζήτημα υπερβαίνει την άμεση στρατιωτική του

διάσταση σε μια βαθύτερη γεωπολιτική διάσταση: την είσοδο του Ισραήλ ως άμεσου παράγοντα στην εξίσωση ισορροπίας μεταξύ Κύπρου και Τουρκίας, με τις στρατηγικές της επιπτώσεις για το μέλλον της ασφάλειας στην Ανατολική Μεσόγειο.

Κύπρος: Είναι ισραηλινό σημείο παρατήρησης;

Υπό το πρίσμα αυτών των δυνατοτήτων, μπορούμε να πούμε ότι η παράδοση του συστήματος Barak στην Κύπρο δεν αποτελεί απλώς μια νέα επένδυση στις εξαγωγές της ισραηλινής στρατιωτικής βιομηχανίας, αλλά μάλλον αποτελεί μια πραγματική επέκταση του συστήματος έγκαιρης προειδοποίησης και πληροφοριών του Ισραήλ στην Ανατολική Μεσόγειο.

Το Ισραήλ είναι γνωστό ότι διαθέτει ένα από τα πιο τεχνολογικά προηγμένα δίκτυα C4ISR στην περιοχή, ένα δίκτυο που συνδυάζει δεδομένα επίγειων, εναέριων και διαστημικών ραντάρ για να δημιουργήσει μια ενιαία εικόνα του γύρω εναέριου χώρου.

Με το σύστημα Barak να έχει αναπτυχθεί στην Κύπρο (και υποθέτοντας ότι υπάρχει συντονισμός ή ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ Κύπρου και Τελ Αβίβ, μια υπόθεση που υποστηρίζεται από πολλαπλά στοιχεία), τα ραντάρ του συστήματος γίνονται αισθητήρες με προοπτική για το Ισραήλ και τους συμμάχους του.

Το τρισδιάστατο ραντάρ μεγάλης εμβέλειας του συστήματος είναι ικανό να ανιχνεύει αεροσκάφη και πυραύλους σε αποστάσεις άνω των 200 χιλιομέτρων, πράγμα που σημαίνει ότι μπορεί να ανιχνεύσει κινήσεις της Τουρκικής Πολεμικής Αεροπορίας στο νότο, συμπεριλαμβανομένων σημαντικών παράκτιων περιοχών όπως η Αλεξανδρέττα και η Μερσίνα, ακόμη και πριν πλησιάσουν τον κυπριακό εναέριο χώρο.

Τέτοια δεδομένα θα αποτελούσαν σημαντικό κέρδος από τις πληροφορίες για το Ισραήλ, ιδίως στην παρακολούθηση δοκιμών τουρκικών μη επανδρωμένων αεροσκαφών ή βαλλιστικών πυραύλων μικρής εμβέλειας.

Επιπλέον, το σύστημα διακρίνεται για τη δικτυωμένη φύση του (όπως εξηγήθηκε), καθώς τα δεδομένα του μπορούν να ενσωματωθούν στο ισραηλινό δίκτυο ραντάρ μέσω ασφαλών συνδέσμων δεδομένων.

Το Ισραήλ έχει αναπτύξει ένα σύστημα γνωστό ως «Oral» για να συνδέσει τις πολλαπλές πλατφόρμες και τα αρχεία καταγραφής δεδομένων του (ραντάρ, αεροσκάφη, επίγειες/θαλάσσιες πλατφόρμες, drones) σε μια ενοποιημένη εικόνα.

Αυτό το σύστημα παρέχει δυνατότητες κοινής χρήσης δεδομένων σε πραγματικό χρόνο μεταξύ διαφορετικών πλατφορμών, ακόμη και αν δεν χρησιμοποιούν την ίδια αρχική σύνδεση δεδομένων.

Εάν επιτραπεί η ενσωμάτωση των δεδομένων Barak MX της Κύπρου σε αυτό το δίκτυο, θα προστεθεί ένα νέο επίπεδο έγκαιρης προειδοποίησης προς τα ανατολικά, επιτρέποντας περισσότερο χρόνο για την αντιμετώπιση οποιασδήποτε απειλής.

Για παράδειγμα, οποιαδήποτε απογείωση drone από τη βόρεια Κύπρο ή τη νότια Τουρκία θα μπορούσε να ανιχνευθεί σχεδόν αμέσως, δίνοντας στην Κύπρο και το Ισραήλ μεγαλύτερο περιθώριο αξιολόγησης και αντίδρασης.

Το σύστημα είναι επίσης πιθανό να διαδραματίσει ρόλο τεχνητής νοημοσύνης, συλλέγοντας ηλεκτρονικά δακτυλικά αποτυπώματα τουρκικών στόχων από ασφαλή απόσταση, όπως σήματα ραντάρ F-16 ή συχνότητες επικοινωνιών μη επανδρωμένων αεροσκαφών. Αυτά τα δεδομένα θα μπορούσαν αργότερα να χρησιμοποιηθούν για την ανάπτυξη μεθόδων παρεμβολών και ηλεκτρονικού πολέμου.

Ενιαίο δίκτυο Ισραήλ – Κύπρος – Ελλάδα

Το πιο σημαντικό είναι ότι η ενσωμάτωση της Κύπρου σε ένα περιφερειακό αμυντικό δίκτυο με το Ισραήλ και την Ελλάδα ανοίγει θεωρητικά το δρόμο για ένα κοινό περιφερειακό σύστημα

αεράμυνας και προειδοποίησης που θα εκτείνεται από το Αιγαίο Πέλαγος, μέσω της Κύπρου και μέχρι το Ισραήλ. Αυτό το σύστημα θα συνδέει τα ραντάρ Barak της Κύπρου με τα συστήματα Patriot στην Κρήτη και το σύστημα Iron Dome του Ισραήλ.

Αν και αυτή η ενσωμάτωση δεν έχει ανακοινωθεί επίσημα, οι επανειλημμένες συναντήσεις μεταξύ των υπουργών Άμυνας και Εξωτερικών των τριών χωρών αντανακλούν μια βαθιά κατανόηση ως προς αυτό το θέμα.

Δεν είναι απίθανο τα κέντρα επιχειρήσεων να ανταλλάξουν πληροφορίες σε πραγματικό χρόνο σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης, λειτουργώντας ως «ραντάρ που κοιτάζει μπροστά» και μεταδίδει την προειδοποίηση σε οποιαδήποτε πλατφόρμα ικανή να αντιμετωπίσει την απειλή, είτε πρόκειται για ελληνικό μαχητικό αεροσκάφος είτε για μια μακρινή ισραηλινή πυροβολαρχία.

Ισραηλινό σύστημα αεράμυνας Barak MX

Τριπλή «τσιμπίδα» στοχοποιώντας την Άγκυρα
Καθώς οι δεσμοί μεταξύ Ισραήλ και Κύπρου εμβαθύνουν, η αμυντική συνεργασία μεταξύ Τελ Αβίβ και Αθήνας κλιμακώνεται σε στρατηγικό χαρακτήρα, με έμμεσο στόχο την περικύκλωση της Τουρκίας από ανατολικά και δυτικά.

Αυτή η διαδικασία κορυφώθηκε με την υπογραφή της μεγαλύτερης αμυντικής συμφωνίας μεταξύ των δύο μερών τον Απρίλιο του 2021, αξίας 1,65 δισεκατομμυρίων δολαρίων.

Η συμφωνία αυτή περιλάμβανε την ίδρυση ενός προηγμένου κέντρου εκπαίδευσης αεροπορίας για την Ελληνική Πολεμική Αεροπορία, το οποίο θα λειτουργούσε από την ισραηλινή εταιρεία Elbit Systems για 22 χρόνια, μαζί με την προμήθεια νέων εκπαιδευτικών αεροσκαφών και τον εκσυγχρονισμό του γερασμένου στόλου.

Επιπλέον, οι κοινές αεροπορικές ασκήσεις έχουν γίνει μια τακτική παράδοση, με ισραηλινά μαχητικά αεροσκάφη να πετούν στον ελληνικό εναέριο χώρο από το 2021 και μάλιστα να εκπαιδεύονται εναντίον της ρωσικής συστοιχίας S-300 που βρίσκεται στην Κρήτη, δίνοντας στο Ισραήλ μια σπάνια ευκαιρία να δοκιμάσει τις τακτικές του εναντίον ενός συστήματος παρόμοιου με αυτό της Συρίας και του Ιράν.

Συμφωνήθηκε επίσης το 2024 η ανάπτυξη ενός αμυντικού συστήματος τύπου Iron Dome στην Ελλάδα, η οποία έχει αποκτήσει drones Heron για την ενίσχυση της επιτήρησης του Αιγαίου Πελάγους και της Ανατολικής Μεσογείου.
Λαβίδα περικύκλωσης

Αυτά τα βήματα συμπληρώνουν τη συμμαχία Κύπρου-Ισραήλ για να σχηματίσουν μια δύναμη που μοιάζει με λαβίδα και περικυκλώνει την Τουρκία. Στα δυτικά, η Άγκυρα αντιμετωπίζει αυξανόμενη ελληνική αεροπορική υποστήριξη, με την Αθήνα να αποκτά σύγχρονα μαχητικά αεροσκάφη όπως το γαλλικό Rafale και να αναβαθμίζει τον στόλο της με αναβαθμισμένα F-16, υποστηριζόμενα από ισραηλινή τεχνική και εμπειρογνωμοσύνη πληροφοριών.

Στα ανατολικά και νότια, η Τουρκία βρίσκεται αντιμέτωπη με ένα ισραηλινό δίκτυο αναγνώρισης και προειδοποίησης που εκτείνεται από το Τελ Αβίβ μέχρι τη Λευκωσία και ενδεχομένως μέχρι τις ελληνικές βάσεις στο νησί της Κρήτης, καλύπτοντας ολόκληρη την ανατολική Μεσόγειο.

Όταν οι δυνατότητες του ραντάρ Barak MX στην Κύπρο συνδυάζονται με ισραηλινά συστήματα και συλλογή πληροφοριών από αεροσκάφη έγκαιρης προειδοποίησης, σχηματίζεται μια ευρεία ζώνη επιτήρησης που περιλαμβάνει τη νότια Τουρκία.

Σε οποιαδήποτε πιθανή περιφερειακή κρίση, είναι πιθανό η Αθήνα, η Λευκωσία και το Τελ Αβίβ να κινηθούν γρήγορα για να ανταλλάξουν πληροφορίες και να συντονίσουν τις επιχειρήσεις, περιορίζοντας τις επιθετικές επιλογές της Τουρκίας – την ουσία της στρατηγικής της «τσιμπίδας» που στοχεύει στον περιορισμό της Άγκυρας και στον περιορισμό της ελευθερίας δράσης της.

«Saber» και «S-400» απέναντι στον «Barak»

Από την πλευρά της, η Άγκυρα αντιμετωπίζει αυτόν τον άξονα με μεγάλη ανησυχία. Ο Τούρκος πρόεδρος Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν δεν δίστασε να απειλήσει την Αθήνα εάν συνεχίσει να στρατιωτικοποιεί τα νησιά του Αιγαίου, επιδεικνύοντας τους βαλλιστικούς πυραύλους της χώρας του. Έχει επίσης εκφράσει προηγουμένως την άποψή του ότι τα αναδυόμενα φόρουμ και οι συμμαχίες ενέργειας (στα οποία περιλαμβάνονται το Ισραήλ, η Κύπρος και η Ελλάδα) στοχεύουν στην απομόνωση της Τουρκίας από τους πόρους της Ανατολικής Μεσογείου.

Αιγαίο Πέλαγος (νησιά)

Με την έναρξη λειτουργίας του Barak MX στην Κύπρο, αυτή η τριμερής συμμαχία έχει πλέον προωθημένη παρουσία στην πρώτη γραμμή εναντίον της Τουρκίας, αναγκάζοντας την Άγκυρα να επανεκτιμήσει τους στρατιωτικούς και πολιτικούς της υπολογισμούς.

Συνεπώς, η Τουρκία αναμένεται να υιοθετήσει ένα πακέτο αντιδράσεων για την αποκατάσταση της ισορροπίας ή την αποτροπή της αναδυόμενης συμμαχίας εναντίον της.

Αυτές οι αντιδράσεις κυμαίνονται από καθαρά στρατιωτικά μέτρα, ενίσχυση των εγχώριων δυνατοτήτων, μέτρα πληροφοριών, διπλωματικούς ελιγμούς, ακόμη και οικονομική πίεση.

Η πρώτη επιλογή της Τουρκίας είναι να ενισχύσει το στρατηγικό της επίπεδο αεράμυνας για να αντιμετωπίσει την απειλή του συστήματος Barak MX.

Η Άγκυρα διαθέτει το ρωσικό σύστημα S-400 και, παρόλο που η επιχειρησιακή κατάσταση του συστήματος παραμένει ασαφής (η Τουρκία δηλώνει επίσημα ότι είναι έτοιμη για ανάπτυξη εντός 12 ωρών, ενώ πηγές υποδηλώνουν ότι η ανάπτυξη του εξακολουθεί να υπόκειται σε διαπραγματεύσεις μεταξύ Άγκυρας και Ουάσινγκτον), η Τουρκία θα μπορούσε να αποφασίσει να αναπτύξει μονάδες του συστήματος στο νότιο τμήμα της χώρας απέναντι από την Κύπρο για να δημιουργήσει μια κάλυψη αναχαίτισης. Αυτό συμβαίνει επειδή η εμβέλεια και οι δυνατότητες επιτήρησης των S-400 επιτρέπουν στην Τουρκία να δημιουργήσει μια ζώνη άρνησης αέρα (A2/AD) πάνω από τα ύδατα της βόρειας Κύπρου, περιορίζοντας την εναέρια κυκλοφορία και περιπλέκοντας τις επιχειρήσεις αναγνώρισης ή αεροπορικής επίθεσης στην περιοχή.

Η ικανότητα των ραντάρ μεγάλης εμβέλειας του συστήματος να καλύπτουν ευρείες περιοχές σημαίνει ότι θα μπορούσαν επίσης να παρακολουθούν τον εναέριο χώρο της Κύπρου και ενδεχομένως τμήματα του εναέριου χώρου χωρών που βρέχονται από την Ανατολική Μεσόγειο. Μια άλλη επιλογή είναι η επιτάχυνση της ανάπτυξης ενός εγχώριου συστήματος μεγάλης εμβέλειας, γνωστού ως Siper. Τα εγχώρια συστήματα θα επέτρεπαν στην Άγκυρα να αναπτύξει συστοιχίες πυραύλων που θα καλύπτουν τις νότιες ακτές της και να καλύψει κενά που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν από οποιοδήποτε εξωτερικό σύστημα.

Ο συνδυασμός της ανάπτυξης συστημάτων μεγάλου βεληνεκούς, όπως οι S-400, με ταχέως αναπτυσσόμενα εγχώρια συστήματα δημιουργεί τακτική ευελιξία και επιτρέπει στην Τουρκία να κατανείμει τα στοιχεία σε πολλαπλές τοποθεσίες για να παρέχει επικαλυπτόμενη κάλυψη ραντάρ και πυρός, εμποδίζοντας οποιοδήποτε μέρος να μονοπωλήσει το πεδίο εφαρμογής της επιτήρησης ή της αναχαίτισης. Το πρακτικό αποτέλεσμα θα είναι η αναδιάρθρωση των συστημάτων αεράμυνας στην Ανατολική Μεσόγειο. Η εντατικοποίηση της τουρκικής επιτήρησης και αναχαίτισης περιορίζει το παράθυρο δράσης που είναι διαθέσιμο στα εχθρικά συστήματα και ενισχύει τις δυνατότητες αποτροπής της Άγκυρας, αποδεικνύοντας ότι διαθέτει πυραύλους μεγάλου βεληνεκούς και «μάτια» ικανά να ματαιώσουν οποιαδήποτε προσπάθεια επίτευξης απόλυτης αεροπορικής κυριαρχίας στην περιοχή.

Σενάρια πολεμικής αντιμετώπισης

Επιπλέον, η Άγκυρα διατηρεί σημαντική στρατιωτική παρουσία στη Βόρεια Κύπρο, η οποία εκτιμάται σε 35.000-40.000 στρατιώτες εντός των γνωστών ως «Τουρκικών Ειρηνευτικών Δυνάμεων», με την υποστήριξη ταγκς, πυροβολικού και συστημάτων αεράμυνας μικρής εμβέλειας. Υπό το πρίσμα των πρόσφατων εξελίξεων, η Τουρκία μπορεί να ενισχύσει αυτήν την παρουσία αναβαθμίζοντας τον οπλισμό των ανεπτυγμένων μονάδων ή αυξάνοντας προσωρινά τον αριθμό τους μέσω ανακοινωθέντων ελιγμών ή τακτικών κινήσεων. Μια άλλη επιλογή που εξετάζεται είναι η ανοιχτή ανάπτυξη συστοιχιών αντιπλοϊκών πυραύλων Atmaca στα ανοικτά των ακτών της βόρειας Κύπρου. Αυτοί οι πυραυλοι έχουν βεληνεκές περίπου 200 χιλιομέτρων, επιτρέποντάς τους να στοχεύουν ισραηλινά κοιτάσματα φυσικού αερίου στα ανοικτά της Χάιφα ή οποιαδήποτε εχθρικά πλοία στην ανατολική Μεσόγειο. Αναφορές δείχνουν ότι η Τουρκία έχει ήδη αναπτύξει τέτοιες πλατφόρμες στη βόρεια Κύπρο. Επιπλέον, η Τουρκία θα μπορούσε να ενισχύσει την ισχύ της αναπτύσσοντας επίγεια τακτικά συστήματα πυραύλων, όπως βαλλιστικούς πυραύλους μικρής εμβέλειας (KHAN) ή εκτοξευτές πυραύλων μεγάλου βεληνεκού, για να ενισχύσει την ισχύ πυρός και να αυξήσει την πίεση στους αντιπάλους της.

Αυτή η στρατιωτική κλιμάκωση στη Βόρεια Κύπρο θα στείλει ένα σαφές μήνυμα ότι οποιαδήποτε απειλή για την Τουρκία ή την τουρκική παρουσία στο νησί θα αντιμετωπιστεί με άμεση πυραυλική απάντηση εναντίον των στρατηγικών στόχων του άλλου μέρους, συμπεριλαμβανομένων των πλατφορμών φυσικού αερίου ή των στρατιωτικών βάσεων στο νότιο τμήμα του νησιού. Στο αεροπορικό μέτωπο, η Άγκυρα μπορεί να εντείνει τις μαχητικές πιήσεις της πάνω από τη βόρεια Κύπρο για να αποδείξει την παρουσία της. Αυτές οι πιήσεις μπορεί να συνοδεύονται από αεροσκάφη που ειδικεύονται στον ηλεκτρονικό πόλεμο για να παρεμβάλλουν και να δοκιμάζουν την ετοιμότητα των εχθρικών αμυντικών δικτύων. Μπορούν επίσης να διεξαχθούν πρακτικές ασκήσεις και ελιγμοί, χρησιμοποιώντας έναν συνδυασμό ηλεκτρονικών παρεμβολών και επιχειρήσεων εξαπάτησης (συμπεριλαμβανομένης της εκτόξευσης παραπλανητικών σημάτων, drones-δολωμάτων και ψεύτικων εμπλοκών) για να περιπλέξουν το έργο συστημάτων όπως το Barak στη διάκριση πραγματικών στόχων. Παράλληλα, η Άγκυρα μπορεί να αναπτύξει φρεγάτες εξοπλισμένες με συστήματα άμυνας εδάφους-αέρος μεσαίου βεληνεκού για να σχηματίσουν μια αμυντική «φούσκα» γύρω από τους ναυτικούς σχηματισμούς της.

Συντονίζοντας αυτές τις φρεγάτες με μαχητικά και αεροσκάφη έγκαιρης προειδοποίησης που βρίσκονται στον αέρα, θα μπορούσε να δημιουργηθεί ένα προκεχωρημένο επίπεδο αναχαίτισης που θα μείωνε την αποτελεσματικότητα τυχόν εκτοξεύσεων αναχαίτισης από την ηπειρωτική χώρα του νησιού. Το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα είναι να καταδειχθεί ότι η Άγκυρα υιοθετεί ένα κοινό σύστημα μάχης, συνδυάζοντας τη θάλασσα και τον αέρα σε μια ενιαία πλατφόρμα και λειτουργώντας σε πραγματικό χρόνο.

Εάν αυτό το «τακτικό μείγμα» επιτύχει, θα επιβεβαιώσει ότι μια ενιαία επίγεια πυροβολαρχία αεράμυνας δεν θα είναι επαρκής για να επιβάλει την υπεροχή. Οι ελιγμοί και η επιχειρησιακή ολοκλήρωση είναι καθοριστικές σε μια αντιπαράθεση που βασίζεται στην υπομονή και τη μακροπρόθεσμη αντοχή.

Στο πιο επικίνδυνο σενάριο, η Άγκυρα θα μπορούσε θεωρητικά να αναλάβει άμεση στρατιωτική δράση και να εξαπολύσει ένα προληπτικό χτύπημα με στόχο την εξάλειψη της απειλής πριν αυτή κλιμακωθεί. Ωστόσο, αυτή η κίνηση παραμένει εξαιρετικά επικίνδυνη και απίθανη, δεδομένων των εκτεταμένων δυσκολιών που συνεπάγεται.

Η εκτέλεση οποιοδήποτε προληπτικού χτυπήματος απαιτεί αυστηρούς πολιτικούς και στρατιωτικούς όρους, όπως: σαφή

στόχο, βεβαιότητα πληροφοριών σχετικά με τον χρόνο λειτουργίας και την αποτελεσματικότητα του συστήματος, και αξιολόγηση των πιθανών συνεπειών για την περιφερειακή ασφάλεια, συμπεριλαμβανομένης της ικανότητας αντίδρασης του εχθρού και του επιπέδου κινδύνου για τους πολίτες και τις ζωτικές υποδομές.

Ένας τεχνικός αγώνας

Αναγνωρίζοντας ότι η αντιπαράθεση δεν είναι απλώς στρατιωτική, αλλά πρωτίστως ένας τεχνολογικός αγώνας, η κορυφαία προτεραιότητα της Άγκυρας είναι η επιτάχυνση της ανάπτυξης εργαλείων και τακτικών που εμποδίζουν την ανωτερότητα του συστήματος Barak MX και προσαρμόζονται στις μεθόδους των αντιπάλων της.

Στην πρώτη γραμμή αυτών των προσπαθειών βρίσκεται η επιτάχυνση της παραγωγής προηγμένων drones και η επέκταση των δυνατοτήτων των πυραύλων κρουζ.

Ένα σημαντικό έργο σε αυτό το πλαίσιο είναι το drone « Qizil Elma », ένα μαχητικό drone με κινητήρα τζετ σχεδιασμένο με χαμηλή υπογραφή ραντάρ και ικανό να επιχειρεί από ναυτικές πλατφόρμες, καθιστώντας το εργαλείο για διείσδυση και εμπλοκή σε εχθρικά περιβάλλοντα αεράμυνας. Παράλληλα, η Τουρκία θα διπλασιάσει τις γραμμές παραγωγής της για τα drones TB-2 και Akinci για να εξασφαλίσει μεγαλύτερα σμήνη που χρησιμοποιούνται σε τακτικές ταφής και διείσδυσης.

Μπορεί επίσης να επιταχύνει την ανάπτυξη πυραύλων κατά των ραντάρ, όπως ο πύραυλος κατά της ακτινοβολίας Akbaba, ικανών να πραγματοποιούν επιθέσεις ακριβείας εναντίον πηγών ραντάρ.

Ταυτόχρονα, η Τουρκία θα μπορούσε να ενισχύσει τις δυνατότητές της στον ηλεκτρονικό πόλεμο και στις παρεμβολές.

Η Άγκυρα διαθέτει ήδη προηγμένα επίγεια συστήματα όπως το Koral, ένα κινητό σύστημα παρεμβολών ραντάρ με εκτιμώμενη εμβέλεια 150-200 χιλιομέτρων, το οποίο έχει χρησιμοποιηθεί επιχειρησιακά στη Συρία και αλλού για την απενεργοποίηση αντιαεροπορικών ραντάρ και συστημάτων ελέγχου.

Η ανάπτυξη μονάδων Koral κατά μήκος των νότιων ακτών της Τουρκίας ή στη βόρεια Κύπρο θα μπορούσε να επι-

τρέψει στην Άγκυρα να τυφλώσει τα ραντάρ του συστήματος Barak MX ή να διαταράξει τις δυνατότητες επικοινωνιών του, ενδεχομένως παραμορφώνοντας την παρακολούθηση στόχων ή εμφανίζοντας ψευδείς στόχους στις οθόνες εντολών.

Η Τουρκία έχει επίσης αναπτύξει δυνατότητες παρεμβολής που είναι τοποθετημένες σε drones όπως το Anka, ικανές να πραγματοποιούν παρεμβολές από ασφαλή εμβέλεια.

Ωστόσο, ο αντίκτυπος αυτών των μέτρων δεν πρέπει να υπερεκτιμάται.

Συστήματα όπως το Barak MX έχουν σχεδιαστεί για να αντέχουν σε ηλεκτρονικά μέτρα αντιμετώπισης παρεμβολών, επομένως αυτό θα είναι ένα παιχνίδι γάτας και ποντικίου που θα καθοδηγείται τόσο από τις δυνατότητες παρεμβολής όσο και από την ανάπτυξη αντιμέτρων.

Η Άγκυρα μπορεί επίσης να εργαστεί για την ανάπτυξη ικανοτήτων «υπερβολικής άμυνας», που σημαίνει ότι περιβάλλει το εχθρικό σύστημα με μεγάλες μάζες φθηνών στόχων. Η Τουρκία είναι τεχνικά ικανή να παράγει σμήνη μικρών drones αυτοκτονίας που εκτοξεύονται κατά κύματα, με στόχο την επιβάρυνση των αμυντικών αποθεμάτων και την υποβολή τους σε υψηλό κόστος.

Τέλος, το πεδίο εφαρμογής του ηλεκτρονικού πολέμου επεκτείνεται και στη διείσδυση σε κυπριακά στρατιωτικά δίκτυα επικοινωνιών ή συστήματα ραντάρ, αναζητώντας κενά που θα επέτρεπαν στην Άγκυρα να απενεργοποιήσει ή να εξαπατήσει το σύστημα σε μια κρίσιμη στιγμή.

Οι κυβερνοδυναμικές δυνατότητες της Τουρκίας έχουν αναπτυχθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια, ανοίγοντας την πόρτα για την έναρξη κυβερνοεπιθέσεων κατά των κέντρων διοίκησης αεράμυνας της Κύπρου, διαταράσσοντας τις επικοινωνίες και αποδυναμώνοντας την επιχειρησιακή αντίδραση.

Αυτά τα μέτρα αποτελούν μέρος μιας ευρύτερης στρατηγικής που στοχεύει στη μείωση της αποτελεσματικότητας των συστημάτων αναχαίτισης χωρίς να εμπλέκεται σε άμεση στρατιωτική αντιπαράθεση, διατηρώντας παράλληλα το στοιχείο του αιφνιδιασμού στο πεδίο της μάχης.

Αχμάντ Καμέλ – Al Jazeera, aljazeera.net
ΒΑΛΚΑΝΙΚΟ ΠΕΡΙΣΚΟΠΙΟ – Echedoros.blog

Ο άξονας Ισραήλ- Κύπρου- Ελλάδας και η θέση άλλων χωρών εκτός των Τούρκων

Ο άξονας Ισραήλ–Κύπρος–Ελλάδα δεν προκαλεί σοβαρή ανησυχία στις περισσότερες χώρες της Ανατολικής Μεσογείου· αντιθέτως, αντιμετωπίζεται κυρίως ως παράγοντας σταθερότητας, με μερικές επιφυλάξεις και διαφορετικές αναγνώσεις συμφερόντων.

Πώς τον βλέπουν οι λοιπές χώρες (πλην Τουρκίας): Αίγυπτος: Θετική έως συνεργατική στάση. Ο άξονας συμπληρώνει τον ρόλο της Αιγύπτου ως ενεργειακού κόμβου (LNG, EastMed Gas Forum) και δεν θεωρείται απειλητικός.

Ιορδανία & χώρες Κόλπου: Ουδέτερη–θετική στάση. Βλέπουν σχήμα συνεργασίας και όχι στρατιωτικό μπλοκ.

Λίβανος: Έμμεση επιφύλαξη. Η ανησυχία σχετίζεται περισσότερο με το Ισραήλ (διμερείς εντάσεις), όχι με τον τριμερή άξονα καθαυτό.

Ιταλία & Γαλλία (μέσω ΕΕ): Συγκρατημένα θετική στάση. Ο άξονας ενισχύει την ενεργειακή ασφάλεια της

Ευρωπαϊκή Ένωση. Ηνωμένες Πολιτείες: Σαφώς θετική. Τον θεωρούν πυλώνα περιφερειακής σταθερότητας και συνεργασίας με δυτικό προσανατολισμό.

Συνεπώς, ο άξονας ανησυχεί ουσιαστικά μόνο την Τουρκία, διότι: περιορίζει αναθεωρητικές διεκδικήσεις, δημιουργεί θεσμικά και ενεργειακά τετελεσμένα, ενισχύει ένα πολυμερές πλαίσιο συνεργασίας στο οποίο η ίδια δεν συμμετέχει.

Για τις υπόλοιπες χώρες, λειτουργεί περισσότερο ως σταθεροποιητικός μηχανισμός παρά ως απειλή.

Εν άλλους, ο άξονας Ισραήλ–Κύπρος–Ελλάδα λειτουργεί κυρίως ως σχήμα περιφερειακής σταθερότητας στην Ανατολική Μεσόγειο, ενισχύοντας την ενεργειακή ασφάλεια, τη θεσμική συνεργασία και την σύνδεση με την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις Ηνωμένες Πολιτείες. Πέραν της Τουρκίας, η οποία εκλαμβάνει τον άξονα ως περιοριστικό των αναθεωρητικών της επιδιώξεων.

Οι λοιποί περιφερειακοί δρώντες τον αντιμετωπίζουν θετικά ή ουδέτερα, καθώς δεν συγκροτεί στρατιωτικό μπλοκ αλλά πλαίσιο πολυμερούς συνεργασίας συμβατό με το διεθνές δίκαιο. Ως εκ τούτου, ο άξονας συμβάλλει περισσότερο στη διαχείριση ανταγωνισμών και στην αποτροπή αποσταθεροποίησης παρά στη δημιουργία νέων γραμμών έντασης.

Το τέλος της Δημοκρατίας στην Ευρώπη! Κυρώσεις σε Συνταγματάρχη για τις απόψεις του για τον πόλεμο στην Ουκρανία! Οι κυρώσεις στον Ζακ Μπo και το τέλος του φιλελευθερισμού στην ΕΕ

Του Κώστα Λαπαβίτσα

Το άρθρο αρχικά δημοσιεύτηκε στο Brave New Europe στις 24.12.2025

Στα τέλη του 2025, η Ευρωπαϊκή Ένωση επέβαλε κυρώσεις στον Ζακ Μπo, έναν απόστρατο Ελβετό συνταγματάρχη και πρώην ανώτερο στρατηγικό αναλυτή του NATO. Η αιτιολογία ήταν ανοιχτά ιδεολογική. Ο Μπo κατηγορήθηκε ότι ενεργούσε ως «φερέφωνο» της φιλορωσικής προπαγάνδας και ότι διέδιδε «θεωρίες συνωμοσίας» σχετικά με τον πόλεμο στην Ουκρανία. Δεν του αποδόθηκε κανένα ποινικό αδίκημα και δεν κινήθηκε καμία δικαστική διαδικασία. Τιμωρήθηκε αποκλειστικά και μόνο μέσω εκτελεστικού χαρακτηρισμού.

Οι κυρώσεις δεν είναι συμβολικές. Περιλαμβάνουν δέσμευση περιουσιακών στοιχείων σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση και απαγόρευση μετακίνησης σε όλη τη ζώνη Σένγκεν. Επειδή ο Μπo ζει στις Βρυξέλλες και δημοσιεύει κυρίως μέσω γαλλικού εκδοτικού οίκου, τα μέτρα αυτά του στερούν άμεσα την πρόσβαση σε τραπεζικούς λογαριασμούς, διακόπτουν το εισόδημά του και ποινικοποιούν συνήθεις οικονομικές συναλλαγές που πιθανόν να είχε με κατοίκους της ΕΕ. Ο κανονισμός προβλέπει την ύπαρξη κάποιων ελάχιστων παροχών διαβίωσης, αλλά το τελικό αποτέλεσμα είναι η οικονομική και επαγγελματική παράλυση του ατόμου. Πρόκειται για τιμωρία με κάθε ουσιαστική έννοια και για σοβαρό περιορισμό της ελευθερίας του Μπo.

Δεν προηγήθηκε καμία απαγγελία κατηγοριών, δίκη ή δικαστική κρίση. Κανένα αποδεικτικό στοιχείο δεν εξετάστηκε ενώπιον ανεξάρτητου δικαστηρίου, ούτε εφαρμόστηκε κάποιο δημόσια προσδιορισμένο αποδεικτικό κριτήριο. Με απλά λόγια, η ΕΕ έχει πλέον εγκαταλείψει την αρχή ότι η άσκηση καταναγκαστικής εξουσίας απαιτεί δικαστική διαμεσολάβηση. Σε κρίσιμους τομείς πολιτικής, λειτουργεί μέσω καθαρά διοικητικών χαρακτηρισμών.

Δεν έχουμε πλέον ενώπιον μας το γνωστό ζήτημα του «δημοκρατικού ελλείμματος» της ΕΕ, δηλαδή μιας απόμακρης διακρατικής οντότητας που στερείται τη νομιμοποίηση ενός πραγματικού «δήμου». Πρόκειται για κάτι πιο στοιχειώδες και πιο σοβαρό: την άσκηση εκτελεστικής εξουσίας χωρίς νόμο. Η διαχείριση έχει υποκαταστήσει την απνομή δικαιοσύνης και η γυμνή ισχύς έχει υποκαταστήσει την αιτιολόγηση.

Ότι η υπόθεση Μπo αποκαλύπτει την ύπαρξη ρήξης με το παρελθόν φαίνεται αν ανακαλέσουμε μια άλλη υπόθεση που κάποτε καθόρισε τη νομική αυτοαντίληψη της ΕΕ. Στις αρχές της δεκαετίας του 2000, ο Γιασίν Καντί, Σαουδάραβας επιχειρηματίας, εντάχθηκε σε κατάλογο κυρώσεων του ΟΗΕ για την τρομοκρατία. Τα περιουσιακά του στοιχεία δεσμεύθηκαν και η οικονομική του ζωή εξαλείφθηκε, χωρίς να του κοινοποιηθούν αποδεικτικά στοιχεία. Όταν η υπόθεση έφτασε στα δικαστήρια της ΕΕ, αυτά έκριναν ότι η κατάσταση ήταν απαράδεκτη. Ακόμη και κυρώσεις που είχαν υιοθετηθεί από το Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ δεν μπορούσαν να εφαρμοστούν στην Ευρώπη, αν το στοχευόμενο άτομο δεν είχε πρόσβαση στο αποδεικτικό υλικό και πραγματική δυνατότητα υπεράσπισης του εαυτού του ενώπιον ανεξάρτητου δικαστηρίου. Μέτρα που ισοδυναμούσαν με αστικό θάνατο δεν μπορούσαν να στηρίζονται σε απλή διατύπωση ισχυρισμών. Αυτό ήταν τότε το ευρωπαϊκό πρότυπο. Είναι καταφανές ότι έχει πλέον σιωπηρά εγκαταλειφθεί.

Η νομική βάση των μέτρων κατά του Μπo είναι ο Εκτελεστικός Κανονισμός 2025/2568 του Συμβουλίου, στο πλαίσιο του Κανονισμού 2024/2643. Από το 2022, τα δικαστήρια της ΕΕ έχουν

δεχθεί ότι μπορούν να επιβάλλονται περιοριστικά μέτρα χωρίς προηγούμενη διαδικασία ακρόασης, με το επιχείρημα ότι η προειδοποίηση θα μείωνε την αποτελεσματικότητά τους. Αν και ορισμένες κυρώσεις έχουν ακυρωθεί λόγω έλλειψης προσωπικής σύνδεσης, τα δικαστήρια έχουν επιδείξει εξαιρετική υποχωρητικότητα ως προς το καίριο ζήτημα της τεκμηρίωσης.

Είναι πιθανό ότι ο διοικητικός χαρακτηρισμός του Μπo βασίζεται σε μυστικό εμπιστευτικό φάκελο που συγκροτήθηκε από ευρωπαϊκές υπηρεσίες πληροφοριών και ασφάλειας. Αυτό όμως δεν επηρεάζει καθόλου την ουσία του θέματος. Το κρίσιμο σημείο είναι ότι μέτρα καταναγκασμού τέτοιας βαρύτητας επιβάλλονται πλέον στην ΕΕ με βάση υλικό που παραμένει απόρρητο, δεν υπόκειται σε αντιπαραθετικό έλεγχο και είναι ουσιαστικά απρόσβλητο από δημόσια αμφισβήτηση. Οι πολίτες καλούνται να δεχθούν ότι ο χαρακτηρισμός είναι επαρκής επειδή έτσι τους διαβεβαιώνει η εκτελεστική εξουσία. Αυτό δεν συνιστά κράτος δικαίου. Πρόκειται για άσκηση εξουσίας μέσω ισχυρισμού, θωρακισμένης από κλειστές διαδικασίες και επιταχυνόμενο δικαστικό έλεγχο.

Η χρονική ακολουθία είναι αποκαλυπτική. Αυτή η μέθοδος ευρωπαϊκής διακυβέρνησης είχε ήδη καταστεί ορατή κατά την κρίση της Ευρωζώνης, με πιο χαρακτηριστική περίπτωση την Ελλάδα. Κατά τη διάρκεια της ελληνικής κρίσης, η δημοκρατική επιλογή υποτάχθηκε ανοιχτά στη διοικητική αναγκαιότητα. Εκλεγμένες κυβερνήσεις παρακάμφθηκαν στην πράξη, δεσμευτικά προγράμματα οικονομικής πολιτικής επιβλήθηκαν από τα πάνω και ένα εθνικό δημοψήφισμα ουσιαστικά ακυρώθηκε. Αποφάσεις τεράστιας κοινωνικής σημασίας ελήφθησαν από θεσμούς χωρίς δημοκρατική εντολή, με αιτιολόγηση την ανάγκη χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και την απάλειψη του συστημικού κινδύνου. Κατέστη σαφές ότι υπάρχει μια υποκείμενη λογική στην εκτελεστική λειτουργία της ΕΕ, δηλαδή όταν νομικοί ή δημοκρατικοί περιορισμοί παρεμποδίζουν τη δράση, αυτοί μπορούν να αναστέλλονται χωρίς να διαρρηγνύεται το θεσμικό περίβλημα.

Ό,τι εφαρμόστηκε αρχικά σε ένα κράτος εφαρμόζεται πλέον απευθείας σε ένα άτομο. Δεν πρόκειται για αιφνίδια εκτροπή, αλλά για τη λογική κατάληξη μιας πορείας που διαμορφώθηκε σταδιακά την τελευταία δεκαεπταετία, καθώς η διαχείριση διαδοχικών κρίσεων κατέστησε την κατάσταση έκτακτης ανάγκης μόνιμο τρόπο άσκησης εξουσίας στην ΕΕ.

Σε αυτό το πλαίσιο, η εκτελεστική εξουσία έχει συγκεντρωθεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο, λειτουργώντας με αυξανόμενη αυτονομία υπό την ηγεσία της Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, ενώ οι δημοκρατικοί και δικαστικοί έλεγχοι έχουν στην πράξη αποδυναμωθεί. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει περιθωριοποιηθεί εδώ και καιρό. Το Συμβούλιο Υπουργών συναινεί, επιτρέποντας στις εθνικές κυβερνήσεις να κρύβονται πίσω από «ευρωπαϊκές υποχρεώσεις», αποφεύγοντας την πολιτική ευθύνη στο εσωτερικό των χωρών τους.

Η υπόθεση Μπo έχει σημασία επειδή αποκαλύπτει αυτή τη λογική στην καθαρότερη μορφή της. Ένας μεμονωμένος αναλυτής τιμωρείται για τις απόψεις του, ανεξαρτήτως της ποιότητας ή της πολιτικής τους αξίας. Ο μηχανισμός καταναγκασμού της ΕΕ, που αναπτύχθηκε για τη μακροοικονομική πειθαρχία και την ευθυγράμμιση της εξωτερικής πολιτικής, στρέφεται πλέον και προς το εσωτερικό, εναντίον της διαφωνίας. Το όριο μεταξύ διοικητικής

εξουσίας και ατομικής ελευθερίας έχει παραβιαστεί.

Για δεκαετίες, η Ευρωπαϊκή Ένωση παρουσιάστηκε ως φιλελεύθερο εγχείρημα, θεμελιωμένο στο κράτος δικαίου, τα ανθρώπινα δικαιώματα και μια «διεθνή τάξη βασισμένη σε κανόνες». Οι κυρώσεις κατά του Μπo αποκαλύπτουν το κενό αυτής της αξίωσης. Μια πολιτική τάξη που διατηρεί τις θεσμικές μορφές της δημοκρατίας, όπως κοινοβούλια, δικαστήρια, και συνθήκες, αλλά επιτρέπει στην εκτελεστική εξουσία να επιβάλλει τιμωρίες χωρίς δικαστική θεμελίωση, δεν πληροί πλέον ούτε τα ελάχιστα φιλελεύθερα κριτήρια.

Δεν βρισκόμαστε απλώς μπροστά στην αποτυχία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, πράγμα φανερό σε όλους, εκτός ίσως από όσους έχουν άμεσο όφελος από τους μηχανισμούς των Βρυ-

ξελλών. Αυτό που αναδύεται με σαφήνεια είναι η κατάρρευση της ΕΕ ως αξιόπιστου νομικού και πολιτικού εγχειρήματος. Όταν ένα άτομο μπορεί να στερηθεί τα μέσα βιοπορισμού του, την ελευθερία μετακίνησης και τη νομική του θέση μέσω απλού εκτελεστικού χαρακτηρισμού, ο νόμος δεν προστατεύει πλέον τον πολίτη. Ο νόμος δεν επιστρατεύεται ούτε καν ως προσχηματικό κάλυμμα όταν η εξουσία θέλει να κυνηγήσει κάποιον πολίτη.

Η μετάβαση από μια τάξη που διέπεται από κανόνες σε μια τάξη αυθαίρετης ισχύος έχει πλέον συντελεστεί. Όταν η γραμμή αυτή ξεπεραστεί, δεν υπάρχει εύκολη επιστροφή.

Πηγή <https://www.militaire.gr/to-telos-tis-dimokratias-stin-eyropi-kyroseis-se-syntagmatarchi-gia-tis-apopseis-toy-gia-ton-polemo-stin-oykrania/>

Αυτοί που είδαν το τι έρχεται

George Orwell: «Freedom is the freedom to say that two plus two make four.» και «In a time of deceit, telling the truth is a revolutionary act.»

Aldous Huxley: «Facts do not cease to exist because they are ignored.» και «Most human beings have an almost infinite capacity for taking things for granted.»

Η Κεντρική ιδέα μας δηλοί, ότι η δημοκρατία πεθαίνει όταν η αλήθεια γίνεται σχετική και η γλώσσα εργαλειοποιείται από την εξουσία και επιτυγχάνεται ο έλεγχος των μαζών μέσω φόβου, γλώσσας και επιτήρησης.

Σήμερα και αναλογικά διαπιστώνουμε ότι γίνεται διαστρέβλωση της γλώσσας στη δημόσια σφαίρα και όροι όπως «παραπληροφόρηση», «ασφάλεια», «έκτακτη ανάγκη» χρησιμοποιούνται συχνά ασαφώς, ώστε να νομιμοποιούνται περιορισμοί ελευθεριών χωρίς ουσιαστικό δημόσιο διάλογο. Γίνεται ψηφιακή επιτήρηση μέσω μαζικής συλλογής δεδομένων, παρακολούθησης συμπεριφοράς και αλγοριθμικής «βαθμολόγησης» πολιτών ή καταναλωτών — όχι πάντα με καταστολή, αλλά με προληπτικό έλεγχο. Γίνεται ο φόβος πολιτικό εργαλείο. Η συνεχής αίσθηση απειλής (υγειονομικής, τρομοκρατικής, γεωπολιτικής) καθιστά τους πολίτες πιο πρόθυμους να ανταλλάξουν ελευθερίες με υποσχέσεις ασφάλειας.

Ο Orwell σήμερα μηνύει ότι δεν χρειάζεται πάντα βία· αρκεί να ελέγχεις τι θεωρείται «αλήθεια».

Ο δε Aldous Huxley μηνύει ότι επιτυγχάνεται ο έλεγχος μέσω ευχαρίστησης, απάθειας και υπερπληροφόρησης. Αυτοί οι δύο συγκλίνουν στο ότι η δημοκρατία δεν καταλύεται· αδειάζει από νόημα, όταν οι πολίτες παύουν να ενδιαφέρονται.

Κάποιοι αναλογικές προσεγγίσεις στο σήμερα μαρτυρούν ότι: Υπάρχει υπερπληροφόρηση και συνεχής ψυχαγωγία. Ότι η πολιτική μετατρέπεται σε θέαμα και θόρυβος. Όχι λογοκρισία, αλλά πνιγμός της σκέψης μέσα σε ατελείωτο περιεχόμενο. Ότι αλγοριθμικές “φούσκες”, δηλαδή, οι πολίτες δεν φιμώνονται· απλώς βλέπουν μόνο ό,τι επιβεβαιώνει τις απόψεις τους, χάνοντας την έννοια του κοινού δημόσιου χώρου. Ότι επικρατεί η απάθεια και ιδιωτικοποίηση της ζωής

Όταν η ευημερία, η άνεση και η κατανάλωση γίνονται υπέρτατες αξίες, η συμμετοχή στα κοινά

φαίνεται κουραστική ή «άσκοπη». Όλα αυτά επιβεβαιώνουν το ότι επιβάλλεται λίγος φόβος, πολλή απόσπαση, ελάχιστη ουσιαστική συμμετοχή.

Huxley σήμερα: δεν χρειάζεται να σου απαγορεύσουν να μιλάς -αρκεί να μη θέλεις να μιλήσεις.

Σήμερα σε Ευρωπαϊκό πλαίσιο οι δημοκρατικές ελευθερίες σπάνια καταργούνται ωμά. Περιορίζονται τεχνικά και σταδιακά, μέσω κανονισμών, οδηγιών και «έκτακτων μέτρων» που τείνουν να μονιμοποιούνται. Όροι όπως «δημοσιονομική πειθαρχία», «σταθερότητα», «ανθεκτικότητα» αποκτούν ηθικό φορτίο και παρουσιάζονται ως μονόδρομοι, περιορίζοντας τον πραγματικό πολιτικό διάλογο.

Ως προς την Ελληνική εμπειρία σημειώνουμε την περίοδο των μνημονίων όπου η δημοκρατία δεν ανεστάλη τυπικά, αλλά κρίσιμες αποφάσεις ελήφθησαν εκτός του εθνικού πολιτικού πεδίου, με τη λαϊκή βούληση να εμφανίζεται ως «επικίνδυνη» ή «ανεύθυνη». Και κάτι ακόμη: Όχι τόσο η καταστολή, όσο η αλλαγή νοήματος: η λέξη «μεταρρύθμιση» σήμαινε συχνά συρρίκνωση δικαιωμάτων, η «διάσωση» κοινωνικό κόστος.

Στην Ελλάδα, ο Orwell εμφανίζεται όταν η δημοκρατία λειτουργεί τυπικά, αλλά η ουσία της αποφασίζεται αλλού.

Aldous Huxley εμφανίζεται στην Ευρώπη & την Ελλάδα με τον Έλεγχο μέσω κόπωσης, αποπολιτικοποίησης και ιδιωτικής φυγής.

Σε Ευρωπαϊκό πλαίσιο με την Δημοκρατική κόπωση, που σημειώνει χαμηλή συμμετοχή στις ευρωεκλογές, δίδεται η αίσθηση ότι «άλλοι αποφασίζουν χωρίς εμάς», και μετατροπή της πολιτικής σε τεχνοκρατική διαδικασία. και οι πολίτες δεν στερούνται ενημέρωσης -πνίγονται σε αυτήν, χωρίς χρόνο ή διάθεση για κριτική σκέψη.

Η Ελληνική εμπειρία καταδεικνύει, ότι μετά από χρόνια έντασης, δημοψηφισμάτων και διαψεύσεων, πολλοί πολίτες στράφηκαν στο ιδιωτικό πεδίο: «να σώσω τον εαυτό μου». Όχι φίμωση, αλλά παραίτηση. Όχι απαγόρευση συμμετοχής, αλλά πεποίθηση ότι «δεν αλλάζει τίποτα».

Η Τελική διαπίστωση προκαλεί δυσθυμία με την σκέψη, ότι η δημοκρατία δεν χάνεται μόνο όταν αφαιρείται. Χάνεται και όταν παύει να διεκδικείται.

Εκ της Συντάξεως

Του Μάρκου Ι. Τρούλη

Μέλους του ΕΛΙΣΜΕ

Περίληψη

Η πανθομολογούμενη γεωπολιτική σημασία της Κύπρου, η νομική υποχρέωση της Ελλάδας ως εγγυήτρια δύναμη και κυρίως το ηθικό, ιστορικό και εν τέλει εθνικό καθήκον, το οποίο μετατρέπεται σε εθνικό συμφέρον, επιτάσσουν τη διαρκή μέριμνα της Αθήνας για την ασφάλεια και ευημερία του 1/10 του ελληνισμού. Με εφ'αλήθριο την αποστολή Ελληνικής Μεραρχίας στην Κύπρο, κατά την περίοδο 1964-1968, η παρούσα μελέτη φιλοδοξεί να αποτιμήσει τη στρατηγική της Ελλάδας υπό το πρίσμα της άσκησης προεκταθείσας αποτρεπτικής στρατηγικής. Προς τούτο, παρατίθεται το θεωρητικό κεκτημένο περί της έννοιας της αποτροπής με ειδικότερες αναφορές στις προϋποθέσεις χάραξης προεκταθείσας αποτρεπτικής στρατηγικής, ενώ επιχειρείται να απαντηθούν τα εξής κεντρικά ερευνητικά ερωτήματα: Ποιοι είναι οι όροι αποτελεσματικής εξισορρόπησης της τουρκικής απειλής στην Κύπρο; Σε ποιο βαθμό συνέβαλε προς την εν λόγω κατεύθυνση η ανάπτυξη Ελληνικής Μεραρχίας στη Μεγαλόνησο το 1964;

Εισαγωγή

Η αποτρεπτική στρατηγική συνίσταται στην καλλιέργεια της πεποίθησης στον αντίπαλο ότι το κόστος μιας ενδεχόμενης επιθετικής ενέργειας θα είναι σαφώς μεγαλύτερο εν σχέσει με το θεωρούμενο από τον ίδιο όφελος. Κατά συνέπεια, η θεωρητική συλλογιστική περί της αποτροπής εναρμονίζεται με την αρχή του ορθολογισμού, λαμβάνοντας υπόψιν ότι εντός του άναρχου διεθνούς συστήματος οι κρατικοί δρώντες λαμβάνουν αποφάσεις με όρους προσμέτρησης κόστους-οφέλους, αλλά βαρύνεται και από την έννοια της αντίληψης ως απόρροια της καλλιεργούμενης εικόνας του δρώντα. Με άλλα λόγια, ο επίδοξος επιτιθέμενος προσμετρά κόστη και οφέλη βάσει των πληροφοριών που λαμβάνει και των συνεκτιμήσεων στις οποίες προβαίνει. Γι' αυτό το λόγο, η αποτροπή διαθέτει, σε μεγάλο βαθμό, ψυχολογικές προεκτάσεις θέτοντας στο επίκεντρό της παραπλανητικές ενέργειες, μπλόφες, εξαπατήσεις και κάθε είδους επιχειρησιακά παίγνια με στόχο την εδραίωση της αξιοπιστίας του αμυνόμενου. Σύμφωνα με τον John Mearsheimer, η αποτροπή συνοψίζεται στη «διασύνδεση εκλαμβανόμενων πολιτικών οφελών ως αποτέλεσμα στρατιωτικής δράσης και ενός αριθμού μη στρατιωτικών ή και στρατιωτικών ζημιών και ρίσκων».

Συνεκδοχικά, προκύπτει και η έννοια της προεκταθείσας αποτροπής (extended deterrence), η οποία σχετίζεται με τις αποτρεπτικές πρωτοβουλίες του δρώντα εκτός των συνόρων του. Όπως έχει επισημάνει ο Παναγιώτης Ήφαιστος, η χάραξη προεκταθείσας αποτρεπτικής στρατηγικής αποτελεί δύσκολο εγχείρημα, καθότι «σχεδόν πάντοτε υπάρχουν αντικειμενικές τεχνικές δυσκολίες, ιδιαίτερα όταν τα γεωπολιτικά δεδομένα δεν είναι ευνοϊκά, ο αποτρεπών πρέπει να είναι αρκετά ισχυρός στο κεντρικό μέτωπο, για να πείσει ότι είναι σε θέση να αντιμετωπίσει έναν ακόμη κίνδυνο εκτός των κρατικών του συνόρων, [ενώ] η αξιοπιστία είναι σε άμεση συνάρτηση με την ύπαρξη ή μη ύπαρξη κοινών αξιών, κοινών συμφερόντων και γενικά στενών δεσμών μεταξύ του κράτους που παρέχει την εγγύηση και του κράτους που ωφελείται». Όσον αφορά την Κύπρο, η εν λόγω θεωρητική αποτύπωση εγκολπώνει την περίσκεψη του «κείται μακράν», η οποία τεκμαίρεται ως υπεκφυγή στην περίπτωση της Αθήνας, αλλά και τον απαραίτητο όρο της κατοχής επαρκούς σχετικής ισχύος στα μέτωπα του Έβρου και του Αιγαίου πριν την οιαδήποτε εμπλοκή στη Μεγαλόνησο.

Τονίζεται ότι η περιπτώσιολογία της Κύπρου εμφανίζει μία ιστορική διαδρομή διαφορετική εξ απόψεως νομιμοποιημένων

αξιώσεων σε σύγκριση με αντίστοιχα παραδείγματα, στα οποία έχουν εστιάσει οι από καιρού εις καιρόν επιστημονικές έρευνες περί της προεκταθείσας αποτροπής. Σε αντίθεση με περιπτώσεις αποικιοκρατικής προβολής ισχύος ή χαλαρά νομιμοποιημένων μεσσιανικών επεμβάσεων, οι οποίες εντάσσονται τυπικά στο πνεύμα της προεκταθείσας αποτροπής καθώς διεξήχθησαν με άξονα την προστασία της διεθνούς νομιμότητας, η ελληνική προεκταθείσα αποτροπή στην Κύπρο συνδέεται με το γεγονός ότι το κυπριακό για την Ελλάδα έχει αποτελέσει δι' ιστορικά ένα ζήτημα εθνικής ολοκλήρωσης και ανταπόκρισης στο αίτημα του πληθυσμιακού υποκειμένου για «Ένωση», πλήρως συνυφασμένο με το πνεύμα της μεταπολεμικά κυρίαρχης αρχής της αυτοδιάθεσης. Συνεπώς, η αναφορά σε ελληνική προεκταθείσα αποτρεπτική στρατηγική συνυφαίνεται με τη διεθνοδικαιϊκή τάξη, όπως προέκυψε μετά το 1960 και την ίδρυση της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Η αποστολή Μεραρχίας στην Κύπρο, το 1964, πραγματοποιήθηκε με γνώμονα την προστασία των εθνικών συμφερόντων και την εδραίωση των ελληνικών δυνατοτήτων στο πλαίσιο του γεωστρατηγικού ανταγωνισμού με την Τουρκία, αλλά συνδεόταν ταυτόχρονα και με τη βούληση της Αθήνας να ελέγξει το εσωτερικό της Κύπρου, όπου κυριαρχούσε ο Μακάριος. Παράλληλα, διαρκούντος του Ψυχρού Πολέμου και της έντασης του διπολισμού, επιδιώκονταν η εμπέδωση σταθερότητας και ασφάλειας στη νοτιοανατολική πτέρυγα του NATO και η ευθυγράμμιση της ελληνικής πολιτικής με τις Η.Π.Α. και το Ηνωμένο Βασίλειο. Μάλιστα, δεδομένου ότι συνιστούσε επίσης εγγυήτρια δύναμη, η θέση του Λονδίνου κρινόταν ως εξόχως σημαίνουσα, ενώ οι βρετανικές αντιρρήσεις στην προοπτική της «Ένωσης» αποτυπώθηκαν χαρακτηριστικά στην απάντηση του Υπουργού Εξωτερικών Sir Anthony Eden προς τον Έλληνα Πρωθυπουργό Αλέξανδρο Παπάγο το 1953: «Δια την Βρετανικήν Κυβέρνησιν δεν υφίσταται Κυπριακόν ούτε εις το παρόν, ούτε εις το μέλλον».

Κατά συνέπεια, τα τίθεμα κεντρικά ερευνητικά ερωτήματα περί των όρων αποτελεσματικής εξισορρόπησης της τουρκικής απειλής στην Κύπρο και του βαθμού συμβολής της ανάπτυξης Ελληνικής Μεραρχίας στη Μεγαλόνησο το 1964 προς την εν λόγω κατεύθυνση επιχειρείται να απαντηθούν επί τριών αλληλένδετων αξόνων. Ο πρώτος αφορά το διεθνές σύστημα και τη ψυχροπολεμική γεωστρατηγική αντιπαράθεση, ο δεύτερος σχετίζεται με το διμερές – ελληνοτουρκικό – πεδίο ανταγωνισμού και ο τρίτος άξονας επικεντρώνεται στις εσωτερικές πολιτικές ζυμώσεις τόσο στην Αθήνα όσο και στη Λευκωσία.

Θεωρητικές υπομνήσεις

Όπως έχει ήδη σκιαγραφηθεί στο πλαίσιο της εισαγωγής, «η αποτροπή ταυτίζεται με τον εκφοβισμό, συνιστούσα πρακτική έκφρασης ανταπειλής, ήτοι εξισοροπητικής απειλής ως αντίβαρο μιας αναθεωρητικής απειλής». Το άναρχο διεθνές σύστημα απαρτίζεται από μορφικά πανομοιότυπες μονάδες, οι οποίες διαφέρουν μεταξύ τους αποκλειστικά ως προς την ισχύ. Ωστόσο, τούτο δε σημαίνει ότι ο σχετικά ανίσχυρος είναι πάντοτε καταδικασμένος να υποστεί τις συνέπειες της διεθνούς θέσης του, εφόσον η Στρατηγική προσφέρει διέξοδο διαχείρισης της μοίρας του. Τοιοιουτρόπως, ο απειλούμενος και αμυνόμενος δύναται να σπριχτεί σε ένα συμπαγές αποτρεπτικό δόγμα, αντί της φενάκης ενός νικηφόρου ολοκληρωτικού πολέμου, λαμβάνοντας μέτρα προς την κατεύθυνση εξισορρόπησης του επιτιθέμενου και κατ' επέκταση αποτροπής της σύρραξης.

Διά της αποτροπής, οι λήπτες των αποφάσεων του απειλούμενου αναδιαμορφώνουν το φάσμα των εναλλακτικών επιλο-

γών του επιτιθέμενου θέτοντας προς εκείνον μια διακριτή και σαφή ανταπαιλή. Κατ' αυτόν τον τρόπο, ο – κατά τεκμήριο ορθολογικός – επίδοξος επιτιθέμενος εκλαμβάνει ως κοστοβόρα την οιαδήποτε σύγκρουση και την αφαιρεί από τις επιλογές του. Οι προϋποθέσεις της επιτυχίας της αποτρεπτικής στρατηγικής συνίστανται στην ισχύ, αλλά και στην καλλιέργεια της πεποίθησης στον αντίπαλο ότι ο αμυνόμενος κατέχει επαρκείς – επιχειρησιακές, οργανωτικές ή σε επίπεδο φρονήματος – δυνάμεις, στη βούληση επίκλησής τους η οποία καθίσταται πειστική μέσω της στρατηγικής αξιοπιστίας και στην εμπέδωση ότι θεωρεί εξαιρετικά υψηλό το διακύβευμα για τον ίδιο, ενώ συνδέεται και με την ευρύτερη σταθερότητα και τις τύχες σχημάτων συλλογικής ασφάλειας. Άλλωστε, οι λήπτες των αποφάσεων πείθονται για την αξιοπιστία μιας απειλής ή ανταπαιλής «όταν – και μόνο τότε – υποστηρίζεται από επαρκή ισχύ και υπηρετεί διακριτά συμφέροντα».

Η αποτελεσματική αποτρεπτική απειλή συνδέεται με την πρόκληση κόστους στον αντίπαλο, αλλά αφορά και τη δυνατότητα ελέγχου της κλιμάκωσης της σύγκρουσης ενέχοντας τη διάσταση της ενδοπολεμικής αποτροπής (intrawar deterrence). Με άλλα λόγια, η αρχική διάρρηξη της αποτροπής δύναται να μην καταστεί οριστική, εφόσον ο αμυνόμενος προβάλλει ισχύ και βούληση, που θα καλλιεργούν στον επιτιθέμενο αρνητικά κίνητρα, έστω και σε αυτό το χρονικό σημείο. Αντιθέτως, η ενδοπολεμική αποτροπή συνιστά δύσκολο εγχείρημα, όταν ο επιτιθέμενος θεωρεί ότι μπορεί να διεξάγει επιτυχώς έναν «κεραυνοβόλο πόλεμο» (blitzkrieg). Στην εν λόγω δραματική συνθήκη, η κλιμάκωση είναι κάθετη και ο αμυνόμενος καλείται να εξισορροπήσει επιτακτικά και πάση δυνάμει τον επιτιθέμενο, χωρίς περιθώρια αποστολής αποτρεπτικών μηνυμάτων καθότι η αποτροπή έχει ήδη καταρρεύσει.

Δεδομένης της σημασίας της Γεωγραφίας, ως «η επισημή που προσεγγίζει το φυσικό χώρο αλλά και τις διαλεκτικές συνθέσεις του χώρου αυτού με τις ανθρώπινες κοινωνίες», η προεκταθείσα αποτρεπτική στρατηγική δέχεται συγκεκριμένες προκλήσεις, καθότι καλείται να ανταποκριθεί στα σταθερά αιτούμενα της αποτροπής αλλά υπό τις αντικειμενικές δυσκολίες της απόστασης. Επιχειρησιακές δυσχέρειες, που αφορούν τη δυνατότητα άμεσης προβολής ισχύος, επιδεινώνουν τη σχετική θέση του αμυνόμενου ιδίως αν είναι πλήρως αποκομμένος από το θέατρο πολέμου, όπως συνέβη για παράδειγμα στην περίπτωση του Ηνωμένου Βασιλείου και του Πολέμου των Φώκλαντ το 1982. Αντιθέτως, η κυπριακή περίπτωση για την Ελλάδα επηρεάζεται θετικά από την κοινή ελληνοτουρκική συνοριογραμμή, εφόσον θα υιοθετείτο και θα πραγματωνόταν αποτελεσματικά ό,τι έχει ονομαστεί ως «Ενιαίος Αμυντικός Χώρος». Εντός του πλαισίου ενός αξιόπιστου ενιαίου αμυντικού δόγματος, η προεκταθείσα αποτροπή θα έτεινε να καταστεί «απλή» αποτροπή και ως εκ τούτου, οι απόψεις περί «Κύπρου που κείται μακράν» θα καθίσταντο ακόμη και υπό γεωγραφικούς όρους ανεδαφικές, πέραν της ηθικής και στρατηγικής απαξίας τους.

Εν κατακλείδι, με γνώμονα την εξεταζόμενη περιπτώσιολογική μελέτη, η προεκταθείσα αποτρεπτική στρατηγική καθίσταται επιτυχημένη όταν είναι αξιόπιστη και κατ' επέκταση, όταν συνεπικουρείται από επαρκή ισχύ, βούληση επίκλησής της και εδραίωση της θέσης του αμυνόμενου περί διακυβευόμενων δικαιωμάτων και συμφερόντων υψίστης σημασίας. Όταν, δηλαδή, ο επιτιθέμενος πειστεί ότι ο αμυνόμενος μπορεί, επιθυμεί και διατίθεται να αναλάβει προεκταθείσα, εκτός των συνόρων του, στρατιωτική δράση, με δεδομένο ότι έχει προηγουμένως προστατεύσει επαρκώς τα εν λόγω σύνορα.

Προοίμια εξελίξεων

Η μεταπολεμική επικράτηση της αρχής της αυτοδιάθεσης καθιστούσε εξαιρετικά δυσχερή τη διατύπωση αξιώσεων εκ μέρους της Τουρκίας όσον αφορά την Κύπρο και ως εκ τούτου, προ-

κρίθηκε αρχικά μέσω της έκθεσης Νιχάτ Ερίμ η «χωριστή αυτοδιάθεση» ή «διχοτόμηση» (ταξίμ). Όπως, μάλιστα, αναφέρεται στην εν λόγω έκθεση: «Να υπομνησθούν στους συμμάχους και τους φίλους μας με πρώτους και καλύτερους τους Αμερικανούς τα κάτωθι σημεία: Η εγκατάλειψη της Κύπρου στην Ελλάδα ή μια μεταβολή στο σημερινό καθεστώς της Μεγαλονήσου, δίχως την προηγούμενη έγκριση και συγκατάθεση της Τουρκίας, θα απαιτήσει την αναγκαιότητα της αναθεώρησης της Συνθήκης της Λοζάνης από την άποψη των σχέσεων με τους Έλληνες. Επειδή θα δυσχερανθεί η άμυνα της Ανατολίας, θα απαιτήσει την εκ νέου εξέταση όλων των διεθνών μας υποχρεώσεων και την επανεκτίμηση του μέτρου της στρατιωτικής μας αντοχής».

Η υπογράμμιση της γεωπολιτικής σημασίας της Τουρκίας, αλλά και η πολιτική της επιζήτησης ανταλλαγμάτων για τη συνέχιση της ομαλής συμμετοχής της στο δυτικό στρατόπεδο, αποτέλεσαν αποδείξεις της υψηλής αξίας της Κύπρου για την Άγκυρα. Με άλλα λόγια, το υψηλό διακύβευμα καθιστούσε στρατηγικά ευαίσθητη την Τουρκία σε οποιεσδήποτε κυριαρχικές μεταβολές, καθώς μία ενδεχόμενη «Ένωση» θα ολοκλήρωνε την περικύκλωσή της, καθόσον η Κύπρος συνιστούσε το «πώμα στο μπουκάλι της Αλεξανδρέτας». Εξάλλου, όπως θα επεσήμαινε ο Αχμέτ Νταβούτογλου δεκαετίες αργότερα, η Κύπρος βρίσκεται εγγύς τριών ηπείρων, μαζί με την Κρήτη ελέγχουν κρίσιμες υδάτινες αρτηρίες και προς τούτο, «μια χώρα που παραμελεί την Κύπρο δεν είναι δυνατόν να έχει αποφασιστικό ρόλο στις παγκόσμιες και περιφερειακές πολιτικές». Το συγκεκριμένο δεδομένο όφειλε να ωθεί την ελληνική πλευρά στην ανάληψη του αναγκαίου στρατηγικού κόστους για την υπεράσπιση των εθνικών συμφερόντων, όπως συνοπτικά περιεγράφηκαν στην εισαγωγή του παρόντος.

Επιπροσθέτως, δεν πρέπει να αγνοείται το γεγονός ότι η ψυχροπολεμική ιστορική συγκυρία ταυτίστηκε με την επικράτηση της στρατογραφειοκρατίας στην Τουρκική Δημοκρατία, ήτοι μιας εσωτερικής δομής στην οποία πρώτιστο ρόλο είχαν οι Ένοπλες Δυνάμεις και η οποία στηριζόταν πολλαπλώς σε διεθνές – και συμμαχικό – επίπεδο προκειμένου να συγκρατείται συνεκτικό το εσωτερικό της Τουρκίας. Όμως, η δεσπόζουσα παρουσία της είχε και ως συνέπεια την υπογράμμιση της στρατηγικής τρωτότητας της χώρας και ως εκ τούτου, παράμετροι όπως το Σύνδρομο των Σεβρών αποκτούσαν κεντρική θέση στις περισκέψεις του συστήματος λήψης αποφάσεων στην Άγκυρα. Άλλωστε, η εν λόγω διεθνής στήριξη της εσωτερικής οργάνωσης της Τουρκίας διαφάνηκε και αργότερα όταν, με αφορμή τους σημαντικούς δημοσιονομικούς τριγμούς προς το τέλος της δεκαετίας του 1970 και εν όψει του Πραξικοπήματος της 12ης Σεπτεμβρίου 1980, «οι [Τουρκικές] Ένοπλες Δυνάμεις έδιναν την εντύπωση ότι αποτελούσαν τη μοναδική ομάδα πίεσης που ήταν ικανή να προσφέρει την πολιτική σταθερότητα που ζητούσαν επίμονα οι διεθνείς οικονομικοί οργανισμοί».

Το Νοέμβριο του 1963, ο Μακάριος πρόβη στην πρόταση αναθεώρησης «13 σημείων» του Κυπριακού Συντάγματος, με τον Γεώργιο Παπανδρέου να αναγκάζεται να την αποδεχθεί. Ο εξαναγκασμός έγκειτο στο γεγονός ότι η Ένωση Κέντρου δε διέθετε αυτοδυναμία, η ρευστότητα κυριαρχούσε στο ελληνικό πολιτικό σκηνικό και ο Παπανδρέου δεν επιθυμούσε την ανακίνηση του Κυπριακού. Εν συνεχεία, στις 21 Δεκεμβρίου 1963, Τουρκοκύπριοι εξτρεμιστές υποκίνησαν το ξέσπασμα σοβαρών επεισοδίων, που αποτέλεσαν μία ακόμη αφορμή άσκησης πίεσης από πλευράς της Άγκυρας, καθώς και άρθρωσης κατηγοριών εις βάρος της ελλαδικής και της ελληνοκυπριακής πλευράς. Καθίστατο πλέον ευκρινές ότι η ελληνική στρατηγική ετεροκατευθυνόταν από τις διακομματικές διεργασίες και τους μικροπολιτικούς ανταγωνισμούς στην Αθήνα, με την Τουρκία να εκμεταλλεύεται τις αναλόγως προκύπτουσες ευκαιρίες.

Στις αρχές του 1964, οι εκπρόσωποι των Ελληνοκυπρίων

και των Τουρκοκυπρίων συναντώνται στο Λονδίνο, με στόχο την αποκλιμάκωση της έντασης, αλλά οι διπλωματικές διεργασίες στέφονται από πλήρη αποτυχία. Αναγνωρίζοντας το σφάλμα της υιοθέτησης του καθεστώτος των εγγυήσεων, η ελληνοκυπριακή πλευρά ζήτησε την άρση του, από κοινού με προτάσεις για ένα κράτος «ανεξάρτητο, ενιαίο και κυρίαρχο», νομοθετική εξουσία που θα προκύπτει από εκλογές με την καθολική συμμετοχή των πολιτών, εκτελεστική εξουσία με υπουργικό συμβούλιο που θα λογοδοτεί στο Κοινοβούλιο, δικαστική εξουσία ανεξάρτητη και ενιαία, πρόβλεψη για χορήγηση αυτοκυβέρνησης στους Τουρκοκύπριους όσον αφορά θέματα θρησκείας, πολιτισμού και παιδείας, πρόβλεψη για συμμετοχή τους στο Δημόσιο Τομέα και στο Κοινοβούλιο, ενώ προέκρινε και την εναρμόνιση της Κυπριακής Δημοκρατίας με το διεθνή νομικό πολιτισμό μέσω της χορήγησης δικαιωμάτων προσφυγής στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Στον αντίποδα, οι Τουρκοκύπριοι παρέμεναν αδιάλλακτοι στην κατεύθυνση του πολιτικού, διοικητικού και ανθρωπογεωγραφικού κατακερματισμού της Μεγαλονήσου, προτείνοντας υποχρεωτικές μετακινήσεις πληθυσμών.

Η έτερη εγγυήτρια δύναμη, το Ηνωμένο Βασίλειο, τον έπαινε κάθε ενδεχόμενο διακινδύνευσης της παρουσίας στην Κύπρο, εξαιτίας της αναμφίλεκτης γεωπολιτικής σημασίας επί του γεωπολιτικού άξονα Ανατολής-Δύσης, της εγγύτητας στο Σουέζ το οποίο είχε λάβει ακόμη κρισιμότερη σημασία μετά την ήττα των Βρετανών το 1956, αλλά και της ανάγκης εξασφάλισης γεωστρατηγικού βάθους στο νεότευκτο κράτος του Ισραήλ. Όπως επισημαίνεται χαρακτηριστικά σε βρετανικό δημόσιο αρχείο του 1964 (C1015/1361): «Μια πλήρως ανεξάρτητη και ενωμένη Κύπρος... θα ήταν από την άποψη των εξωτερικών υποθέσεων η χειρότερη λύση από όλες. Ένα τέτοιο κράτος... θα καθιστούσε... τη λειτουργία των βάσεων αδύνατη (αν δεν τις καταργούσε κιόλας)».

Ελληνική Μεραρχία στην Κύπρο

Οι γεωστρατηγικές προτεραιότητες των άμεσα εμπλεκόμενων δυνάμεων, σε συνάρτηση με το διπολικό ανταγωνισμό της περιόδου, επέτρεπαν – αν όχι επέβαλαν – στην Αθήνα να προβάλει ισχύ στην Κύπρο. Ο Πρωθυπουργός Γεώργιος Παπανδρέου προέτασε το νατοϊκό έλεγχο της Μεγαλονήσου, εκτιμώντας ότι αυτός θα εξασφαλιζόταν για λογαριασμό της δύσης μέσω της ελληνικής στρατηγικής πρωτοκαθεδρίας. Οι Η.Π.Α., το 1964, συγκατένευσαν στην εν λόγω προοπτική θεωρώντας αναγκαίο τον έλεγχο του Μακαρίου, ο οποίος στήριζε την εξουσία του στη συνεργασία με το Α.Κ.ΕΛ., συμμετείχε στο Κίνημα των Αδεσμεύτων και προέβαινε σε κινήσεις προσέγγισης της Μόσχας ή και του Νάσερ της Αιγύπτου.

Η αποστολή Ελληνικής Μεραρχίας στην Κύπρο αποφασίστηκε στις 11 Απριλίου 1964, σε συνέχεια αποφάσεων που ελήφθησαν στις 13 Μαρτίου, ενώ αυτή πραγματοποιήθηκε σταδιακά και κεκαλυμμένα, με το πολεμικό υλικό να μεταφέρεται σε ξύλινα κιβώτια και το στρατιωτικό προσωπικό να ενδύεται πολιτικής περιβολής, προς αποφυγή πρόκλησης τουρκικής αντίδρασης. Όπως δήλωνε ο Γεώργιος Παπανδρέου, τον Αύγουστο του 1964: «Ως συμπέρασμα της όλης στρατιωτικής μελέτης εξήχθη η αυτοάμυνα της Κύπρου και η καλύτερα συμβολή μας εις το Κυπριακόν από στρατιωτικής απόψεως ήτο να καταστήσωμεν την νήσον ικανήν δι' άμυναν διά του καταλλήλου εξοπλισμού της. Και επροχωρήσαμεν εις τον εξοπλισμόν αυτόν και εις την οργάνωσιν της νήσου δι' απόκρουσιν εχθρικής αποβατικής ενέργειας». Οι διπλωματικές θέσεις της ελλαδικής πλευράς, όπως εκφράζονταν παράλληλα με την αποστολή της Μεραρχίας, ήταν ενδεικτικές:

i. Διακήρυττε την «αμέριστη συμπαράσταση στο δίκαιο αγώνα του Κυπριακού Ελληνισμού», καθώς και ότι «πολιτική της Ελληνικής Κυβέρνησης είναι η Ειρήνη και σε περίπτωση επίθεσης, η Άμυνα» διασυνδέοντας τις στρατηγικές τύχες ελλαδικού και

κυπριακού ελληνισμού.

ii. Συντάχθηκε με τον Μακάριο στηρίζοντας την εξουσία του παρά τους επιμέρους σκεπτικισμούς υποστηρίζοντας ότι «οι συνθήκες της Ζυρίχης και του Λονδίνου αποδείχθηκαν ανεφάρμοστες», «αναζητείται νέο πολιτικό σχήμα» και η καταγγελία τους από τον Αρχιεπίσκοπο «αποτελέσαν απλώς τυπική επιβεβαίωση».

iii. Συμμορφωνόταν προς το διεθνές συγκείμενο τρέφοντας απόλυτη εμπιστοσύνη «προς την εν Κύπρω διεθνή στρατιωτική δύναμη», αλλά και προς τις πρωτοβουλίες του Μεσολαβητή για το νέο σχήμα της Κυπριακής Πολιτείας, ενώ αναφερόταν στην «εφαρμογή των αρχών της διεθνούς δικαιοσύνης και της αληθούς Δημοκρατίας» επιδιώκοντας την εξωτερική εξισορρόπηση της Τουρκίας μέσω της ηγέτιδας δύναμης του δυτικού στρατοπέδου, η οποία εκδίπλωνε την ανάλογη – φιλελεύθερη – στρατηγική εικόνα.

iv. Συντασσόταν με το μεταπολεμικό διεθνοδικαϊκό κεκτημένο προτάσσοντας την ανάγκη σεβασμού της αρχής της αυτοδιάθεσης, ενώ προέβλεπε ότι ενδεχόμενη αποτυχία των προσπαθειών του Μεσολαβητή θα πρέπει να οδηγήσει το θέμα και πάλι ενώπιον της Γενικής Συνέλευσης του Ο.Η.Ε..

v. Ευθυγραμμιζόταν με τη ψυχροπολεμική επιταγή της αποφυγής διάρρηξης της νοτιοανατολικής πτέρυγας του ΝΑΤΟ διασαφηνίζοντας ως προτεραιότητα τη διατήρηση «άριστων σχέσεων με την Τουρκία».

Οι επίσημες διακηρύξεις βρίσκονταν σε διακριτή απόσταση από τα τεκταινόμενα επί του πεδίου. Τα κενά της εθνικής στρατηγικής, εξαιτίας των πολιτικών ανταγωνισμών στην Αθήνα, την κατέστησαν σύντομα αναξιόπιστη και διέσπειραν την ανασφάλεια στην Κύπρο. Με στόχο τη διατήρηση εσωτερικών ισορροπιών, ο Παπανδρέου διορίζει τον Πέτρο Γαρουφαλιά στη θέση του Υπουργού Άμυνας και επιχειρώντας να εκκαθαρίσει τις Ένοπλες Δυνάμεις από τον «ΙΔΕΑ» διόρισε τον Αντιστράτηγο Γεννηματά, ο οποίος προερχόταν από το σκληρό πυρήνα της αντίπαλης παράταξης, στη θέση του Αρχηγού Γ.Ε.Σ.. Ο Στρατηγός Καραγιάννης, στέλεχος του «ΙΔΕΑ», εκκίνησε τις επιχειρήσεις στον Άγιο Ιλαρίωνα στις 20 Απριλίου, μόλις λίγες ώρες μετά την ανακοίνωση των πρωτοβουλιών Παπανδρέου, απόφαση που είχε ως απότοκο να δεχθεί τις διαμαρτυρίες του Γαρουφαλιά «διότι ενηργήσαμεν άνευ της εγκρίσεώς του» κατά την επιστροφή του στην Ελλάδα.

Η ύπαρξη πολλών κέντρων εξουσίας και η απουσία συγκροτημένης εθνικής στρατηγικής, η οποία θα εκμεταλλευόταν και την παρουσία της Ελληνικής Μεραρχίας στη Μεγαλόνησο, ήταν πρόδηλη και δημιουργούσε ρήγματα στην απόπειρα προεκταθείσας αποτροπής. Ενδεικτικά, στις 29 Αυγούστου 1964, ο Παπανδρέου απευθύνεται με επιστολή του στον Μακάριο σημειώνοντας μεταξύ άλλων ότι «η Ελλάς τίθεται ενώπιον του τραγικού διλήμματος: Ή να μη μετάσχη και να κριθί η απουσία της ως εθνική προδοσία. Ή να μετάσχη και να είναι η συμμετοχή της αθλία ρυμούλκησις [...] Τούτο δεν είναι πλέον δυνατόν να συνεχισθή», με τον Μακάριο να απαντά στις 21 Φεβρουαρίου 1965: «Εφ' όσον η Ελλάς θα πολεμήση μετά της Κύπρου εις περίπτωσιν αποκλήτου τουρκικής επιθέσεως, τίθεται, ως αναφέρετε εις την επιστολήν σας, το κρίσιμον και μέγα θέμα ποιος θα εκτιμήση την συγκεκριμένην ενέργειαν, εάν αποτελή επίθεσιν, πρόκλησιν ή άμυναν. Απλή και σαφής είναι η εκ μέρους μου απάντησις: Αι Αθήναι έχουν την ευθύνην και το δικαίωμα διά την τοιαύτην εκτίμησιν. Ουδέποτε επεζήτησα να ρυμουλκήσω την Ελλάδα εις πολεμικήν περιπέτειαν. Καθ' όλους τους υπέρ της Κύπρου αγώνας μου σκέπτομαι και ενεργώ έχων πάντοτε υπ' όψιν και τα γενικότερα συμφέροντα του Έθνους».

Οι διαρκείς προβοκάτσιες της τουρκικής πλευράς, από κοινού με το κατακερματισμένο σύστημα λήψης αποφάσεων της ελληνικής πλευράς παρόπλισαν εν τοις πράγμασι την Ελληνική

Μεραρχία. Η ελληνοτουρκική συνάντηση του Σεπτεμβρίου του 1967 στον Έβρο πραγματοποιήθηκε με πρωτοβουλία της Χούντας των Συνταγματαρχών και οι επιχειρήσεις Κοφίνου το Νοέμβριο του 1967 απέληξαν στην πλήρη αποδοχή εκ μέρους της Αθήνας των διπλωματικών πιέσεων του Cyrus Vance με στόχο την αποχώρηση της Μεραρχίας για την αποφυγή του επαπειλούμενου ελληνοτουρκικού πολέμου. Η περίοδος του «γράμματος Johnson» του 1964 προς αναχαίτιση τουρκικής εισβολής είχε παρέλθει, η αμερικανική αντίληψη είχε μεταβληθεί και η εκτίμηση της Ουάσιγκτον ήταν ότι «η Ελληνική Μεραρχία στην Κύπρο δε διασφάλιζε πλέον τα δυτικά συμφέροντα και έπρεπε να απομακρυνθεί». Η δε αποτυχία ήταν παταγώδης εξαιτίας της μη αποκόμισης ανταλλαγμάτων αναφορικά, επί παραδείγματι, με ενδεχόμενη τουρκική δήλωση σεβασμού της εδαφικής ακεραιότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας. Στη φράση του Πρωθυπουργού Κωνσταντίνου Κόλλια συνοψίζεται η αντίληψη της ελλαδικής πλευράς: «Η Ελληνική Κυβέρνηση έχει σταθερά και αδιατάρακτον απόφασιν να μην παράσχη ουδεμίαν αφορμή δι' έκρηξιν πολέμου».

Με αφορμή τα επεισόδια Κοφίνου, η τουρκική πλευρά επέδειξε ιδιαίτερη πυγμή καθιστώντας στρατηγικά αξιόπιστο το μήνυμά της μέσω σύγκλησης της Εθνοσυνέλευσης, παροχής εξουσιοδότησης για αποστολή στρατευμάτων εκτός Τουρκίας και αυστηρές διακοινώσεις προς την Ελλάδα σε διπλωματικό επίπεδο εν είδει τελεσιγράφων με την επισήμανση ότι η μη εκτέλεση των όρων θα σημάνει εισβολή και στην Ελλάδα, εκτός της Κύπρου. Η διασύνδεση της τουρκικής γεωστρατηγικής με την Κύπρο ήταν σαφής και ευδιάκριτη, σε αντίθεση με τα μηνύματα που εξέπεμπε η Αθήνα, με αποτέλεσμα οι αξιώσεις της Άγκυρας να διευρύνονται συνεχώς. Για παράδειγμα, ενώ η πρόταση Πιπινέλη αναφερόταν σε ένα σχέδιο απομάκρυνσης της Ελληνικής Μεραρχίας εντός τριών μηνών, οι Τούρκοι – μετά την πλήρη αποδοχή των αρχικών όρων τους και διαβλέποντας το φόβο της Ελλάδας – ζήτησαν την ολοκλήρωση της αποχώρησης εντός 15 ημερών για το προσωπικό και εντός 45 ημερών για το υλικό, με τον Πρωθυπουργό της Τουρκίας Σουλεϊμάν Ντεμιρέλ να αναφέρει: «Περίμενα ότι θα υποχωρήσουν οι Έλληνες, αλλά όχι ότι θα ξεβρακωθούν».

Επιχειρησιακά, παρά τις ελλείψεις, η Μεραρχία αύξανε κατακόρυφα το κόστος μιας τουρκικής εισβολής σε βαθμό, κατά τον οποίο την καθιστούσε αδιανόητη εν μέσω Ψυχρού Πολέμου και πιθανότητας διάρρηξης της νοτιοανατολικής πτέρυγας του ΝΑΤΟ. Όπως τόνιζε ο Σπαντιδάκης, κατά την απολογία του στη Δίκη της Χούντας: «Είχε γίνει έκθεσις του Γενικού Επιτελείου η οποία είχε ως εξαγόμενον ότι η Τουρκία δεν είχε δυνατότητα αποβατικής ενεργείας, πλην ενός συντάγματος διά την δημιουργίαν του πρώτου προγεφυρώματος. Ακόμη και εις περίπτωσιν μη υποστηρίξεως υπό της αεροπορίας, ακόμη και εις περίπτωσιν κατά την οποίαν θα επιτύγχανεν το πρώτο προγεφύρωμα, το βράδυ όπου δεν υπήρχε δυνατότης επεμβάσεως της αεροπορίας, η δύναμις αυτή θα ερρίπτετο εις τη θάλασσαν ή θα εσφάζετο». Εντούτοις, απαιτείτο κινητοποίηση και στον ελλαδικό χώρο με την ενίσχυση των δυνάμεων στον Έβρο και στα νησιά, κάτι που δε συντελέστηκε καθώς προκρίθηκε η συγκράτηση δυνάμεων στις πόλεις για τη σταθερότητα του χουντικού καθεστώτος. Η αποτελεσματική προεκταθείσα αποτροπή στην Κύπρο προϋπέθετε εξασφάλιση του κυρίως ελληνοτουρκικού μετώπου, κάτι το οποίο η ελληνική πλευρά δε φαινόταν διατεθειμένη να πράξει.

Γενική αποτίμηση

Η άσκηση προεκταθείσας αποτροπής στην Κύπρο απαιτεί την ικανοποίηση συγκεκριμένων παραμέτρων, με πρώτη την επάρκεια δυνάμεων. Η Ελληνική Μεραρχία ανταποκρινόταν στο εν λόγω αιτούμενο, όπως ομολογήθηκε ενδεικτικά από τον Σπαντιδάκη, αλλά και όπως διαφάνηκε από την επιμονή των Τούρκων για την απομάκρυνσή της. Η δύναμη πλέον των 10.000 ανδρών,

εκτός της Εθνοφρουράς, καθιστούσε εξαιρετικά κοστοβόρα μια τουρκική απόβαση, δεδομένης της προϋπόθεσης μη διατάραξης της νοτιοανατολικής πτέρυγας του ΝΑΤΟ εν μέσω κορύφωσης του διπολικού ανταγωνισμού. Ωστόσο, η υπονόμηση της εν λόγω δυναμικής ήταν διαρκής εξαιτίας της ανολοκλήρωτης στρατιωτικής κάλυψης, της ανεπάρκειας και αναξιοπιστίας του εθνικού κέντρου και της λανθασμένης ανάγνωσης του διεθνούς περιβάλλοντος, ενώ την ίδια στιγμή, η Τουρκία διατηρούσε μια εντελώς αντίθετη στάση με σχετική αξιοπιστία και διακριτούς διπλωματικούς ελιγμούς, παρά τα σαφή επιχειρησιακά ελλείμματα. Η Τουρκία επιδείκνυε στρατηγική βούληση, εν προκειμένω προς την κατεύθυνση απομάκρυνσης της Μεραρχίας, με τις αεροπορικές επιδρομές στις 7-8 Αυγούστου 1964 έως ακόμη και «την περιφρόνηση προς την ειρηνευτική διαδικασία του Ο.Η.Ε. [όπως] αποκαλύφθηκε με τουλάχιστον τρεις ακόμη τρόπους μεταξύ του 1965 και του 1967».

Η ανυπαρξία αεροπορικής κάλυψης της Μεραρχίας συνιστούσε ένα σημαντικό έλλειμμα, που δεν καλύφθηκε ούτε μετά την απόφαση αγοράς αεροσκαφών F-84F από τη Γερμανία, καθώς αυτά τελικά παρέμειναν στην Ελλάδα. Παράλληλα, διαπιστωνόταν επιτελική αποδιοργάνωση με αντιζηλιές μεταξύ στρατηγών ως απόρροια της πολυκεντρικής δομής (ΕΛΔΥΚ, Εθνοφρουρά), κατάσταση η οποία εξομαλύνθηκε μετά την ίδρυση της ΑΣΔΑΚ (Ανώτατη Στρατιωτική Διοίκηση Αμύνης Κύπρου) στις 3 Ιουλίου 1964 με Αρχηγό τον Γρίβα.

Η παθογένεια της απουσίας συγκροτημένης εθνικής στρατηγικής έχει καταστεί σαφής σε διάφορες φάσεις του Κυπριακού. Με αφορμή την απόσυρση της Μεραρχίας, ο Γλαύκος Κληρίδης έγραψε ότι «ποτέ στη μακρά ιστορίαν του ελληνικού έθνους, οι περιορισμένες πνευματικές ικανότητες, η στενοκεφαλία, η ανικανότητα και ο εγωισμός τόσων λίγων ανθρώπων δεν κόστισαν στη μεν Κύπρο μια καταστροφή τέτοιου μεγέθους, στο δε ελληνικό έθνος μια τέτοιας έκτασης ταπείνωση...» Όσον αφορά την προσήλωση του Παπανδρέου στο επιχείρημα νατοποίησης της Κύπρου για την προσέλκυση της αμερικανικής διπλωματικής υποστήριξης, ο Κληρίδης αντέτεινε χαρακτηριστικά ότι για τις Η.Π.Α. υπήρχε και η επιλογή της «διπλής νατοποίησης», η οποία θα προσφερόταν μέσω της de facto διχοτόμησης. Το εν λόγω στοιχείο πρόδιδε τη συσκότιση και τις παρανοήσεις, που επικρατούσαν στο ελλαδικό σύστημα λήψης αποφάσεων, δείγμα απουσίας ενός επαρκούς στρατηγικού σχεδιασμού για τη μεταποικιοκρατική Κύπρο και με τελικό στόχο την Ένωση.

Η διϊστορικά κυρίαρχη λογική του «η Κύπρος κείται μακράν» συνοψίζεται χαρακτηριστικά στην τοποθέτηση του Υπουργού Εξωτερικών Πιπινέλη μετά την αποχώρηση της Ελληνικής Μεραρχίας: «Η εθνική κυβέρνηση κατόπιν επίπονων και δυσχερέστατων διαπραγματεύσεων διά των μεσολαβητών, κατόρθωσε να μετατρέψει υπέρ αυτής την κατάσταση και να επιτύχει ευνοϊκότερη ρύθμιση. Διότι με τη ρύθμιση αυτή αφενός παύει το Κυπριακό να αποτελεί λίαν επαχθή στρατιωτική και οικονομική επιβάρυνση για την Ελλάδα και αφετέρου διά της στάσεώς της αυτής η Ελλάς εξέρχεται από τη διεθνή απομόνωσιν και αποκτά τον σεβασμόν και την ευγνωμοσύνην του ελεύθερου κόσμου διά την σύνεσιν, την ψυχραιμίαν και τον άκρως υπεύθυνον τρόπον με τον οποίον αντιμετώπισε την προκλητική τουρκική ανευθυνότητα, μεταθέσασα το θέμα από τους ώμους της εκεί όπου ανήκει, τουτ' έστιν στο Συμβούλιο Ασφαλείας το οποίον και αναλαμβάνει την εγγύησιν της Ανεξαρτησίας της Κύπρου». Την ίδια στιγμή, δηλαδή, που η Τουρκία έθετε όρους και συνέδεε την τήρησή τους με την πιθανότητα λήψης στρατιωτικών μέτρων, η Χούντα της Αθήνας στηριζόταν στην «ευγνωμοσύνην του ελεύθερου κόσμου».

*Η λογική οργάνωση του κειμένου συνοδεύεται από ογκώδους μεγέθους υποσημειώσεις και σχετική- βιβλιογραφία, τα οποία παραλείπονται λόγω στενότητας χώρου.

Η μέγκενη της συγκυριαρχίας και ο αμερικανικός Άτλαντας

Του Γιάννου Χαραλαμπίδη

Πώς το Κυπριακό επηρεάζεται από τη νέα στρατηγική των ΗΠΑ ενώ η ΕΕ βρίσκεται σε παρακμή και η Κίνα σε ακμή - Ο ρόλος της Ρωσίας και ο πλούτος του Ινδο-Ειρηνικού

Ενώ ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας συζητά ήδη με τον κατοχικό ηγέτη Τουφάν Ερχιουρμάν 5 με 6 τομείς συγκυριαρχίας στο πλαίσιο της πολιτικής ισότητας και της ισότιμης κυριαρχίας, οι Αμερικανοί κοινοποιούν τους βασικούς πυλώνες της διεθνούς πολιτικής τους. Επί τη βάση αυτών των πυλώνων επιδιώκουν να διατηρήσουν την παγκόσμια κυριαρχία τους σε ένα νέο γεωπολιτικό περιβάλλον, στο οποίο η ΕΕ βρίσκεται σε παρακμή. Εφόσον οι ΗΠΑ είναι υπερδύναμη, λογικό είναι να έχουν λόγο και σε ζητήματα όπως το Κυπριακό, που είναι άλυτα. Το ερώτημα είναι εάν έχουν πρόθεση να επέμβουν και σε ποιο βαθμό, καθώς και αν το Κυπριακό, με την τροπή που παίρνει, μπορεί ν' αποδράσει από την ισχύ της Τουρκίας, που καθορίζει και εγκλωβίζει εν πολλοίς τη διευθέτηση στην πρακτική μιας διχοτομικής μορφής λύσης.

Ο Άτλας του συστήματος και η παρακμή της ΕΕ

Οι ΗΠΑ δεν θέλουν να είναι πια ο Άτλας του παγκόσμιου συστήματος, που θα σηκώνει όλα τα βάρη και δη τα οικονομικά. Αλλά θα παραμείνουν η κυρίαρχη στον κόσμο χώρα, με έμφαση στη στήριξη της δικής της κρατικής κυριαρχίας και των συμμάχων της στη δομική λογική των εθνών - κρατών αντί των υπερεθνικών θεσμών στη βάση του δόγματος περί ενός «Ευελίκτου Ρεαλισμού».

Αυτά και πολλά άλλα αναφέρει στην παγκόσμια στρατηγική των ΗΠΑ ο Πρόεδρος Ντόναλντ Τραμπ και οι συνεργάτες του. Και είναι σημαντικές οι αναφορές τους στην Κίνα και δη στον Ινδο-Ειρηνικό χώρο, καθώς και στην Ευρώπη, την οποία προσεγγίζει ρεαλιστικά προκειμένου να ισχυριστεί ότι είναι σε φθίνουσα πορεία για:

1. Πολιτικούς λόγους, που είναι συναφείς με την αξιοπιστία της ηγεσίας της ΕΕ και των κρατών της.

2. Οικονομικούς λόγους λόγω έλλειψης πρώτων υλών και κακών προγραμματισμών και επιλογών. Συν του κόστους που η ΕΕ επωμίζεται από τον πόλεμο της Ουκρανίας.

3. Πολιτιστικούς λόγους, που σχετίζονται με το μεταναστευτικό.

4. Δομικούς λόγους υπό την έννοια του θεσμικού και πολιτειακού πλαισίου της ίδιας της ΕΕ ως Πολυεθνικού Οργανισμού, αλλά και των αδυναμιών των κρατών μελών που την αποτελούν για να λάβουν είτε κατά μόνας είτε συλλογικά αποτελεσματικές αποφάσεις.

Οικονομική πτώση 11% και πολιτισμική εξάλειψη

Σύμφωνα με το αμερικανικό έγγραφο, η ΕΕ από το 1990 ως σήμερα έχει χάσει 11% από τη πίτα του παγκόσμιου ΑΕΠ. Αναφέρονται επί τούτου τα εξής: «Από 25% το 1990 σε 14% σήμερα - εν μέρει λόγω εθνικών και υπερεθνικών ρυθμίσεων που υπονομεύουν τη δημιουργικότητα και την εργατικότητα». Και προστίθενται τα ακόλουθα: «Ωστόσο, αυτή η οικονομική παρακμή ωχριά μπροστά στην πραγματική, πιο απτή προοπτική της πολιτισμικής εξάλειψης. Τα μεγαλύτερα ζητήματα που αντιμετωπίζει η Ευρώπη περιλαμβάνουν τις δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλων υπερεθνικών οργάνων που υπονομεύουν την πολιτική ελευθερία και την κυριαρχία, μεταναστευτικές πολιτικές που μεταμορφώνουν την ήπειρο και προκαλούν εντάσεις, λογοκρισία της ελευθερίας του λόγου και καταστολή της πολιτικής αντιπολίτευσης, καταρρέουσες γεννήσεις και απώλεια εθνικών ταυτοτήτων και αυτοπεποίθησης.

»Εάν συνεχιστούν οι τρέχουσες τάσεις, η ήπειρος θα είναι αγνώριστη σε 20 χρόνια ή και λιγότερο. Κατά συνέπεια, είναι κάθε άλλο παρά αυτονόητο ότι ορισμένες ευρωπαϊκές χώρες θα διαθέτουν οικονομίες και στρατούς αρκετά ισχυρούς ώστε να παραμείνουν αξιόπιστοι σύμμαχοι. Πολλά από αυτά τα έθνη στηρίζουν σήμερα διπλά την υφιστάμενη πορεία τους. Θέλουμε η Ευρώπη να παραμείνει ευρωπαϊκή, ν' ανακτήσει την πολιτισμική της αυτοπεποίθηση και να εγκαταλείψει την αποτυχημένη έμφαση στον ασφυκτικό ρυθμιστικό παρεμβατισμό».

Η σημασία της Μόσχας

Οι ΗΠΑ εκφράζουν την αντίθεσή τους με

τη στάση των Ευρωπαίων στον πόλεμο της Ουκρανίας, διότι, όπως παρατηρούν, αυτό το οποίο θέλουν ως αποτέλεσμα, δηλαδή την ήττα της Ρωσίας, δεν είναι ρεαλιστικό. Η αλήθεια είναι ότι οι Αμερικανοί οικοδομούν την ομαλοποίηση των σχέσεων τους με τη Μόσχα, διότι η κύρια εξισορροπητική τους πολιτική είναι με την Κίνα, στη πρακτική ενός παγκόσμιου, ελεγχόμενου από τους ίδιους, ανταγωνισμού σε όλα τα επίπεδα. Άρα, όπως έκλεισαν την «τρύπα» της Μέσης Ανατολής - όσο αυτή μπορεί να κλείσει - τώρα θέλουν να κλείσουν και τον πόλεμο στην Ουκρανία για να υπάρχει σταθεροποίηση στις σχέσεις ΗΠΑ - Ρωσίας, Ρωσίας - Ευρώπης και Ρωσίας - ΗΠΑ - Ευρώπης. Για τις ΗΠΑ - και αυτό αναφέρεται ρητά στο στρατηγικό έγγραφο - είναι αυτοκαταστροφικό να χαθεί ο Δυτικός χαρακτήρας της Ευρώπης λόγω του μεταναστευτικού και της συνεχούς παρακμής της σε οικονομικό και πολιτικό επίπεδο, αφού θεωρείται σημαντικός ο χώρος της Ευρασίας και της περιφέρειάς της, στην οποία ανήκει το τόξο από τα Βαλκάνια στη Μέση Ανατολή, εντός του οποίου εμπίπτουν Κύπρος, Ελλάδα και Ισραήλ.

Το μισό παγκόσμιο ΑΕΠ και οι οδοί

Το τόξο αυτό αποκτά ιδιαίτερη σημασία ένεκα της σημασίας που προσδίδουν οι ΗΠΑ στον «Ινδο- Ειρηνικό». Και γιατί προσδίδουν αυτήν τη σημασία; Διότι, σύμφωνα με τη δική τους στρατηγική έκθεση: «Ο Ινδο-Ειρηνικός είναι ήδη η πηγή σχεδόν του μισού παγκόσμιου ΑΕΠ με βάση την ισοτιμία αγοραστικής δύναμης (PPP) και του ενός τρίτου με βάση το ονομαστικό ΑΕΠ. Το μερίδιο αυτό είναι βέβαιο ότι θ' αυξηθεί τον 21ο αιώνα. Αυτό σημαίνει ότι ο Ινδο-Ειρηνικός είναι ήδη - και θα συνεχίσει να είναι - ένα από τα κρίσιμα οικονομικά και γεωπολιτικά πεδία αντιπαράθεσης του επόμενου αιώνα. Για να ευημερήσουμε στο εσωτερικό, πρέπει να ανταγωνιστούμε με επιτυχία εκεί - και το κάνουμε». Σημαντικός είναι ο έλεγχος των θαλάσσιων οδών από τις ΗΠΑ, καθώς και η Ινδία, της οποίας η οδός προς την Ευρώπη περνά στ' ανοικτά της Κύπρου και από εκεί προς την Ελλάδα και την υπόλοιπη Γηραιά Ήπειρο. Αποτελεί δε εναλλακτική οδό του Κινέζικου Δρόμου του Μεταξιού. Και του θαλάσσιου και του χερσαίου, στον οποίο σημαντικό ρόλο να διαδραματίσει έχει η Τουρκία.

Κανόνες συμπίεσης ΗΠΑ – ΕΕ

Ο Τραμπ κτυπά καμπανάκι στην Ευρώπη και της υποδεικνύει πώς θα σωθεί επί τη βάσει των εξής πολιτικών αξόνων:

Πρώτο: Τη συμπίεση μαζί του στο με-

ταναστευτικό, που έχει ως στόχο τον περιορισμό του, αν όχι τον τερματισμό του.

Δεύτερο: Την ενίσχυση του έθνους - κράτους και της ισχύος του. Είναι πρόδηλον από την έκθεση Τραμπ ότι οι ΗΠΑ θα στηρίζουν την Ευρώπη με πολιτικούς και πολιτικές σε αυτήν τη φιλοσοφία, συνδράμοντας στη συλλογική άμυνα με τα κράτη εκείνα που μέσα από την παρακμή θα διατηρήσουν τα επίπεδα της σοβαρότητας και της αξιοπιστίας σε επίπεδο πολιτικής και ενόπλων δυνάμεων.

Τρίτο: Τον τερματισμό του πολέμου στην Ουκρανία και την αποκατάσταση σχέσεων με τη Ρωσία. Διότι η Ευρασία θα πρέπει να διαδραματίσει εξισορροπητικό ρόλο στην Κίνα. Το ζήτημα δεν είναι ασφάλειας αλλά και οικονομικό, καθώς και γεωπολιτικό, αφού οι ΗΠΑ επιστρέφουν στο Δόγμα Μονρόε, δηλαδή στον πλήρη έλεγχο στο δυτικό ημισφαίριο, με άλλα λόγια στα της αμερικανικής ηπείρου, αλλά με τις πινελιές Τραμπ. Αυτό σημαίνει τον έλεγχο των οδών της εφοδιαστικής αλυσίδας και του περιορισμού της κινέζικης επιρροής, που θα δώσει στις ΗΠΑ τη δυνατότητα να έχουν λυμένα τα χέρια αλλού, για την παγκόσμια κυριαρχία τους, χωρίς όμως την υιοθέτηση της πολιτικής πρακτικής του σφοδρού, μέχρι πρότινος, παρεμβατισμού, που σημαίνει επιπλοκές σε σχέση με κράτη αντί ομαλής συνεργασίας.

Η Κίνα και η Καρδιά της Γης

Ο στόχος των ΗΠΑ είναι να αυξήσουν ως το 2030 το ΑΕΠ τους από 30 τρισεκατομμύρια, που είναι σήμερα, στα 40, για να διατηρήσουν την παγκόσμια ισχύ τους έναντι της Κίνας. Μέσα σε αυτό το σκηνικό πού στέκουν Κύπρος και Ελλάδα σε σχέση με την Τουρκία, η οποία είναι πρόδηλον ότι ανήκει στους εξισορροπητικούς για τις ΗΠΑ δρώντες, τόσο σε ό,τι αφορά την ισχύ και την άμυνα όσο και στις εμπορικές οδούς και συναλλαγές. Η στρατηγική των Αμερικανών βοηθά την τουρκική πολιτική του εκκρεμούς από την Κίνα ως τη Ρωσία και την Ευρώπη λόγω της γεωπολιτικής της θέσης πλησίον της Καρδιάς της Γης, δηλαδή της αυτοκρατορικής Ρωσίας.

Στα ίχνη του Δόγματος

Εάν εξετάσει κάποιος τον IMEC (India-Middle East-Europe Economic Corridor), δηλαδή τον δρόμο της Ινδίας στην Ευρώπη, θ' αντιληφθεί ότι βρίσκεται στα ίχνη του Δόγματος του Ενιαίου Αμυντικού Χώρου, περιλαμβανομένου του Ισραήλ, του οποίου την αναβάθμιση επιδιώκουν οι ΗΠΑ, αλλά και τις περαιτέρω συνθήκες σταθερότητας στις σχέσεις του με την Τουρκία και τα Αρα-

βικά Κράτη. Κάτι τέτοιο θα ήταν δυνατό να συμβεί στις σχέσεις Τουρκίας - Ισραήλ εάν αλλάξει η Άγκυρα πολιτική, εξέλιξη δύσκολη ενόσω στην εξουσία βρίσκεται ο Ταγίπ Ερντογάν. Πιο πιθανό είναι το σενάριο μιας «ψυχρής συνύπαρξης» υπό την υψηλή εποπτεία των ΗΠΑ.

ΗΠΑ, Ισραήλ και Βρετανία

Το Κυπριακό είναι ένα ανοικτό ζήτημα, το οποίο, εφόσον δεν έχει ενεργό «ηφαιστιογενή χαρακτήρα», δεν δημιουργεί άμεση απειλή για τα συμφέροντα των Αμερικανών. «Θα επεμβαίνουμε - γράφει το στρατηγικό τους κείμενο - εκεί όπου απειλούνται τα συμφέροντά μας». Ως εκ τούτου, θα ήταν δυνατό να γίνει αποδεκτή από μέρους τους η υφιστάμενη de facto κατάσταση για να μη δυσαρεστήσουν την Τουρκία και την Ελλάδα, που αποτελούν ΝΑΤΟϊκούς συμμάχους, ή κάποιον από τους δύο ή ακόμη και το Ισραήλ, το οποίο δεν θα ήθελε να δει την Κύπρο να πέφτει στον πλήρη έλεγχο της Τουρκίας μέσω μιας ομοσπονδιακής ή συνομοσπονδιακής λύσης. Γιατί; Διότι ο ζωτικός χώρος από την Κύπρο ως την Κρήτη θεωρείται ισραηλινός πνεύμονας λόγω έλλειψης στρατηγικού βάθους και ένεκα αύξησης της τουρκικής απειλής μέσω Κύπρου. Ως προς την απειλή μέσω Κύπρου, το ίδιο ισχύει και για την Τουρκία κατ' αντίστροφο τρόπο, εξ ου και οι φωνές εναντίον της συνεργασίας Κύπρου - Ισραήλ. Η Άγκυρα θεωρεί την Κύπρο ως αναπόσπαστο τμήμα της ασφάλειάς της και δη στο πλαίσιο της Γαλάζιας Πατρίδας. Ως εκ τούτου, όποια σχέση ενισχύει το Ισραήλ μέσω Κύπρου αποδυναμώνει την Τουρκία εάν αυτή η σχέση εκλαμβάνεται ως απειλή. Το τόξο Κύπρου - Ελλάδας από τη Θράκη στην Κύπρο είναι προέκταση της όποιας άμυνας και ασφάλειας εντός της ΕΕ και του ΝΑΤΟ, στην περιφέρεια και στο τόξο της Ευρασίας, που σχετίζεται με τους ευρύτερους σχεδιασμούς των ΗΠΑ προς τον Ινδικό μέσω του ΙΜΕC και άλλως πως. Στο σκηνικό βρίσκεται και η Βρετανία, που ενεργεί ιστορικά στο Κυπριακό σε δι-

πλωματικό επίπεδο και διαθέτει Βάσεις διαδραματίζοντας σημαντικό ρόλο στην περιοχή. Είναι δε, κατά παράδοση, η αρχιτέκτονας μιας διχοτομικής μορφής λύσης και υποστηρίκτρια της Τουρκίας.

Σκληρός ρεαλισμός και αληγμείες

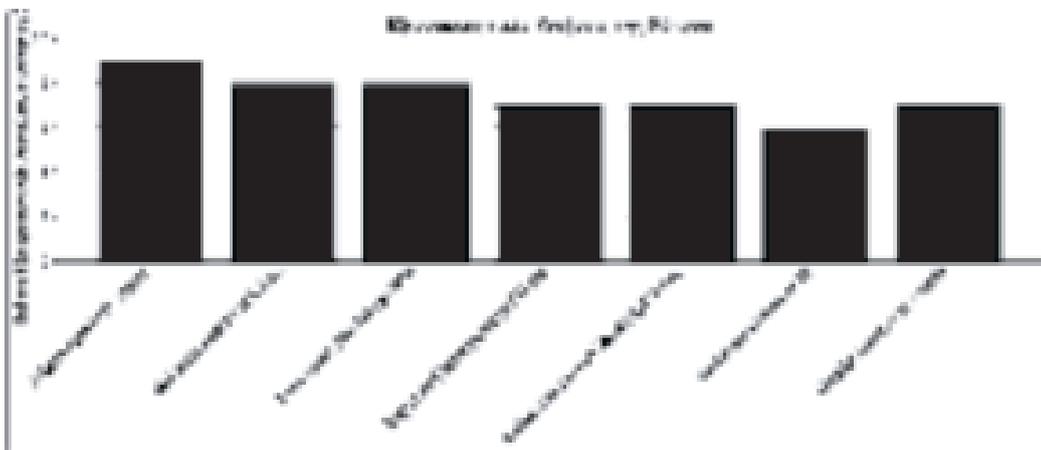
Αυτές είναι εξισώσεις για δύσκολους λύτες και συναφείς με τη λύση και τη μορφή στο Κυπριακό. Και ας δοθεί προσοχή επί τούτου: Αναφέρει στην έκθεση

της στρατηγικής του ο Τραμπ ότι, για την επίλυση διαφορών χρησιμοποιεί ανορθόδοξες μεθόδους, που λαμβάνουν υπόψη τη σημαντικότητα των συμφερόντων των ΗΠΑ και πώς αυτά θα εξυπηρετηθούν καλύτερα. Εάν ασχοληθεί μαζί μας είναι πιθανό να μην εξετάσει τον δείκτη διχοτομικού χαρακτήρα μιας ομοσπονδίας ή τη δημοκρατικότητα της λύσης. Θα τραβήξει γραμμή και θα μας θέσει κάτω από τον έλεγχο της Τουρκίας, διασφαλίζοντας είτε με τον έναν είτε με τον άλλο τρόπο τα συμφέροντα του Ισραήλ. Και αν συμβεί αυτό, θα συμβεί διότι δεν φροντίζουμε την αυτοδύναμη άμυνά μας και την αξιόπιστη συμμαχία με την Ελλάδα, που προσφέρουν ενίσχυση ασφάλειας και κρατικής κυριαρχίας. Αυτές οι έννοιες και μεταβλητές εκτιμώνται από τον Τραμπ και γενικά απ' όσους ελέγχουν το διεθνές σύστημα. Εάν ο αδύνατος δεν επιδιώκει την ενίσχυσή του, αφήνεται στη μοίρα του. Προσοχή, Πρόεδρε, στις αληγμείες της ομοσπονδίας και της συγκυριαρχίας. Διότι ο ευέλικτος εξευμενισμός υποτάσσεται στον ευέλικτο αμερικανικό ρεαλισμό, πόσω μάλλον στον σκληρό ρεαλισμό της Τουρκίας, που δεν έχει ίχνος ιδεαλισμού.

ΔΡΩΝ	Στρατιωτική Ισχύς	Γεωπολιτική Αξία	Επίδραση στο Κυπριακό
Τουρκία	9	10	9
ΗΠΑ	10	9	8
Βρετανία	7	8	8
Ισραήλ	7	7	6
ΕΕ	3	6	3
Ελλάδα	5	5	4
Κύπρος	2	4	2

Οι πίνακες αυτοί στηρίζονται στη θεωρία και πρακτική του κλασικού Ρεαλισμού. Πρόκειται για ποιοτικό και όχι ποσοτικό μοντέλο μεταβλητών. Οι κλίμακες δεν είναι ποσοτικού αλλά ποιοτικού χαρακτήρα.

Ο κατωτέρω χάρτης αποτυπώνει το μεγάλο παιχνίδι στον Ινδο-Ειρηνικό, όπου, κατά τις ΗΠΑ, βρίσκεται το 50% του παγκόσμιου ΑΕΠ. Εδώ είναι πρόδηλος ο εξισορροπητικός χαρακτήρας της Τουρκίας και των τουρκογενών κρατών (βλ. χρώμα τουρκουάζ), της Ιαπωνίας

Με βάση το αρχικό μοντέλο, ένα νέο προκύπτει, το οποίο προσφέρει, με βάση τον ρεαλισμό και τους κανόνες ισχύος και γεωπολιτικής, τις μεταβλητές εκείνες που θα πρέπει να βελτιώσει η Κύπρος για να μην είναι η λύση εγκλωβισμένη στη γραμμή της τουρκικής ισχύος.

Σημείωση: Η τεχνολογική μεθοδολογία βασίζεται στη χρήση της γλώσσας προγραμματισμού Python για τη συστηματική επεξεργασία και οπτικοποίηση γεωπολιτικών δεδομένων. Οι ποιοτικές αξιολογήσεις ισχύος μετατράπηκαν σε αριθμητικές τιμές (0–10) και οργανώθηκαν σε μήτρες δεδομένων (arrays). Για τη γραφική αναπαράσταση χρησιμοποιήθηκε η βιβλιοθήκη matplotlib, η οποία επιτρέπει την παραγωγή διαγραμμάτων τύπου bar chart με ακρίβεια και αναπαραγωγιμότητα. Η μέθοδος εξασφαλίζει αντικειμενική παρουσίαση, εύκολη σύγκριση δρώντων και δυνατότητα επέκτασης σε πιο σύνθετα μοντέλα ανάλυσης ισχύος.

και της Ινδίας, της οποίας ο IMEC φτάνει μέχρι την Ευρώπη ακολουθώντας στην Ανατολική Μεσόγειο το στίγμα του Ενιαίου Αμυντικού Δόγματος, που η γεωπολιτική πραγματικότητα επιβάλλει ότι κακώς είναι παγωμένο. Γίνεται επί-

σης αντιληπτό από τη διάταξη του 5ου, 7ου και 6ου στόλου, πως οι ΗΠΑ ελέγχουν τις θαλάσσιες εμπορικές και άλλες οδούς, έχοντας εγκλωβισμένη στρατηγικά την Κίνα με τη συνδρομή της Ιαπωνίας και της Ταϊβάν. Όσο δε για την Ευρώπη, εάν η κατάσταση συνεχιστεί, οι Αμερικανοί της δίνουν 20 χρόνια προτού χάσει τον Δυτικό της χαρακτήρα.

Ο χάρτης αποτυπώνει την παγκόσμια πολιτική των ΗΠΑ στο δυτικό ημισφαίριο, όπου επαναφέρουν με πινελιές Τραμπ το Δόγμα Μονρόε, αλλά και στο ανατολικό, όπου κεντρική ανταγωνιστική δύναμη είναι η Κίνα. Ως εκ τούτου, οι Αμερικανοί με διάφορες αντισταθμιστικές κινήσεις επιδιώκουν τη χαλιναγωγή της.

<https://simerini.sigmalive.com/article/2025/12/14/e-megkene-tes-sugkuriarkhias-kai-i-amerikanikos-atlantas/>

Τι κρύβει το σκωτσέζικο ντους του Τραμπ για το Ουκρανικό

Του Σταύρου Λυγερού

<https://slpress.gr/diethni/ti-krivei-to-skotseziko-ntous-tou-trab-gia-to-oukraniko/>

Μπορεί ο Πούτιν να ήταν γεμάτος καλά λόγια για τον Τραμπ, αλλά δεν υπέκυψε στην πίεσή του για άμεση κατάπαυση του πυρός. Προσπάθησε να χτίσει μία εποικοδομητική σχέση με τον Αμερικανό πρόεδρο, αλλά δεν εγκατέλειψε τον βασικό ρωσικό στόχο στο Ουκρανικό. Κι αυτός δεν είναι τόσο η κατάληψη εδάφους όσο η μετατροπή της Ουκρανίας σε κράτος-μαξιλάρι.

Η Μόσχα δεν επιδιώκει υποχρεωτικά το Κίεβο να είναι δορυφόρος της. Δεν ανέχεται, όμως, να είναι εχθρικό και μάλιστα αιχμή του δυτικού δόρατος, όπως είχε γίνει μετά τα γεγονότα στο Μαϊντάν το 2014. Γι' αυτό και όλη η συζήτηση στη Δύση για παροχή εγγυήσεων στην Ουκρανία με την εγκατάσταση εκεί ευρωπαϊκών στρατιωτικών δυνάμεων θεωρείται από τους Ρώσους όχι μόνο απαράδεκτο, αλλά και ειρωνικό. Έκαναν την εισβολή για να αποτρέψουν την ένταξη της Ουκρανίας στο ΝΑΤΟ, δεν θα αποδεχθούν να τοϊκό στρατό στο σύνορά τους! Είναι αυτό που η ρωσική ηγεσία ονομάζει αντιμετώπιση των αιτιών του προβλήματος.

Το Κρεμλίνο, λοιπόν, εμφανίζεται αποφασισμένο να συνεχίσει τις στρατιωτικές επιχειρήσεις μέχρι να επιτύχει μία συμφωνία, η οποία θα καλύπτει τον προαναφερθέντα βασικό όρο. Εννοείται πως οι Ρώσοι δεν πρόκειται να αποσυρθούν από τις περιοχές της Ουκρανίας που έχουν καταλάβει, πιθανότατα ούτε από αυτές που δεν βρίσκονται στις τέσσερις ουκρανικές επαρχίες που έχουν προσαρτήσει (Ντονιέσκ, Λουχάνσκ, Ζαπορίζια και Χερσώνα). Αυτό που είναι διατεθειμένοι να κάνουν είναι κάποιες εδαφικές ανταλλαγές.

Υπογραμμίζω, όμως, πως για τη Μόσχα το εμπόδιο για την ειρήνη δεν είναι η εδαφική πτυχή, είναι το εάν στο Κίεβο θα υπάρχει ή όχι αντιρωσική εξουσία. Το δυτικό κόμμα του πολέμου όχι μόνο αποφεύγει να συζητήσει γι' αυτό το ζήτημα, αλλά και επιμένει –με το επιχείρημα της παροχής εγγυήσεων ασφαλείας στην Ουκρανία– σε μεθοδεύσεις που παροξύνουν τη ρωσική ανησυχία και αντίθεση. Μέχρι πρότινος, η Δύση μιλούσε για ήττα της Ρωσίας, ακόμα και για ανατροπή του καθεστώτος Πούτιν. Τον τελευταίο καιρό, όμως, ζητούν άνευ όρων κατάπαυση του πυρός στην τωρινή γραμμή αντιπαράθεσης.

Τα πολεμικά μέτωπα

Η αλλαγή στάσης οφείλεται πρωτίστως στις δυσμενείς για το Κίεβο εξελίξεις στα πολεμικά μέτωπα το 2025. Τα συστημικά Μίντια και διάφοροι αξιωματούχοι και ακαδημαϊκοί στη Δύση ισχυρίζονται ότι ο πόλεμος έχει περιέλθει σε αδιέξοδο, ότι καμία από τις δύο πλευρές δεν μπορεί να επικρατήσει. Η πραγματικότητα, όμως, είναι διαφορετική. Ειδικά από την άνοιξη, ο ρωσικός στρατός ξηλώνει ένα προς ένα τα ουκρανικά οχυρά στο τόξο από το Σούμι μέχρι τη Χερσώνα. Σ' αυτή τη φάση, μάλιστα, έχουν εν μέρει καταληφθεί πόλεις-οχυρά (Ποκρόφσκ, Μίρνογκραντ, Κούπιανσκ και Βοβτσάνσκ), ενώ σε άλλες πόλεις (Σιβέρσκ, Λιμάν και Κονσταντινίβκα) οι Ρώσοι είναι στα προάστια.

Ο ρωσικός στρατός δεν επιτίθεται μετωπικά στις πόλεις. Εκμεταλλευόμενος το γεγονός ότι το μέτωπο είναι πορώδες, διεισδύει με μικρές ομάδες, οι οποίες δημιουργούν ερείσματα εντός των πόλεων, τα οποία σταδιακά επεκτείνονται. Κι αυτό το κάνει, όταν περισσότερο ή λιγότερο έχει αποκόψει τις οδούς ανεφοδιασμού. Εάν αλωθούν οι προαναφερθείσες πόλεις, στο Ντονμπάς θα έχει απομείνει το μεγάλο και πολλαπλά οχυρωμένο πολεοδομικό συγκρότημα Κραματόρσκ-Σλοβιάνσκ, το οποίο είναι πιο δύσκολο να καταληφθεί, χωρίς να καταστραφεί από βομβαρδισμούς. Γι' αυτό και ο Πούτιν έθεσε θέμα παράδοσης με εδαφικά ανταλλάγματα.

Ο πόλεμος στην Ουκρανία, λοιπόν, δεν είναι σε αδιέξοδο. Μπορεί τα ρωσικά εδαφικά κέρδη να είναι σχετικά μικρά (επεκτείνονται με ταχύτερο ρυθμό και στις επαρχίες Ζαπορίζια και Ντινπροπετρόφσκ), αλλά αυτός ο πόλεμος είναι πρωτίστως πόλεμος φθοράς. Εάν οι Ρώσοι καταλάβουν τις προαναφερθείσες οχυρωμένες πόλεις στο Ντονμπάς, δεν υπάρχουν οχυρώσεις για να τους σταματήσουν στις στέπες που μεσολαβούν μέχρι τον ποταμό Δνείπερο, ο οποίος χωρίζει (από Βορρά προς Νότο) την Ουκρανία στη μέση.

Βλέποντας το δυτικό κόμμα του πολέμου ότι η ουκρανική αμυντική γραμμή κινδυνεύει να καταρρεύσει, έπεισε τον Τραμπ να αναγορεύσει την άνευ όρων κατάπαυση του πυρός σε αιχμή του διπλωματικού του δόρατος. Δεν δυσκολεύ-

θηκε, επειδή αυτή είναι και η δική του τάση. Ενδιαφέρεται να σταματήσουν άμεσα οι μάχες και να εισπράξει τα εύσημα του ειρηνοποιού, όχι να αρθούν οι αιτίες που προκάλεσαν αυτόν τον πόλεμο, όπως επιδιώκει η Μόσχα.

Να αποτραπεί η ήττα της Ουκρανίας

Αν και –όπως προανέφερα– ο Πούτιν εμφανίσθηκε σχετικά ευέλικτος, δεν μπορούσε να αποδεχθεί την πρόταση Τραμπ, που του έδινε σε... αντάλλαγμα αυτό που οι Ρώσοι ήδη έχουν! Πολύ περισσότερο που ο ρωσικός στρατός σημειώνει συνεχώς επιτυχίες, έστω κι αν αυτές δεν έχουν τον χαρακτήρα μίας εντυπωσιακής προέλασης. Αυτό, όμως, είναι σήμερα αδύνατον λόγω των drones που έχουν εξουδετερώσει σε μεγάλο βαθμό τα τεθωρακισμένα.

Πολλοί μένουν στην επιφάνεια, δίνοντας έμφαση στο γεγονός ότι ο Αμερικανός πρόεδρος γραφικά διεκδικεί το Νόμπελ. Ακόμα πιο σημαντικός λόγος που ο Λευκός Οίκος επιδιώκει με κάθε τρόπο την εκεχειρία, είναι για να αποτρέψει τη διαφαινόμενη κατάρρευση της ουκρανικής άμυνας. Είναι προφανές ότι η Δύση θεωρεί δικαιολογημένα πως η ήττα του Κιέβου θα είναι και δική της ήττα. Έχει εκτεθεί τόσο πολύ και συνεχίζει να εκτίθεται που δεν έχει αφήσει οδό εύσχημης υποχώρησης. Και μπορεί ο Τραμπ να λέει και να ξαναλέει ότι ο πόλεμος στην Ουκρανία είναι πόλεμος του Μπάιντεν, αλλά τώρα πλέον έχει γίνει και δικός του.

Ο Τραμπ μπορεί να συμπεριφέρεται ανορθόδοξα για Αμερικανός πρόεδρος, μπορεί να μην τον ενδιαφέρει ουσιαστικά η Ουκρανία, αλλά έχει συνείδηση αυτό που του λέει με κάθε τρόπο το αμερικανικό βαθύ κράτος: ότι πρέπει να αποτρέψει τη νίκη της Ρωσίας, επειδή αυτή ισοδυναμεί με ήττα των ΗΠΑ. Προσπάθησε, λοιπόν, πονηρά να παρασύρει τον Πούτιν σ' ένα διπλωματικό μονοπάτι, υποσχόμενος άρση της απομόνωσης της Ρωσίας (από τη Συλλογική Δύση γιατί στον Παγκόσμιο Νότο δεν είναι), ανασυγκρότηση των διμερών σχέσεων, χαλάρωση των κυρώσεων και πολυπολικό διεθνές σύστημα, αλλά απέτυχε.

Τότε, έπαιξε το χαρτί των Τόμαχοκ. Έχοντας βεληνεκές μέχρι και 2.500 χλμ, αυτοί οι πύραυλοι κρουζ μπορούν να πλήξουν το ίδιο το Κρεμλίνο. Εξ ου και ο Ζελένσκι δήλωσε ειρωνικά ότι ο Πούτιν και οι άλλοι Ρώσοι ηγέτες πρέπει να βρουν καταφύγιο! Πέρα από τα προβλήματα επαρκούς αποθέματος και των δυσκολιών εκτόξευσης από χερσαίες κινητές πλατφόρμες, οι Τόμαχοκ συνιστούν ποιοτική κλιμάκωση της

απειλής που αντιπροσωπεύουν για τη Ρωσία οι πολύ μικρότερου βεληνεκούς αμερικανικοί πύραυλοι ATACMS, βρετανικοί Storm Shadow και γαλλικοί Scalp.

Από τους Τόμαχοκ στις κυρώσεις

Η Μόσχα προειδοποίησε δημοσίως γενικά για καταστροφή των αμερικανορωσικών σχέσεων, αλλά μπορούμε βασίμως να εκτιμήσουμε ότι στην επικοινωνία Τραμπ-Πούτιν και Ρούμπιο-Λαβρόφ η Μόσχα απείλησε με αντίποινα, πιθανώς με ισοδύναμα πλήγματα αμερικανικών στόχων. Το επιχείρημά της είναι ότι επίθεση με Τόμαχοκ θα είναι αμερικανική κι όχι ουκρανική επίθεση. Είναι κοινός τόπος, άλλωστε, ότι αυτοί πύραυλοι δεν μπορούν να εκτοξευθούν και να βρουν τον στόχο τους, χωρίς την άμεση αμερικανική καθοδήγηση.

Με άλλα λόγια, το Κρεμλίνο μάλλον είπε παρασκηνιακά αλλά καθαρά στον Λευκό Οίκο ότι ο πόλεμος δια αντιπροσώπων (Ουκρανίας) που διεξάγεται τα τελευταία σχεδόν τέσσερα χρόνια θα μετεξελιχθεί σε πόλεμο μεταξύ των δύο κορυφαίων πυρηνικών δυνάμεων με ό,τι αυτό συνεπάγεται... Αυτό συνάγεται από το γεγονός ότι ο Τραμπ όχι μόνο εγκατέλειψε τη ρητορική του για παραχώρηση Τόμαχοκ στο Κίεβο, αλλά και έσπευσε να διαψεύσει ότι υπάρχει αμερικανική σύμπραξη στην εκτόξευση ενός βρετανικού Storm Shadow σε στόχο στη σχεδόν παραμεθόρια ρωσική πόλη Μπριάνσκ.

Από την άλλη πλευρά, όμως, έσπευσε να βάλει στις κυρώσεις τους δύο πετρελαϊκούς γίγαντες, Lukoil και Rosneft, οι οποίοι εξάγουν περίπου το μισό ρωσικό πετρέλαιο. Δεδηλωμένος σκοπός να γονατίσει τη ρωσική οικονομία. Για την ακρίβεια, δεν πρόκειται για απλές κυρώσεις, ο Τραμπ κήρυξε ολοκληρωτικό οικονομικό πόλεμο στη Ρωσία, η έκβαση του οποίου θα κριθεί σε πολύ μεγάλο βαθμό από τη στάση της Ινδίας και κυρίως της Κίνας.

Επ' αυτού είναι πρόωρη κάθε εκτίμηση, παρότι οι κρατικές εταιρείες και των δύο χωρών δήλωσαν πως θα σταματήσουν την εισαγωγή ρωσικού πετρελαίου. Αυτό μπορεί να ακούγεται πλήρους διακοπή, αλλά αυτό δεν ισχύει. Σ' αυτόν τον χώρο τα πράγματα είναι πιο σύνθετα. Το μόνο σίγουρο είναι ότι οι αμερικανορωσικές σχέσεις εισέρχονται σε κρίση. Η δήλωση του Μεντβέντεφ είναι ενδεικτική. Με το κρίσιμο αυτό ζήτημα και τον οικονομικό πόλεμο, όμως, θα ασχοληθώ αναλυτικά στο επόμενο άρθρο μου.

Το τιμόνι της Ευρώπης στα χέρια τυχοδιωκτικών ηγεσιών...

Του Δημητρίου Χρήστου

Οι ηγέτες μαριονέτες της Ευρώπης επιμένουν να ρισκάρουν το μέλλον των πολιτών της ηπείρου, επιλέγοντας πολεμική αναμέτρηση κόντρα στην μεγαλύτερη πυρηνική δύναμη του κόσμου. Κατασκευάζοντας Ρωσική απειλή αναζητούν μανιωδώς -όπως παρακολουθούμε- κάποιον γεγονός, ακόμα και αν πρόκειται για προβοκάτσια, για μεγαλύτερη επιθετικότητα απέναντι στην ετοιμοπόλεμη Ρωσία, παραγνωρίζοντας τους κινδύνους από την υπερχρέωσης των οικονομικών τους.

Παρότι οι δεκάδες οικονομικές κυρώσεις δεν έφεραν κανένα αποτέλεσμα, στην Ευρώπη επιμένουν. Μάλιστα πρόσφατα ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Αντόνιο Κόστα ανέλαβε να ηγηθεί μιας προσπάθειας πρόκλησης προς τη Μόσχα για την προώθηση της ένταξης της Ουκρανίας στην ΕΕ, παρά τις προειδοποιήσεις και τις αντιθέσεις που έχουν εκφραστεί επίσης από χώρες, όπως η Ουγγαρία, αλλά και παρασκηνακά από αξιωματούχους, που εκφράζουν επιφυλάξεις για το εάν το Κίεβο πληροί πραγματικά τις προϋποθέσεις για να γίνει κράτος – μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Να υπενθυμίσουμε ότι ο πρώην πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Ζαν Κλοντ Γιούνκερ, έχοντας πλέον τη δυνατότητα να μιλήσει χωρίς περιορισμούς και δεσμεύσεις, προειδοποίησε πως θα ήταν σοβαρό λάθος υψηλού πολιτικού και οικονομικού κόστους η ένταξη της Ουκρανίας στην ΕΕ.

Τι θα συμβεί τελικά, αν η σύγκρουση κλιμακωθεί; Και η κλιμάκωση δεν θα γίνει με μετακινήσεις στρατευμάτων στην Ευρώπη. Πύραυλοι μεγάλου βεληνεκούς και με πυρηνικές κεφαλές αν χρειαστεί, θα πλήξουν τις ευρωπαϊκές χώρες με ανυπολόγιστες καταστροφές και παράλυση των οικονομικών δραστηριοτήτων. Οι Ρώσοι έχουν ζωτικό χώρο να μετακινηθούν. Οι Ευρωπαίοι που θα κρυφτούν; Και όμως, ηγέτες χωρίς λαϊκή στήριξη με την δημοτικότητά τους σε ιστορικά χαμηλά, όπως ο Μακρόν, ο Μερτς και ο Στάρμερ αδιαφορούν, επειδή το πολεμικό κλίμα προστατεύει και παρατείνει την εξουσία τους, κρύβοντας προσωρινά την πραγματική κατάσταση των χωρών τους.

Η κυριαρχία των πλουσίων στην Ευρώπη

Διατηρούν μια εξουσία που μοιράζονται με τις άπληστες οικονομικές ελίτ, καθώς οι ανισότητες πολλαπλασιάζονται. Σύμφωνα με την έκθεση της Global Wealth Report της Credit Suisse και της UBS το πλουσιότερο 10% της Ευρώπης κατέχει το 67% του πλούτου, ενώ το χαμηλότερο μισό κατέχει μόνο το 1,2%. Είναι χαρακτηριστικό ότι, σύμφωνα με την Έκθεση, η Γερμανία έχει την υψηλότερη ανισότητα πλούτου, όπου το πλουσιότερο 10% κατέχει το 63% του πλούτου, ακολουθούμενη από τη Γαλλία (54,9%), την

Ισπανία (53,8%) και την Ιταλία (53,5%).

Το 2022, η Γερμανία είχε τα χαμηλότερα ποσοστά ιδιοκτησίας σπιτιού, καθώς μόνο το 46,5% του πληθυσμού ζούσε σε ιδιόκτητη κατοικία, όταν ο μέσος όρος της ΕΕ ήταν 69,1%. Το ποσοστό αυτό ήταν επίσης χαμηλότερο από τον μέσο όρο της ΕΕ στη Σουηδία (64,2%) και την Τουρκία (57,5%). Αξίζει να σημειωθεί ότι στη Γαλλία, από το 1983 μέχρι το 2015, το μέσο εισόδημα του πλουσιότερου 1% του πληθυσμού αυξήθηκε κατά 100%, έναντι της αύξησης του μέσου εισοδήματος του υπόλοιπου τμήματος του γαλλικού πληθυσμού.

Ρίξτε μια ματιά στην υδρόγειο σφαίρα. Περίπου το 80% της έκτασης του πλανήτη και ανάλογο ποσοστό του πληθυσμού ζει και εργάζεται στην Ασία, την Αφρική και την Λατινική Αμερική. Το υπόλοιπο 20% είναι η Δύση.

Οι ΗΠΑ σπρώχνουν αλλά μένουν απέξω

Γιατί να υπερασπιστούν την Ευρώπη οι ΗΠΑ που δοκιμάζονται από τεράστιο χρέος και τώρα με έναν νέο Shutdown στον προϋπολογισμό τους; Κερδίζουν ή χάνουν από την πολιτική και οικονομική χρεοκοπία της γηραιάς ηπείρου που για να αντισταθμίσουν τις εμπορικές ανισότητες επέβαλαν υψηλούς δασμούς; Γιατί ετοιμάζουν επίθεση στο ευρωπαϊκό τραπεζικό σύστημα; Γιατί λοιπόν να αναλάβουν ένα στρατιωτικό ρίσκο υψηλού κόστους για την τόσο απειλητικά χρεωμένη οικονομία τους; Ενθαρρύνουν τους ευρωπαίους να συνεχίσουν να στηρίζουν την Ουκρανία, αλλά αυτοί να απέχουν απλά πουλώντας τα δικά τους όπλα που θα τα αγοράζουμε εμείς;

Αυτοί διστάζουν διότι απειλούνται οικονομικά. Οι δικοί μας που απειλούνται περισσότερο που το πάνε; Τι στην ευχή κάνουν οι Γερμανοί σοσιαλδημοκράτες που στηρίζουν τον ρεβανσισμό του καγκελάρου Μερτς, όπως ο υπουργός άμυνας Μπόρις Πιστόριους να δηλώνει πως η Γερμανία είναι έτοιμη να προστατεύσει την περιοχή της Βαλτικής με δικά της στρατεύματα και θα απαντήσει στις απειλές της Ρωσίας με μια ενιαία και υπεύθυνη (!) χειρονομία, χαρακτηρίζοντας την Ρωσία ως την πιο σημαντική και άμεση απειλή για το NATO.

Αντιλαμβάνονται τις ιστορικές ευθύνες τους στο Παρίσι και το Λονδίνο που εγγυηθήκαν μαζί με τις ΗΠΑ και την Ρωσία, τότε Σοβιετική Ένωση, τον ασφαλή στρατιωτικό περιορισμό του Βερολίνου μετά τον καταστροφικό δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο; Και δυστυχώς σε αυτό το ψυχροπολεμικό κλίμα μπορεί η χώρα μας να μην πληγεί από πυραύλους, αλλά μια νέα χρεοκοπία θα την αποτελειώσει.

<https://slpress.gr/diethni/to-timoni-tis-evropis-staxeria-tixodioktikon-igesion/>

Ο κόσμος το 2026: ο θάνατος της διεθνούς τάξης

Του Παντελή Σαββίδη

πηγή: εφημερίδα “Θεσσαλονίκη”

Το 2025 ήταν η χρονιά που η διεθνής πολιτική επανήλθε στην λογική των σφαιρών επιρροής και των διαδρόμων. Η γεωπολιτική υπερίσχυσε του Διεθνούς Δικαίου. Δεν εξαφανίστηκαν, βεβαίως, οι διεθνείς κανόνες. Απλώς απογυμνώθηκαν. Ο Βασιλιάς είναι, δυστυχώς, γυμνός.

Αποδείχθηκε, σε όλα τα μέτωπα, ότι το διεθνές δίκαιο δεν λειτουργεί μόνο του: χρειάζεται ισχύ, συμμαχίες, τεχνολογία, βιομηχανική βάση, και κυρίως τη βούληση να επιβληθεί κόστος στις αναθεωρητικές δυνάμεις. Η παγκοσμιοποίηση δεν «τελειώσε». Άλλαξε μορφή. Στην εποχή των νέων τεχνολογιών η ανθρωπότητα δεν μπορεί να επιστρέψει στα εθνικά κράτη. Αυτά θα είναι που θα αποτελούν τον πυρήνα της διεθνούς δομής αλλά μέσα σε ευρύτερα σύνολα. Είτε με την μορφή Ένωσης είτε με την μορφή άλλων συνεργασιών.

Πάνω σε αυτή την ήδη εύφλεκτη ύλη, η επιστροφή του Τραμπ στην εξουσία λειτούργησε σαν επιταχυντής. Το 2025 δεν ήταν απλώς άλλη μία χρονιά αμερικανικής ηγεμονίας, αλλά η χρονιά που η Ουάσινγκτον δήλωσε ανοιχτά πως δεν προτίθεται πια να κάνει τον διεθνή χωροφύλακα. Στη νέα Στρατηγική Εθνικής Ασφαλείας, η αρχή ότι τα κράτη μοιράζονται δίκαια το κόστος και τις ευθύνες μιας κοινής πολιτικής διατυπώνεται ωμά, μαζί με την απαίτηση να αναλάβουν οι σύμμαχοι «πρωταρχική ευθύνη» για τις περιοχές τους και να ανταμείβονται μόνο αν ευθυγραμμίζονται εμπορικά, τεχνολογικά και αμυντικά με τις ΗΠΑ.

Συναλλαγή» αντί «τάξης»

Η Στρατηγική Εθνικής Ασφάλειας των ΗΠΑ δεν θυμίζει τα κλασικά, εκτενή κείμενα αμερικανικής «παγκόσμιας τάξης». Είναι σύντομο, πολιτικά φορτισμένο, και σχεδόν ιδεολογικό, με το “America First” να λειτουργεί ως πυρήνας όχι μόνο εξωτερικής πολιτικής αλλά και εσωτερικής ασφάλειας (σύνορα, κοινωνική συνοχή, πολιτισμικός πόλεμος).

Οι ΗΠΑ αποσύρονται επειδή ιεραρχούν διαφορετικά από ό,τι στο παρελθόν. Κρατούν την ικανότητα μονομερούς δράσης, αλλά μετατρέπουν τη συμμαχία σε σύμβαση: όποιος θέλει αμερικανική κάλυψη, πληρώνει και ευθυγραμμίζεται.

Εδώ βρίσκεται και η μεγάλη ευρωπαϊκή αμηχανία του 2025. Η Ευρώπη δεν συγκρούστηκε με μια εχθρική υπερδύναμη, αλλά με τον παραδοσιακό της προστάτη. Η Στρατηγική Εθνικής Ασφάλειας περιέχει ρητορική για την Ευρώπη που ξεφεύγει από γεωστρατηγικές προτεραιότητες και αγγίζει τον πολιτισμικό πόλεμο, μιλώντας για «αντιδημοκρατικούς περιορισμούς» και υπονοώντας πως οι ΗΠΑ θα στηρίξουν «αντίσταση» στην ευρωπαϊκή τροχιά, προ-

τείνοντας επιστροφή στην κυρίαρχη ισχύ των εθνικών κρατών.

Η ευρωπαϊκή πολιτική το 2025 δέχθηκε σκληρή κριτική στο Ουκρανικό. Αιωρήθηκε μεταξύ ηθικής ρητορικής και στρατηγικής αμφιθυμίας: στήριξη χωρίς καθαρό πολιτικό στόχο, άμυνα χωρίς επαρκή βιομηχανική επιτάχυνση, και διαχείριση κόπωσης χωρίς αφήγημα νίκης ή έντιμου συμβιβασμού. Οι διαρροές και οι διαπραγματευτικές τριβές προς το τέλος της χρονιάς έδειξαν ότι η Ευρώπη δεν ελέγχει τη ροή των εξελίξεων, αλλά την ακολουθεί—συχνά πίσω από την αμερικανική πρωτοβουλία και υπό ρωσική πίεση.

Σε αυτή τη δομική αδυναμία, **η Γερμανία αναδείχθηκε ξανά ως πρόβλημα.** Όχι επειδή είναι «αντιευρωπαϊκή», αλλά επειδή η ισχύς της λειτουργεί ως βαρύτητα.

Η αμερικανοκινεζική αντιπαράθεση

Το 2025, ο κόσμος δεν οργανώθηκε μόνο γύρω από την Ουκρανία, αλλά γύρω από το «μεγάλο παιχνίδι» ΗΠΑ–Κίνας. Οι ΗΠΑ επιδιώκουν επανασχεδιασμό των εμπορικών ροών με την Κίνα, αποφεύγοντας την ανοικτή ρήξη. Η Κίνα έχει και τις δυνατότητες και τα μέσα να αντισταθεί. Αποτελεί τον αμερικανικό εφιάλη. Οι προβολές στο μέλλον ευνοούν την Κίνα, όχι τις ΗΠΑ.

Η αμερικανοκινεζική σύγκρουση είναι συστημική: τεχνολογία, αλυσίδες εφοδιασμού, ναυτικές γραμμές, αναπτυξιακές τράπεζες, επιρροή στον Παγκόσμιο Νότο.

Ισραήλ–Ιράν–Ανατολική Μεσόγειος

Μέσα σε αυτό το παγκόσμιο πλαίσιο, η Ανατολική Μεσόγειος δεν είναι «περιφερειακή λεπτομέρεια». Το 2025 επιβεβαίωσε ότι κάθε σοβαρή ένταση Ισραήλ–Ιράν, κάθε κλιμάκωση μέσω δικτύων επιρροής και κάθε αμερικανική προσπάθεια ελέγχου της ανάφλεξης μεταφέρει κύματα στην ευρύτερη περιοχή: στην ενέργεια, στη θαλάσσια ασφάλεια, στις ροές.

Το 2025, οι «διάδρομοι» έγιναν πολιτική. Ο IMEC (India–Middle East–Europe Economic Corridor) εμφανίστηκε ως υπόσχεση σύνδεσης Ινδίας–Μέσης Ανατολής–Ευρώπης με υποδομές και εμπορική επιτάχυνση, ως απάντηση στη νέα γεωοικονομία.

Αλλά οι διάδρομοι δεν είναι τεχνοκρατικά σχήματα: είναι συμμαχίες, αποκλεισμοί, επιλογές κόμβων. Όποιος μένει εκτός, πληρώνει για δεκαετίες. Η Ελλάδα βρίσκεται σε αξιόλογη γεωπολιτική θέση, έχει λιμάνια, ναυτιλία, και την Ανατολική Μεσόγειο ως φυσικό «σταυροδρόμι», όμως το 2025 δεν εμφανίστηκε ως χώρα που διεκδικεί θέση σε παγκόσμιους σχεδιασμούς, αλλά ως χώρα που ελπίζει να

συμπεριληφθεί.

Παρήγορο φαινόμενο αποτελεί η σύγκλιση της με την Κύπρο και το Ισραήλ. Είναι η μόνη συνεργασία που την τοποθετεί στο παιχνίδι της Ανατολικής Μεσογείου. Ο IMEC εμφανίζεται ως λόγος αυτής της σύγκλισης αλλά η συνεργασία είναι ευρύτερη και βαθύτερη. Και οι τρεις χώρες ανησυχούν από τον τουρκικό αναθεωρητισμό και προσπαθούν να τον ανακόψουν. Ο Βενιαμίν Νετανιάχου δήλωσε στην τελευταία συνάντηση των τριών στο Ισραήλ πως όσοι ονειρεύονται αναβίωση των αυτοκρατοριών τους ως το ξεχάσουν. Υπονοώντας, φυσικά, την Τουρκία.

Η ένταση μεταξύ Τουρκίας και Ισραήλ δεν ήταν ιδεολογική· ήταν σύγκρουση περιφερειακών φιλοδοξιών. Η Άγκυρα εργαλειοποίησε τη Γάζα για να επανατοποθετηθεί ως ηγετικός πόλος στον μουσουλμανικό κόσμο, αμφισβητώντας ευθέως το Ισραήλ. Η σύγκρουση αυτή αναδιαμόρφωσε την Ανατολική Μεσόγειο και ενίσχυσε τη ρευστότητα.

Η ισραηλινή εκστρατεία στη Γάζα αποτέλεσε το κεντρικό γεγονός του 2025. Η κλίμακα της καταστροφής, ο συστηματικός εκτοπισμός πληθυσμών και η αποδιάρθρωση κάθε έννοιας προστασίας αμάχων συνιστούν εθνικάθαρση. Αυτήν την πολιτική η Ελλάδα δεν μπορεί να την αποδεχθεί.

Σουδάν

Αφρική

Στην Αφρική, το 2025 φάνηκε καθαρά τι σημαίνει «Δύση σε υποχώρηση». Η Κίνα επενδύει επιλεκτικά και συστηματικά. Η Τουρκία κινείται ευέλικτα με άμυνα, συμφωνίες, εμπορική διείσδυση. Η Ρωσία δεν περιορίζεται στη σκληρή ισχύ: αξιοποιεί και θρησκευτικά/εκκλησιαστικά δίκτυα επιρροής, με την ίδρυση παράλληλης εκκλησιαστικής παρουσίας στην Αφρική να προκαλεί ανοιχτές συγκρούσεις δικαιοδοσίας με το Πατριαρχείο Αλεξανδρείας.

Στο Σουδάν, ο πόλεμος εξελίχθηκε σε αυτόαρκες σύστημα βίας. Δεν διαφαίνεται καμιά διεθνής πρωτοβουλία για ειρήνευση. Στο Κονγκό, η βία γύρω από τα ορυκτά αποκάλυψε τη σκοτεινή πλευρά της παγκόσμιας πράσινης μετάβασης. Η Δύση αποδέχθηκε την εκμετάλλευση όταν αυτή εξυπηρετεί αλυσίδες εφοδιασμού.

Το Σαχέλ εισήλθε σε φάση αποσύνδεσης από τη δυτική αρχιτεκτονική ασφαλείας, με τη Ρωσία να καλύπτει το κενό και την Κίνα να παρακολουθεί προσεκτικά. Η Δύση πλήρωσε την αδυναμία της να συνδυάσει ασφάλεια με πολιτική νομιμοποίηση. Το Κέρας της Αφρικής παραμένει κόμβος ανταγωνισμών.

Για την Ελλάδα, το Σουέζ δεν είναι απλώς διεθνής δίοδος· είναι στρατηγικός πνεύμονας της Μεσογείου. Κάθε διαταραχή μεταφράζεται σε οικονομικό κόστος, ενεργειακή αβεβαιότητα και γεωπολιτική πίεση. Το 2026 θα κριθεί από το αν η περιοχή θα επιστρέψει σε σχετική κανονικότητα ή αν θα παραμείνει ζώνη μόνιμης έντασης.

Στην Αμερική

Και στην αμερικανική ήπειρο το 2025 σηματοδότησε μια ποιοτική μετατόπιση της αμερικανικής εξωτερικής πολιτικής από τη ρητορική της «διεθνούς τάξης» στη λογική της αποκάλυπτης ισχύος. Η σύγκρουση ΗΠΑ–Βενεζουέλας επανήλθε στο προσκήνιο όχι ως ιδεολογική αντιπαράθεση, αλλά ως ζήτημα ενεργειακού ρεαλισμού. Οι κυρώσεις χαλάρωσαν επιλεκτικά, οι πιέσεις επανήλθαν κατά περίπτωση και η Ουάσινγκτον επιβεβαίωσε ότι η «δημοκρατία» λειτουργεί πλέον ως διαπραγματευτικό εργαλείο, όχι ως σταθερή αρχή.

Παράλληλα, ο Ντόναλντ Τραμπ επανέφερε χωρίς προσχήματα τη λογική της εδαφικής ισχύος, απαιτώντας δημόσια την απόκτηση της Γροιλανδίας και, σε ρητορικό επίπεδο, θέτοντας ακόμη και τον Καναδά στο κάδρο της αμερικανικής σφαίρας επιρροής. Οι δηλώσεις αυτές δεν είχαν άμεση πρακτική συνέχεια, αλλά κατέστησαν σαφές ότι η Ουάσινγκτον του 2025 δεν αισθάνεται δεσμευμένη από τα μεταπολεμικά ταμπό περί συνόρων μεταξύ συμμάχων.

Το συνολικό μήνυμα το 2025 ήταν σαφές: οι Ηνωμένες Πολιτείες επανήλθαν σε μια αντίληψη ισχύος όπου η κυριαρχία, οι πόροι και η γεωγραφία υπερισχύουν των κανόνων. Το 2025 δεν ήταν απλώς μια χρονιά αμερικανικής σκληρότητας· ήταν η χρονιά που η ηγεμονία έπαψε να κρύβεται πίσω από θεσμούς.

Το 2026 προμηνύεται ως χρονιά όπου ο Τραμπ θα επιχειρήσει να επιβάλει τη νέα αμερικανική αρχιτεκτονική: περισσότερη πίεση στους συμμάχους, μεγαλύτερη συναλλακτικότητα, και Ευρώπη «ευθυγραμμισμένων κυρίαρχων κρατών» αντί μιας ενιαίας πολιτικής οντότητας. Ακόμη και το πρώτο είναι αμφίβολο αν θα το πετύχει. Η τελευταία Σύνοδος Κορυφής έδειξε έναν βαθύ διχασμό της ηπείρου.

Η Ευρώπη θα πιεστεί να διαλέξει: είτε επιτάχυνση ισχύος και συνοχής, είτε αποδοχή ρόλου αγοράς και περιφέρειας. Η Γερμανία θα συνεχίσει να είναι ο ρυθμιστής. Θα βρει απέναντί της τον πόλο που διαμόρφωσαν Ουγγαρία, Τσεχία, Σλοβακία.

Και η Ελλάδα;

Η Ελλάδα σέρνεται από τις εξελίξεις. Δεν έχει αντίληψη ούτε της ιστορίας της, ούτε του ρόλου της, ούτε των δυνατοτήτων της. Το Ισραήλ για δικούς του λόγους την έσυρε σε μια συνεργασία η οποία υπό προϋποθέσεις μπορεί να αποβεί ωφέλιμη.

Γενικώς η Ελλάδα δηλώνει υποταγή στους «συμμάχους» και περιμένει ανταμοιβή. Ευτυχώς, ο καλός Θεός κάποτε την θυμάται.

Το 2025 έδειξε ότι ο κόσμος γίνεται πιο ακριβός, πιο σκληρός, πιο συναλλακτικός. Το 2026 θα δείξει ποιοι μετατρέπουν αυτή την πραγματικότητα σε στρατηγική — και ποιοι απλώς την υφίστανται.

Η Πρόκληση του Θαλασσοτεμαχίου 2 στο Ιόνιο

Του Λεοντίου Πορτοκαλάκη
Τοπογράφου Μηχ. , M. Sc.
Μέλους του ΔΣ/ΕΛΙΣΜΕ

Εισαγωγή:

Ο προοδευτικός αποκλεισμός των εισαγωγών ρωσικών υδρογονανθράκων που δημιούργησε ο πόλεμος στην Ουκρανία, οδήγησε στην στρατηγική αναβάθμιση του ενεργειακού δυναμικού της Μεσογείου καθώς και των οδών προώθησης αυτών στις χώρες της Ευρώπης.

Οι πρόσφατες ανακαλύψεις μεγάλων κοιτασμάτων στο Ισραήλ, στην Κύπρο στην Αίγυπτο, αλλά και οι προβλεπόμενες στην Ελλάδα και Λιβύη, έστρεψαν το ενδιαφέρον των μεγάλων πετρελαϊκών εταιριών στη περιοχή για την αξιοποίηση και την μεταφορά τους.

Ενώ πριν η Ελλάδα αγωνιζόταν να μεταβεί γρήγορα στην πράσινη ανάπτυξη με αξιοποίηση των ΑΠΕ, το νέο διεθνές ενδιαφέρον για υδρογονάνθρακες την μεταμόρφωσε σε μια πολύφερνη νύφη, και κολοσσοί όπως η Exxon Mobil και η Chevron έτρεξαν να υποβάλλουν τα διαπιστευτήρια τους.

Η πρόσφατη σύναξη της P-TEC με την παρουσία Αμερικανών αλλά και Ευρωπαίων υπουργών και σημαντικών επιχειρηματικών παραγόντων επιβεβαίωσαν το αυξανόμενο ενδιαφέρον .

Εκτός της μεταφοράς του αμερικανικού LNG προς τα Ευρωπαϊκά κέντρα κατανάλωσης, αναδύθηκε ξαφνικά η σπουδαιότητα του θαλασσοτεμαχίου 2, που η πρόσφατη είσοδος της Exxon Mobil στο συνεργατικό σχήμα, αναζωπύρωσε το ενδιαφέρον για την επιτάχυνση μιας πρώτης θαλάσσιας γεώτρησης στο Ιόνιο μετά από 40 χρόνια (σχ.1 – κόκκινος κύκλος).

Σχήμα 1: Θέση θαλασσοτεμαχίου 2 στην προκήρυξη του

2014

Θα ήταν χρήσιμο συνεπώς να απαντήσουμε στην ερώτηση: Γιατί το θαλασσοτεμαχίου 2;

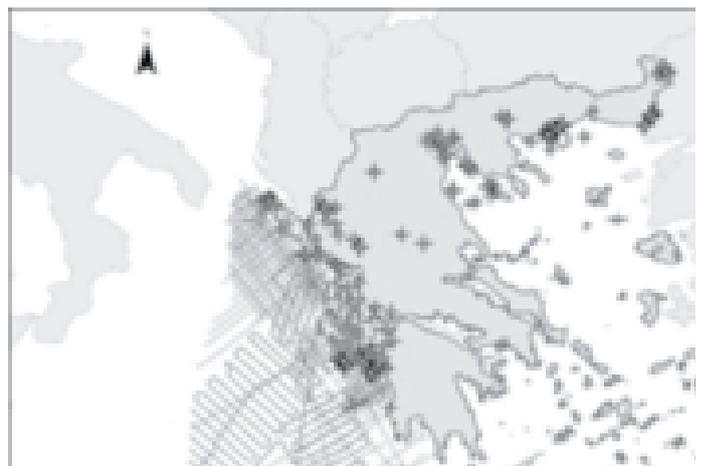
Ανάπτυξη :

Το θαλασσοτεμαχίο 2, όπως φαίνεται στον συνημμένο χάρτη βρίσκεται δυτικά της Κέρκυρας και σε απόσταση 30 περίπου ναυτικών μιλίων από αυτήν (σχ.1).

Το δυτικό του όριο συμπίπτει με την γραμμή οριοθέτησης ΑΟΖ με την Ιταλία που έγινε το 2020 και έχει εμβαδόν 2.422 τετρ. χλμ. Απετέλεσε ένα από τα 20 θαλασσοτεμαχία που προκηρύχθηκαν το 2014 στο Ιόνιο και κατοχυρώθηκε τον Μάρτιο του 2018 σε κοινοπραξία των εταιριών Total (50%), Edison (25%) και ΕΛ.ΠΕ. (25%).

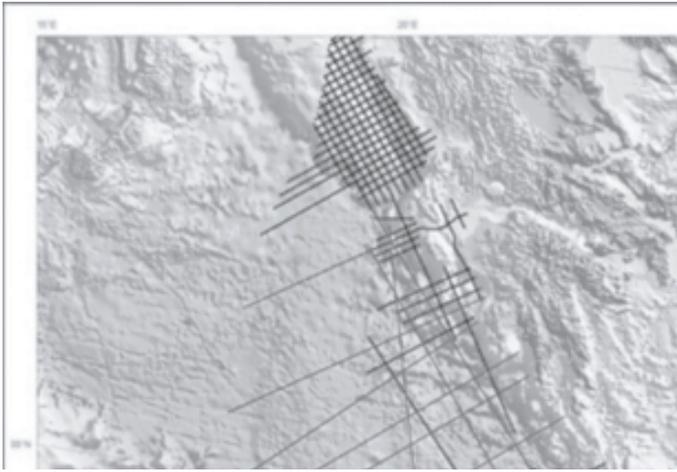
Το 2020 η εταιρία Total αποφάσισε να αποχωρήσει και το ποσοστό της εξαγόρασε η Energean. Το 2021, χωρίς να έχει γίνει ουσιαστική ερευνητική πρόοδος, η Energean αγόρασε το ποσοστό της Edison και με τον τρόπο αυτό η μερίδια των ποσοστών διαμορφώθηκαν στο 75% η Energean και 25% η Helleniq Energy .

Στη περιοχή του Ιονίου είχε γίνει από το 1980 και παλαιότερα πληθώρα σεισμικών ερευνών (σχ.2), με πολλές σεισμικές γραμμές να εμπεριέχονται και στο θαλασσοτεμαχίο 2, προσφέροντας σημαντικές πληροφορίες για την γεωλογική διαστρωμάτωση της περιοχής.

Σχήμα 2: Παλαιότερα σεισμικά στην περιοχή του Ιονίου και νότια της Κρήτης

Παράλληλα το 2013 η εταιρία PGS, διεξήγαγε σεισμική έρευνα σε μια ευρύτερη περιοχή του Ιονίου εμβαδού 225.000 τετρ. χλμ. (σχ.3) με διαφορετικές πυκνότητες σεισμικών γραμμών ανάλογα με τις περιοχές ενδιαφέροντος. Η έρευνα αυτή πλούτισε με νέα και ακριβέστερα γεωμορφολογικά στοιχεία, ιδιαίτερα στην περιοχή του θαλασσοτεμαχίου 2 (σχ.3) .

Σχήμα 3: Σεισμική έρευνα της PGS το 2013

Ο πλούτος αυτών των αρχικών δεδομένων ήταν η θρυαλίδα που ώθησε την Energean να προχωρήσει το 2023 σε μια νέα σεισμική έρευνα τριών διαστάσεων έκτασης 2.244 τετρ. χλμ. στην περιοχή του θαλασσοτεμαχίου (σχ.4), εκδηλώνοντας το ενδιαφέρον της και την πρόθεση της για περαιτέρω αξιοποίηση.

Σχήμα 4: Σεισμικά τριών διαστάσεων (3D) από την Energean στο θαλασσοτεμάχιο 2

Μετά και την παρέλευση του αποδεκτού χρόνου επεξεργασίας των συλλεγέντων πληροφοριών, ακολούθησε ένα διάστημα αδράνειας, που από δημοσιογραφικές πληροφορίες προέκυπτε, ότι η καθυστέρηση οφειλόταν στο ότι η εταιρία αναζητούσε κάποιον συνεταιίρο, για να αναλάβουν από κοινού τα κοστοβόρα έξοδα μιας γεώτρησης και πιθανώς την περαιτέρω ανάπτυξη.

Και ενώ η επιστημονική κοινότητα ανέμενε με τις εργασίες του P-TEC να ανακοινωθούν τα επόμενα βήματα για την πιθανή γεώτρηση και αξιοποίηση των θαλασσοτεμαχίων που είχε η Exxon Mobil δυτικά και νοτιοδυτικά της Κρήτης, ξαφνικά ανακοινώθηκε ότι:

1. Η Exxon Mobil εισέρχεται σαν συνεταιίρος στο οικόπεδο 2 και λαμβάνει ένα ποσοστό 60 % που παραχωρήθηκε από την Energean 45 % και από την Helleniq 15%, διαμορφώνοντας την νέα ποσοστιαία συμμετοχή ως εξής:

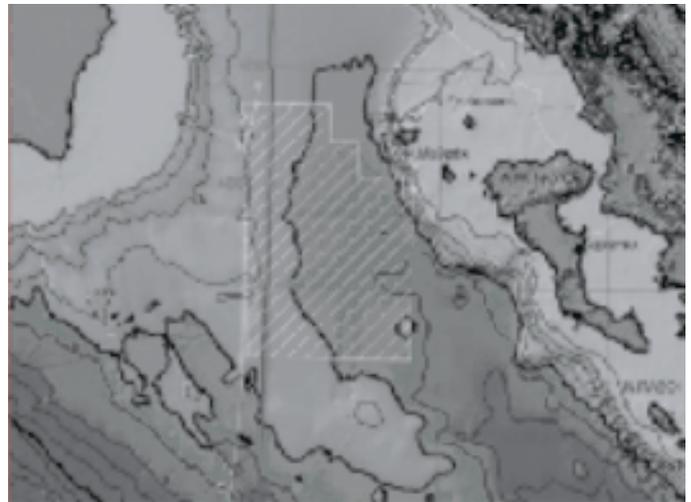
Exxon Mobil 60%, Energean 30%, Helleniq 10% .

2. Εκτός απροόπτου η γεώτρηση στην περιοχή αυτή θα πραγματοποιηθεί στο τέλος του 2026 ή στις αρχές του 2027 .

Θα ήταν χρήσιμο να εξετάσουμε το γιατί επελέγη το 2 και τι συνέπειες μπορεί να έχει ο νέος προγραμματισμός.

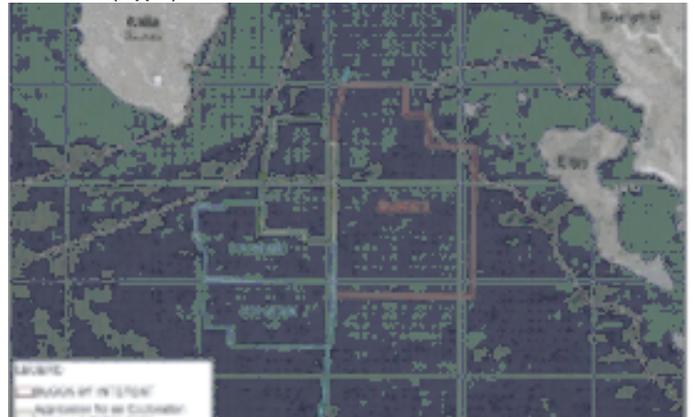
- Οι πετρελαϊκές εταιρίες όταν θέλουν να αναπτύξουν μια πετρελαιοπιθανή περιοχή, ενδιαφέρονται για πολιτική σταθερότητα, για καθαρούς τίτλους ιδιοκτησίας του θαλασσοτεμαχίου, για υπάρχουσες υποδομές υποστήριξης. Το γεγονός ότι το θαλασσοτεμάχιο 2 βρίσκεται σε οριοθετημένη Ελληνική ΑΟΖ, καλύπτοντας τις βασικές απαιτήσεις, ενισχύει το ενδιαφέρον γι' αυτό.

- Τα μικρότερα βάθη θάλασσας (τα ανακοινωθέντα περίπου 850 μέτρα) και κατά συνέπεια τα μικρότερα κόστη γεώτρησης, φαίνεται να συνέβαλλαν επίσης στην απόφαση. Το σχήμα 5 δείχνει την βυθομετρία της περιοχής (ισοβαθείς ανα 200 μέτρα και οι bold ανά 1000 μέτρα)

Σχήμα 5: Βυθομετρία της περιοχής (ανά 200 μ./bold ανά 1000 μ.) Με μωβ χρώμα κάναβος συντεταγμένων.

- Οι συνέργειες με τα συνορεύοντα θαλασσοτεμάχια της Ιταλίας d 84 F.R-EL, F.R 44. GM, F.R 45. GM, δημιουργούν προοπτικές ευρύτερων εκμεταλλεύσεων, με το δεδομένο ότι σύμφωνα με πληροφορίες, ήδη η μία εκ των εταιριών (Energean) έχει ήδη ανανεώσει την συμμετοχή της σε αυτά (σχ.6).

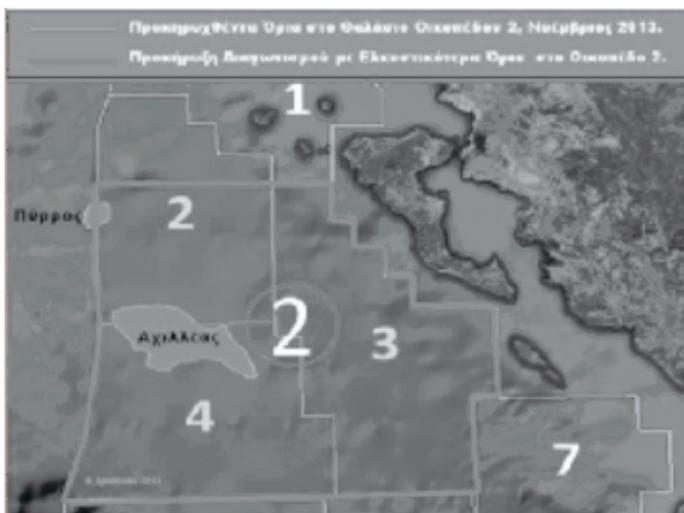
Σχήμα 6: Γειτνιάζουσες παραχωρήσεις στην Ιταλική ΑΟΖ ,

του θαλασσοτεμαχίου 2

- Οι μικρότερες αποστάσεις με λιμάνια εφοδιασμού αλλά και οι πιθανές αναπτύξεις αγωγών προώθησης των πιθανών ανακαλύψεων αέριων υδρογονανθράκων δημιουργεί ακόμη μια θετική παράμετρο (Ηγουμενίτσα, Πρέβεζα, Αστακός αλλά και η Πάτρα).

- Σε παλαιότερες επεξεργασίες υπαρχόντων σεισμικών ερευνών στην περιοχή είχαν εντοπιστεί δύο πετρελαιοπιθανές περιοχές με τις ονομασίες “Πύρρος” και “Αχιλλέας” στο όριο της ΑΟΖ με την Ιταλία και σε στενή επαφή με το θαλασσοτεμάχιο 2. Το γεγονός αυτό ενισχύει το ενδιαφέρον αλλά και την πιθανότητα η σχεδιαζόμενη γεώτρηση από την κοινοπραξία το 2027 που έχει ήδη λάβει την ονομασία «Ασωπός 1» να εστιάζεται στα δυτικά και νοτιοδυτικά του θαλασσοτεμαχίου.

Το ίδιο προκύπτει από την εξέταση της βυθομετρίας, δεδομένου ότι τα εξαγγελθέντα 850 μέτρα της αναμενομένης γεώτρησης βρίσκονται ανατολικά της ισοβαθούς των 1000 μέτρων (bold γραμμή – σχ. 5).

Σχήμα 7: Παλαιότερες πετρελαιοπιθανές περιοχές “Πύρρος” και “Αχιλλέας”

- Θέματα που έχουν να κάνουν με την γενικότερη στρατηγική της Εχχοπ Mobil κυρίως, λόγω της συμμετοχής

της και σε άλλα θαλασσοτεμάχια της Ελλάδας, της Κύπρου αλλά και της Λιβύης

Ένα γεγονός που πιθανόν να έχει ουσιαστικές επιπτώσεις από την ενεργοποίηση του θαλασσοτεμαχίου 2, είναι η ανακάλυψη η όχι κοιτασμάτων υδρογονανθράκων σε αυτό. Σε αρνητική περίπτωση, αυτό θα έχει και μια επίπτωση στη αξιακή υποβάθμιση του Ιονίου με πιθανές συνέπειες στους μελλοντικούς προγραμματισμούς της Εχχοπ και Chevron αλλά και στην μελλοντική συμμετοχή άλλων πετρελαϊκών εταιριών. Τα οφέλη βέβαια θα είναι σημαντικά σε περίπτωση ανακάλυψης σημαντικών ποσοτήτων που θα λειτουργήσουν σαν μοχλοί υπεραξίας για όλη την περιοχή. Στο Ελληνικό κράτος εναπόκειται να διαφυλάξει με φρόνηση και υπευθυνότητα αυτήν την ευνοϊκή συγκυρία, να αποφύγει τις παλινωδίες του παρελθόντος, να εκτονώσει τις αντιδράσεις των περιβαλλοντικών και άλλων οργανώσεων επιβάλλοντας και παρακολουθώντας τους αυστηρούς περιβαλλοντικούς όρους που ήδη ισχύουν, να βοηθήσει στην επιτάχυνση των συντάξεων και εγκρίσεων των απαιτούμενων περιβαλλοντικών μελετών, να αποτρέψει τις καθυστερήσεις από πιθανές δικαστικές περιπέτειες και να παραχωρήσει λιμάνι υποστήριξης στις σχεδιαζόμενες δραστηριότητες.

Το δόγμα “drill baby drill”, που ο αμερικανικός παράγοντας κατέστησε αναπάντεχα επίκαιρο, ίσως μεταλλασσόμενο στην Ελληνική συγκυρία θα πρέπει να είναι για εμάς “think baby think”, ώστε μελλοντικά να απολαύσουμε τα οφέλη που θα προκύψουν από την συνετή διαχείριση.

Το διακύβευμα είναι πραγματικά σημαντικό. Η Ελλάδα έχει να κάνει θαλάσσιες γεωτρήσεις στη περιοχή του Ιονίου από το 1981, όταν ανακαλύφθηκε το μικρό και αναξιοποίητο ακόμη κοιτάσμα του Κατακόλου. Η παρουσία της Εχχοπ Mobil ενισχύει τις Ελληνικές προσπάθειες, τα σημαντικά γεωλογικά ευρήματα από τις πρόσφατες αλλά και παλαιότερες σεισμικά, παρά το αναφερόμενο μεγάλο ρίσκο 15%-18%, τροφοδοτούν τις ελπίδες για την ανακάλυψη υδρογονανθράκων και τις μεταλλάσσουν σε πιθανές βεβαιότητες.

Το γεωπολιτικό πλεονέκτημα της Ελλάδος από την εκμετάλλευση των υφιστάμενων ενεργειακών πόρων

Ενίσχυση γεωπολιτικού ρόλου στην Ανατολική Μεσόγειο, ως κόμβος παραγωγής, μεταφοράς και διαμετακόμισης ενέργειας.

Αναβάθμιση διαπραγματευτικής ισχύος έναντι γειτονικών κρατών μέσω τετελεσμένων οικονομικών και ενεργειακών συμφερόντων.

Στρατηγική αξία για την Ευρωπαϊκή Ένωση, συμβάλλοντας στη διαφοροποίηση πηγών και στη μείωση εξάρτησης από τρίτους προμηθευτές.

Εμβάθυνση συμμαχιών με χώρες και εταιρείες που επενδύουν ή εξαρτώνται από ελληνικές ενεργειακές υποδομές.

Οικονομική ισχύς με γεωπολιτικό αποτύπωμα, μέσω εσόδων, επενδύσεων και σταθερότητας. Ενίσχυση εθνικής ασφάλειας, καθώς οι ενεργειακές υποδομές αυξάνουν το διεθνές ενδιαφέρον για τη σταθερότητα της χώρας.

Εν αρχή ην ο λόγος

Του Κωνσταντίνου Γκουνάγια
Μέλους του ΕΛΙΣΜΕ

Εισαγωγή

Ο τέταρτος πυλώνας της γεωπολιτικής ισχύος είναι ο πολιτισμός/πληροφορία. Ένα από τα βασικά εργαλεία του πολιτισμού και πληροφορίας είναι ο λόγος η γλώσσα. Η γλώσσα μας είναι συνδεδεμένη με το Ελληνικό Έθνος. Σε ερώτηση του Πέρση βασιλέα γιατί ο Δημάρατος θεωρεί ότι η μικρή Ελλάδα θα νικήσει η απάντηση του Δημάρατου είναι το ομόγλωσσον και ομόθρησκον.

Εξαιρώ το όμαιμον (για την σημερινή εποχή). Η Ελλάς βίωσε πολλές εισβολές και κατακτήσεις αλλά αποτέλεσμα ήταν ο εξελληνισμός των εισβολέων και όχι το αντίθετο. Συμφωνώ με τον κύριο Μελετόπουλο ότι η Ελληνική γλώσσα πρέπει να εμπεριέχει κάποιο μυστικό αλγόριθμο που δεν αφήνει το Έθνος να πάψει να υπάρχει. Όσο υπάρχει η Ελληνική γλώσσα, ο ελληνισμός θα είναι εδώ. Ο Λένιν έλεγε ότι για να κατακτήσεις έναν λαό άλωσε τη γλώσσα του.

Άλλωστε οι αρχαίοι Έλληνες λέγανε Έλληνας 'είναι αυτός που έχει Ελληνική παιδεία'.

Σε όλη την ιστορία της ανθρωπότητας, όταν υπάρχει συνάντηση δύο ετεροβαρών πολιτισμών ο ισχυρότερος πολιτισμός επικρατεί και ο ασθενέστερος εισάγει στοιχεία του ισχυρότερου. Κατά τη συνάντηση του ανώτερου Ελληνικού πολιτισμού με τον Ρωμαϊκό, αποτέλεσμα ήταν η εισαγωγή του Χαλκιδικού αλφαβήτου, η εισαγωγή της Δωδεκαδέλτου (βάση ανάπτυξης του Ρωμαϊκού Δικαίου), ιατρική κλπ. Εξ ου και η ρήση των Ρωμαίων κατακτήσαμε την Ελλάδα με τα όπλα αλλά μας κατάκτησε με το πνεύμα.

Στοιχεία για την Ελληνική γλώσσα παραθέτω παρακάτω

Αν και δεν είμαι γλωσσολόγος παρακάτω ορισμένα στοιχεία για την ελληνική γλώσσα.

Η Ελληνική γλώσσα μαζί με την Κινεζική (έτερος μεγάλος πολιτισμός) αποτελούν τις δύο μόνο γλώσσες, εκ των 6500 γλωσσών παγκοσμίως, που διατηρούνται και χρησιμοποιούνται ανελλιπώς για χιλιάδες χρόνια. Η Ελληνική ως ομιλουμένη γλώσσα έχει ηλικία άνω των 4000 ετών και σε γραπτή μορφή 3500 ετών. Για τον λόγο αυτό από το έτος 2025 η 9η Φεβρουαρίου είναι παγκόσμια ημέρα της Ελληνικής γλώσσας.

Η Ελληνική γλώσσα είναι περιγραφικότερη και είναι σημασιολογική. Ας θυμηθούμε το γνωμικό του Αντισθένη «Αρχή σοφίας η των ονομάτων επί-

σκεψις». Όλες οι λέξεις έχουν σημασιολογική προέλευση. Για αυτό και ο Σωκράτης πριν την αρχή της συζητήσεως για κάποιο θέμα ζητούσε την αποσαφήνιση της λέξεως του υπό συζήτησιν θέματος.

Τα βάθος της σκέψης ισούται με το βάθος της γλώσσας. Το εύρος και το βάθος της Ελληνικής γλώσσας είναι τεράστιο. Είναι γλωσσικός αλγόριθμος. Η Ελληνική γλώσσα περιέχει 12 300 000 λέξεις. Δεν είναι λοιπόν παράδοξο ότι στην Ελλάδα αναπτύχθηκε η φιλοσοφία, οι επιστήμες κλπ.

Η Αγγλική περίπου 440 000 λέξεις εκ των οποίων περίπου 135 000 έχουν φανερή ελληνική ετυμολογία και μαζί με τις λέξεις οι οποίες έχουν αφανή Ελληνική ρίζα ο αριθμός ανέρχεται σε 230 000 λέξεις.

Η Ελληνική γλώσσα είναι αρμονική κυματική (ο ήχος είναι κύμα). Οι Πυθαγόρειοι συνδέσαν τη μουσική και τη γλώσσα με τα μαθηματικά.

Συμπερασματικά κατέχουμε την πιο πλούσια γλώσσα για την οποία θα έπρεπε να ήμασταν υπερήφανοι και να τη χρησιμοποιούμε σαν γεωπολιτικό εργαλείο.

Άλωση της γλώσσας

Τον τελευταίο καιρό στην Ελλάδα (και στην Ευρώπη) παρακολουθούμε διείσδυση του αμερικανικού λεξιλογίου. Μέχρις ενός σημείου και χάριν συνεννοήσεως σε τομείς τεχνολογίας, καθόσον η τεχνολογία αυτή προέρχεται από το αγγλοσαξονικό χώρο, μπορεί να θεωρηθεί φυσιολογική. Η αλλοίωση όμως των Ευρωπαϊκών γλωσσών με εισαγωγή αγγλικών λέξεων της καθημερινής σε βάρος της τοπικής γλώσσας αποτελεί πολιτισμική αλλοίωση. Η γλώσσα κάθε λαού εμπεριέχει ιστορικές, πολιτισμικές ρίζες. Επηρεάζει τον τρόπο σκέψης και ενεργειών. Γνωρίζοντας τη γλώσσα μπορείς να εξάγεις συμπεράσματα για τον τρόπο ενεργειών. Στην αγγλική «ο χρόνος τρέχει» στην Ισπανία «ο χρόνος περπατά».

Το εύρος του λεξιλογίου των νέων φθίνει συνεχώς και εισάγονται συνεχώς λέξεις της καθημερινής από την αγγλική. Πχ ακούγεται η έκφραση «τι κάνεις μπρό;». Τι σημαίνει μπρό, είναι ποιο ευνόητη ή ποιο εύχητη η λέξη μπρό από τη ελληνικότερη αδελφεί;

Είναι η αγγλική γλώσσα ανώτερη της Ελληνικής;

Αποτέλεσμα είναι η αλλοίωση του τρόπου και του βάθους της σκέψης.

Ποιος έχει την ευθύνη για την κατάπτωση αυτή;

Οι ελίτ της παγκοσμιοποίησης των οποίων το ζητούμενο είναι η χυλοποίηση και ποδηγέτηση των λαών μέσα από έναν ελεγχόμενο τρόπο σκέψης, κατάλαβαν τη δύναμη της καταστροφής των επί μέρους γλωσσών σαν εργαλείο για την επίτευξη του σκοπού αυτού. Όχημα η δύναμη του Αμερικανικού κινηματογράφου για ιδεοποίηση και προβολής του αμερικανικού τρόπου ζωής. Συχνά με προβολή εσφαλμένων εικόνων και διαστρέβλωσης της καθημερινής για τον Αμερικανό πολίτη πραγματικότητας. Άλλο εργαλείο είναι η χρήση των ντόπιων ελίτ για διάβρωση, άλωση και χυλοποίηση του τοπικού πολιτισμού.

Θα ήταν όμως εύκολο να επιρρίψουμε τις ευθύνες στις απρόσωπες και μακρινές ελίτ. Οι ελίτ αυτές ενεργούν σύμφωνα με το συμφέρον τους. Για το ποιος ευθύνεται σε τοπικό επίπεδο απάντηση δίνει ο θυμόσοφος λαός «το ψάρι βρωμάει από το κεφάλι».

Το ζήτημα είναι τί κάνει η πολιτεία για να αντισταθεί προστατεύσει την Ελληνική γραμματεία, τον Ελληνικό πολιτισμό και το όχημά του που λέγεται Ελληνική γλώσσα; Η απάντηση είναι τίποτα και σε αντίποδα προσπαθεί να καταστρέψει ό,τι έχει απομείνει με την αποσάθρωση της παιδείας. Δεν εννοώ μόρφωση αλλά ΠΑΙΔΕΙΑ.

Οι ηγήτορες και οι επηρεαστές της κοινής γνώμης (influencers κατά την νεοελληνική) είναι τόσο χαμηλού επιπέδου ώστε προσπαθούν να κατεβάσουν και το επίπεδο των υπολοίπων στο δικό τους επίπεδο για να μην αισθάνονται ελλείψεις.

Είναι τραγικό ηγήτορες του υπουργείου Παιδείας να λένε ότι η Αρχαία Ελληνική είναι νεκρή γλώσσα. Θα μπορούσα να πω ότι έχουν «κενό εν τω κρανίω». Αν ανατρέξουν και ψάξουν θα δουν πόσες και πόσες λέξεις της Αρχαίας Ελληνικής χρησιμοποιούνται αυτούσιες σήμερα στην καθημερινή γλώσσα. Νεκρή γλώσσα λοιπόν;

Είναι τραγικό Έλληνας πρωθυπουργός σε ένα μικρό κείμενο να κάνει τόσα ορθογραφικά λάθη ώστε στο δημοτικό θα έπαιρνε βαθμολογία κάτω από τη βάση. Αυτό δείχνει πρώτιστα την αγάπη του για την γλώσσα και το βάθος της.

Συνέχεια με τους δημοσιογράφους οι οποίοι θα έπρεπε να χειρίζονται και να διακονούν την Ελληνική γλώσσα και όχι να την κατακρεουργούν. Σε άρθρο για μονογονεϊκές οικογένειες διάβασα το απερίγραπτο «single μαμά» (sic)!!! Θα ήθελα να ρωτήσω τον αρθρογράφο αν μισεί τόσο πολύ τη γλώσσα του και ηθελημένα την κατακρεουργεί, θεωρώντας ότι η αγγλική είναι πολιτισμικά ανώτερη ή απλώς είναι αδαής;

Ακόμη πιο τραγικό είναι το γεγονός ότι ακούγονται φωνές οι οποίες θέλουν να αντικαταστήσουν το Ελληνικό αλφάβητο με το Λατινικό! Ήδη κάνανε πολύ κακό στη γλώσσα και θέλουν να καταργήσουν και το αλφάβητο. Η ηλιθιότητα σε όλο της το μεγαλείο. Από μητέρα παιδιού που τώρα άρχισε την 2α δημοτικού άκουσα ότι στο σχολείο πλέον διδάσκουν στα παιδιά ότι οι λέξεις δεν έχουν συλλαβές αλλά 'φωνούλες'!!!! Δεν υπάρχει το γράμμα ήτα αλλά ι όπως ήλιος ή όχι ύψιλον αλλά ι όπως υπολογιστής. Δεν γνωρίζω αν αυτό είναι ο τρόπος διδασκαλίας της συγκεκριμένης δασκάλας ή αν είναι εγκύκλιος του υπουργείου αλλά και στις δύο περιπτώσεις τα παιδιά δεν παίρνουν την ορθή γνώση. Αν είναι εγκύκλιος οι 'εγκέφαλοι' που το επεξεργάστηκαν θα πρέπει να ντρέπονται και να παραιτηθούν πριν κάνουν περισσότερο κακό στο μέλλον της Ελλάδας. Αν είναι μεμονωμένη δασκάλα/ος το υπουργείο πρέπει να φροντίσει να μην υπάρχουν τέτοια κρούσματα.

Είναι τρομακτικό να βλέπεις δασκάλα στα κοινωνική δίκτυα να λέει ότι η σημαία είναι ένα σεντόνι. Η πολιτεία επιλήφθηκε του θέματος;

Συμπερασματικά η Ελληνική γλώσσα και παιδεία βάλονται από παντού και εκ των έσω και με σχέδιο. **Σκέψεις**

Για να μην γράφουμε όμως μόνο τα κακώς κείμενα χωρίς κάποιες σκέψεις λύσεων εδώ μερικές σκέψεις

Η Παιδεία θα πρέπει να αναδιοργανωθεί ούτως ώστε να αναπτύσσει την χρήση και το βάθος της γλώσσας και να παράγει ανθρώπους με κριτική σκέψη και όχι μόνο γρανάζια για τις «μηχανές» παραγωγής πλούτου. Βέβαια ο αντίποδας είναι ότι πολίτες με κριτική σκέψη είναι επικίνδυνοι για τις ελίτ. Η παιδεία θα πρέπει να είναι ηθικοπλαστική και να παράγει άξιους και χρήσιμους πολίτες. Πολίτες με εθνική (όχι σοβινιστική) υπερηφάνεια οι οποίοι γνωρίζουν την ιστορία της πατρίδας τους όπως πραγματικά είναι.

Επιστροφή του θεσμού του επιθεωρητή της εκπαίδευσης ή κάποιου άλλου θεσμού;

Ίδρυση διεθνούς κύρους σχολών και μεταπτυχιακών προγραμμάτων Ελληνικής κλασικής Γραμματείας, φιλοσοφίας αποκεντρωτικά. Πχ στους Δελφούς; Όλοι αυτοί θα γίνουν «διάκονοι» του Ελληνικού πνεύματος.

Χρησιμοποιούμε τον φθηνό τουρισμό σαν «βαριά βιομηχανία» ο οποίος ίσως και να απομυζά περισσότερα από όσα προσφέρει να βάλουμε στη ζυγαριά το περιβαλλοντικό αποτύπωμα αλλά δεν κάνουμε τίποτα για να αναπτύξουμε τον πολιτισμικό τουρισμό και όχι μόνο στην Αθήνα.

Ένας απίστευτα ρομαντικός λάτρης της Ελληνικής (δυστυχώς είδος επαπειλούμενο προς εξαφάνιση).

ΗΠΑ Στρατηγική Εθνικής Ασφάλειας

Αποσπάσματα από την πηγή <https://www.facebook.com/p.ifestos>

Τι είναι η αμερικανική στρατηγική;

1. Πώς η αμερικανική «στρατηγική» παρεξέκλινε

Για να παραμείνουν οι Ηνωμένες Πολιτείες η ισχυρότερη, πλουσιότερη, ισχυρότερη και πιο επιτυχημένη χώρα στον κόσμο για τις επόμενες δεκαετίες, η χώρα χρειάζεται μια συνεκτική, στοχευμένη στρατηγική για το πώς αλληλεπιδρά με τον κόσμο. Και για να γίνει αυτό σωστά, όλοι οι Αμερικανοί πρέπει να γνωρίζουν τι ακριβώς προσπαθούμε να πετύχουμε και γιατί. Μια «στρατηγική» είναι ένα συγκεκριμένο, ρεαλιστικό σχέδιο που εξηγεί την ουσιαστική σχέση μεταξύ σκοπών και μέσων: ξεκινά από μια ακριβή εκτίμηση του τι επιδιώκεται και ποιες δυνατότητες υπάρχουν—ή μπορούν ρεαλιστικά να δημιουργηθούν—για να επιτευχθούν τα επιθυμητά αποτελέσματα.

Μια στρατηγική πρέπει να αξιολογεί, να ταξινομεί και να θέτει προτεραιότητες. Δεν μπορούν όλα τα κράτη, όλες οι περιοχές, όλα τα ζητήματα ή όλοι οι σκοποί—όσο αξιόλογοι κι αν είναι—να βρίσκονται στο επίκεντρο της αμερικανικής στρατηγικής. Σκοπός της εξωτερικής πολιτικής είναι η προστασία των θεμελιωδών εθνικών συμφερόντων· αυτός είναι και ο μοναδικός προσανατολισμός της παρούσας στρατηγικής.

Οι αμερικανικές στρατηγικές μετά το τέλος του Ψυχρού Πολέμου αποδείχθηκαν ανεπαρκείς—υπήρξαν κατάλογοι επιθυμιών ή επιδιωκόμενων καταστάσεων, δεν όρισαν με σαφήνεια τι ακριβώς θέλουμε αλλά περιορίστηκαν σε αόριστες κοινοτοπίες, και συχνά παρεξέφρασαν το τι θα έπρεπε πράγματι να επιδιώκουμε.

Μετά το τέλος του Ψυχρού Πολέμου, οι ελίτ της αμερικανικής εξωτερικής πολιτικής έπεισαν τους ίδιους ότι η μόνιμη αμερικανική κυριαρχία σε ολόκληρο τον κόσμο ήταν προς το συμφέρον της χώρας μας. Ωστόσο, οι υποθέσεις άλλων κρατών μάς αφορούν μόνο στον βαθμό που οι ενέργειές τους απειλούν άμεσα τα συμφέροντά μας.

Οι ελίτ μας υπολόγισαν λανθασμένα την προθυμία της Αμερικής να επωμίζεται επ' αόριστον παγκόσμια βάρη που ο αμερικανικός λαός δεν έβλεπε να συνδέονται με το εθνικό συμφέρον. Υπερεκτίμησαν την ικανότητα της χώρας να χρηματοδοτεί ταυτόχρονα ένα τεράστιο κράτος πρόνοιας—ρυθμιστικής—διοικητικής γραφειοκρατίας και ένα τεράστιο στρατιωτικό, διπλωματικό, πληροφοριακό και αναπτυξιακό σύμπλεγμα. Τοποθέτησαν εξαιρετικά εσφαλμένα και καταστροφικά στοιχεία στον παγκοσμιοποιητισμό και τη λεγόμενη «ελεύθερη εμπορική» πολιτική, που αποψίλωσαν τη μεσαία τάξη και τη βιομηχανική βάση επάνω στις οποίες στηρίζονται η οικονομική και στρατιωτική υπεροχή της Αμερικής. Επέτρεψαν σε συμμάχους και εταίρους να μεταφέρουν το κόστος της άμυνάς τους στον αμερικανικό λαό και ορισμένες φορές να παρασύρουν τη χώρα σε συγκρούσεις και αντιπαραθέσεις που ήταν κεντρικές για τα δικά τους συμφέροντα, αλλά περιφερειακές ή αδιάφορες για τα δικά μας. Και πρόσδεσαν την αμερικανική πολιτική σε ένα δίκτυο διεθνών θεσμών, ορισμένοι εκ των οποίων εμφορούνταν από απροκάλυπτο αντιαμερικανισμό και πολλοί από έναν υπερεθνισμό που επιδιώκει ρητά τη

διάλυση της κρατικής κυριαρχίας.

Συνολικά, οι ελίτ μας όχι μόνο επιδίωξαν έναν θεμελιωδώς ανεπιθύμητο και ανέφικτο στόχο, αλλά, σε αυτή την προσπάθεια, υπονόμισαν τα ίδια τα μέσα που απαιτούνται για να επιτευχθεί: τον χαρακτήρα του έθνους πάνω στον οποίο οικοδομήθηκαν η ισχύς, ο πλούτος και η ευπρέπεια της Αμερικής.

2. Τι θέλουμε στον κόσμο και από τον κόσμο

Η επίτευξη αυτών των στόχων απαιτεί την αξιοποίηση κάθε πόρου της εθνικής μας ισχύος. Ωστόσο, το επίκεντρο αυτής της στρατηγικής είναι η εξωτερική πολιτική. Ποια είναι τα ουσιαστικά συμφέροντα των Ηνωμένων Πολιτειών στην εξωτερική πολιτική; Τι θέλουμε στον κόσμο και από τον κόσμο;

- Θέλουμε το Δυτικό Ημισφαίριο να παραμείνει επαρκώς σταθερό και επαρκώς καλά διοικούμενο ώστε να αποτρέψει και να αποθαρρύνει τη μαζική μετανάστευση προς τις Ηνωμένες Πολιτείες· θέλουμε ένα Ημισφαίριο του οποίου οι κυβερνήσεις συνεργάζονται μαζί μας εναντίον ναρκο-τρομοκρατών, καρτέλ και άλλων διεθνικών εγκληματικών οργανώσεων· θέλουμε ένα Ημισφαίριο ελεύθερο από εχθρικές ξένες παρεμβάσεις ή απόκτηση βασικών περιουσιακών στοιχείων από ξένες δυνάμεις· θέλουμε επίσης ένα Ημισφαίριο που στηρίζει κρίσιμες αλυσίδες εφοδιασμού· και θέλουμε να διασφαλίσουμε τη συνεχή πρόσβασή μας σε κρίσιμες στρατηγικές τοποθεσίες. Με άλλα λόγια, θα ασκήσουμε και θα επιβάλουμε μια «Προσθήκη Τραμπ» (Trump Corollary) στο Δόγμα Μονρόε.

- Θέλουμε να σταματήσουμε και να αντιστρέψουμε τη συνεχιζόμενη ζημιά που προκαλούν ξένοι δρώντες στην αμερικανική οικονομία, διατηρώντας παράλληλα τον Ινδο-Ειρηνικό ελεύθερο και ανοιχτό, διαφυλάσσοντας την ελευθερία ναυσιπλοΐας σε όλες τις κρίσιμες θαλάσσιες οδούς και εξασφαλίζοντας σταθερές και αξιόπιστες αλυσίδες εφοδιασμού και πρόσβαση σε κρίσιμες πρώτες ύλες.

- Θέλουμε να στηρίξουμε τους συμμάχους μας στη διατήρηση της ελευθερίας και ασφάλειας της Ευρώπης, ενώ ταυτόχρονα να συμβάλουμε στην αποκατάσταση της πολιτισμικής αυτοπεποίθησης και της δυτικής ταυτότητας της Ευρώπης.

- Θέλουμε να αποτρέψουμε οποιαδήποτε ανταγωνιστική δύναμη από το να κυριαρχήσει στη Μέση Ανατολή, στους ενεργειακούς πόρους και στα θαλάσσια «στενά σημεία» μέσω των οποίων διέρχονται, αποφεύγοντας παράλληλα τους «αιώνιους πολέμους» που μάς βύθισαν στο παρελθόν σε αυτό το γεωγραφικό τόξο με τεράστιο κόστος.

- Θέλουμε να διασφαλίσουμε ότι η τεχνολογία και τα πρότυπα των ΗΠΑ—ιδίως στην τεχνητή νοημοσύνη, τη βιοτεχνολογία και την κβαντική υπολογιστική—θα οδηγήσουν την παγκόσμια πρόοδο.

Αυτά είναι τα θεμελιώδη, ζωτικά εθνικά συμφέροντα των Ηνωμένων Πολιτειών. Παρότι υπάρχουν και άλλα, αυτά είναι τα συμφέροντα στα οποία οφείλουμε να εστιάσουμε πάνω από όλα· τα συμφέροντα που αγνοούμε ή παραμελούμε με δικό μας κίνδυνο.

III. Ποια είναι τα διαθέσιμα μέσα της Αμερικής για να επιτύχει όσα επιδιώκει;

Οι Ηνωμένες Πολιτείες εξακολουθούν να κατέχουν την πιο αξιολύτρευτη θέση παγκοσμίως, με κορυφαία πλεονεκτήματα, πόρους και δυνατότητες, περιλαμβανομένων:

- ενός ακόμη ευέλικτου πολιτικού συστήματος, ικανού να διορθώνει την πορεία του·
- της μεγαλύτερης και πιο καινοτόμου οικονομίας στον κόσμο, η οποία παράγει πλούτο που μπορούμε να επενδύσουμε σε στρατηγικούς στόχους και μας δίνει μοχλό πίεσης σε κράτη που ζητούν πρόσβαση στις αγορές μας·
- του κορυφαίου χρηματοπιστωτικού συστήματος και των μεγαλύτερων κεφαλαιαγορών στον κόσμο, συμπεριλαμβανομένου του καθεστώτος του δολαρίου ως παγκόσμιου αποθεματικού νομίσματος·
- του πιο προηγμένου, καινοτόμου και κερδοφόρου τεχνολογικού τομέα του κόσμου, ο οποίος στηρίζει την οικονομία μας, προσφέρει ποιοτικό πλεονέκτημα στις ένοπλες δυνάμεις και ενισχύει την παγκόσμια επιρροή μας·
- της ισχυρότερης και ικανότερης στρατιωτικής δύναμης στον κόσμο·
- ενός ευρέος δικτύου συμμαχιών, με συμβατικούς συμμάχους και εταίρους στις σημαντικότερες στρατηγικές περιοχές του πλανήτη·
- μιας αξιολύτρευτης γεωγραφίας με άφθονους φυσικούς πόρους, χωρίς ανταγωνιστικές δυνάμεις που να κυριαρχούν φυσικά στην Ημισφαίρια, σύνορα που δεν απειλούνται από στρατιωτική εισβολή, και άλλες μεγάλες δυνάμεις που χωρίζονται από τεράστιους ωκεανούς·
- απaráμιλλης «ήπιας ισχύος» και πολιτιστικής επιρροής· και
- του θάρρους, της αποφασιστικότητας και του πατριωτισμού του αμερικανικού λαού.

Επιπλέον, μέσω του φιλόδοξου εγχώριου προγράμματος του Προέδρου Τραμπ, οι Ηνωμένες Πολιτείες:

- επαναφέρουν μια κουλτούρα ικανότητας, εκκρίζοντας τις λεγόμενες πολιτικές «DEI» και άλλες διακριτικές ή αντι-ανταγωνιστικές πρακτικές που υποβαθμίζουν τα θεσμικά μας όργανα και μας καθηλώνουν·
- απελευθερώνουν τη γιγαντιαία ικανότητα ενεργειακής παραγωγής της χώρας ως στρατηγική προτεραιότητα, προκειμένου να τροφοδοτήσουν την ανάπτυξη και την καινοτομία και να ενισχύσουν και να αναδομήσουν τη μεσαία τάξη·
- επανεκβιομηχανοποιούν την οικονομία, ώστε να υποστηριχθεί περαιτέρω η μεσαία τάξη και να ελέγχουμε τις δικές μας αλυσίδες εφοδιασμού και παραγωγικές δυνατότητες·
- αποκαθιστούν την οικονομική ελευθερία των πολιτών μέσω ιστορικών φορολογικών περικοπών και απορρύθμισης, καθιστώντας τις Ηνωμένες Πολιτείες τον κορυφαίο προορισμό για επιχειρηματική δραστηριότητα και επενδύσεις· και
- επενδύουν σε αναδυόμενες τεχνολογίες και βασική επιστήμη, ώστε να διασφαλίσουν τη διαρκή μας ευημερία, το ανταγωνιστικό μας πλεονέκτημα και τη στρατιωτική μας υπεροχή για τις επόμενες γενιές.

Στόχος αυτής της στρατηγικής είναι να συνδέσει όλα αυτά τα παγκόσμια κλάσης πλεονεκτήματα —και άλλα ακόμη— ώστε να ενισχύσει την αμερικανική ισχύ και υπεροχή και να καταστήσει τη χώρα μας ακόμη μεγαλύτερη από ό,τι είναι σήμερα.

Η Στρατηγική

1. Αρχές

Η εξωτερική πολιτική του Προέδρου Τραμπ είναι πραγματιστική χωρίς να είναι «πραγματιστής», ρεαλιστική χωρίς να είναι «ρεαλιστής», αρχών χωρίς να είναι «ιδεαλιστής», ισχυρή χωρίς να είναι «πολεμοχαρής» και συγκρατημένη χωρίς να είναι «φιλειρηνιστής». Δεν εδράζεται σε παραδοσιακή πολιτική ιδεολογία. Κίνητρό της είναι, πάνω απ' όλα, ό,τι λειτουργεί υπέρ της Αμερικής — ή, με δύο λέξεις, «Πρώτα η Αμερική» (America First).

Ο Πρόεδρος Τραμπ έχει εδραιώσει την υστεροφημία του ως ο Πρόεδρος της Ειρήνης. Πέρα από την αξιοσημείωτη επιτυχία που επιτεύχθηκε κατά την πρώτη του θητεία με τις ιστορικές Συμφωνίες του Αβραάμ (Abraham Accords), ο Πρόεδρος Τραμπ αξιοποίησε την ικανότητά του στη διαπραγμάτευση για να εξασφαλίσει άνευ προηγουμένου ειρήνη σε οκτώ συγκρούσεις ανά τον κόσμο μέσα σε μόλις οκτώ μήνες της δεύτερης θητείας του. Διαπραγματεύτηκε ειρηνευτικές συμφωνίες μεταξύ Καμπότζης και Ταϊλάνδης, Κοσόβου και Σερβίας, ΛΔ Κονγκό και Ρουάντας, Πακιστάν και Ινδίας, Ισραήλ και Ιράν, Αιγύπτου και Αιθιοπίας, Αρμενίας και Αζερμπαϊτζάν και τερμάτισε τον πόλεμο στη Γάζα, με όλους τους ζωντανούς ομήρους να επιστρέφουν στις οικογένειές τους.

Η αποτροπή περιφερειακών συγκρούσεων πριν αυτές εκτραχυνθούν σε παγκόσμιους πολέμους που παρασύρουν ολόκληρες ηπείρους αξίζει την προσοχή του Αρχηγού των Ενόπλων Δυνάμεων και αποτελεί προτεραιότητα αυτής της κυβέρνησης. Ένας κόσμος στις φλόγες, όπου οι πόλεμοι φτάνουν μέχρι τις ακτές μας, είναι επιζήμιος για τα αμερικανικά συμφέροντα. Ο Πρόεδρος Τραμπ χρησιμοποιεί ανορθόδοξη διπλωματία, τη στρατιωτική ισχύ της Αμερικής και την οικονομική επιρροή της για να σβήνει με χειρουργική ακρίβεια τις θράκες της διχόνοιας μεταξύ πυρηνικά ικανών κρατών και βίαιων πολέμων που προκαλούνται από μίση αιώνων.

Ο Πρόεδρος Τραμπ έχει αποδείξει ότι η αμερικανική εξωτερική, αμυντική και πληροφοριακή πολιτική πρέπει να καθοδηγείται από τις ακόλουθες βασικές αρχές:

• **Στοχευμένος Ορισμός του Εθνικού Συμφέροντος** – Από τουλάχιστον το τέλος του Ψυχρού Πολέμου, οι κυβερνήσεις έχουν συχνά δημοσιεύσει Εθνικές Στρατηγικές Ασφάλειας που επιχειρούν να επεκτείνουν τον ορισμό του «εθνικού συμφέροντος» της Αμερικής σε τέτοιο βαθμό ώστε σχεδόν κανένα ζήτημα ή εγχείρημα να μη θεωρείται εκτός του πεδίου του. Όμως, όταν εστιάζεις σε όλα, δεν εστιάζεις σε τίποτα. Τα θεμελιώδη εθνικά συμφέροντα ασφαλείας της Αμερικής θα αποτελούν το επίκεντρό μας.

• **Ειρήνη μέσω Ισχύος** – Η ισχύς είναι η καλύτερη αποτροπή. Κράτη ή άλλοι δρώντες που αποτρέπονται επαρκώς από το να απειλήσουν τα αμερικανικά συμφέροντα δεν θα το πράξουν. Επιπλέον, η ισχύς μπορεί να μας επιτρέψει να επιτύχουμε ειρήνη, διότι μέρη που σέβονται τη δύναμή μας συχνά αναζητούν τη βοήθειά μας και είναι δεκτικά στις προσπάθειές μας να επιλύουμε συγκρούσεις και να διατηρούμε την ειρήνη. Ως εκ τούτου, οι Ηνωμένες Πολιτείες πρέπει να διατηρούν την ισχυρότερη οικονομία, να αναπτύσσουν τις πιο προηγμένες τεχνολογίες, να ενισχύουν την πολιτισμική υγεία της κοινωνίας μας και να διαθέτουν τον ικανότερο στρατό στον κόσμο.

• **Προδιάθεση προς τον Μη Επεμβατισμό** – Στη Διακήρυξη της Ανεξαρτησίας, οι ιδρυτές της Αμερικής διατύπωσαν μια σαφή προτίμηση για μη επεμβατισμό στις υποθέσεις άλλων εθνών και

διευκρίνισαν τη βάση αυτής της αρχής: όπως όλοι οι άνθρωποι κατέχουν Θεόθεν ίσα φυσικά δικαιώματα, έτσι και όλα τα έθνη δικαιούνται, δυνάμει των «νόμων της φύσης και του Θεού της φύσης», μια «ξεχωριστή και ισότιμη θέση» μεταξύ τους. Για μια χώρα της οποίας τα συμφέροντα είναι τόσο πολυάριθμα και ποικίλα όσο τα δικά μας, η άκαμπτη προσκόλληση στον μη επεμβατισμό δεν είναι δυνατή. Ωστόσο, αυτή η προδιάθεση θα πρέπει να θέτει υψηλό όριο για το τι συνιστά δικαιολογημένη παρέμβαση.

• **Ευέλικτος Ρεαλισμός** – Η πολιτική των ΗΠΑ θα είναι ρεαλιστική ως προς το τι είναι εφικτό και επιθυμητό να επιδιωχθεί στις σχέσεις μας με άλλα κράτη. Επιδιώκουμε καλές σχέσεις και ειρηνικές εμπορικές σχέσεις με τα έθνη του κόσμου χωρίς να τους επιβάλλουμε δημοκρατικές ή άλλες κοινωνικές αλλαγές που αποκλίνουν σημαντικά από τις παραδόσεις και τις ιστορίες τους. Αναγνωρίζουμε και επιβεβαιώνουμε ότι δεν υπάρχει τίποτε αντιφατικό ή υποκριτικό στο να ενεργούμε βάσει μιας τέτοιας ρεαλιστικής εκτίμησης ή στο να διατηρούμε καλές σχέσεις με χώρες των οποίων τα συστήματα διακυβέρνησης και οι κοινωνίες διαφέρουν από τα δικά μας, ακόμη και καθώς παροτρύνουμε ομοφρονούντες φίλους να τηρούν τις κοινές μας αξίες, προωθώντας έτσι τα συμφέροντά μας.

• **Πρωτοκαθεδρία των Εθνών** – Η θεμελιώδης πολιτική μονάδα του κόσμου είναι, και θα παραμείνει, το εθνικό κράτος. Είναι φυσικό και δίκαιο όλα τα έθνη να θέτουν τα συμφέροντά τους πρώτα και να προστατεύουν την κυριαρχία τους. Ο κόσμος λειτουργεί καλύτερα όταν τα έθνη προτάσσουν τα συμφέροντά τους. Οι Ηνωμένες Πολιτείες θα θέσουν πρώτα τα δικά τους συμφέροντα και, στις σχέσεις μας με άλλα έθνη, θα τα ενθαρρύνουμε να πράξουν το ίδιο. Υπερασπιζόμαστε τα κυριαρχικά δικαιώματα των εθνών, εναντίον των προσβολών στην κυριαρχία που προκαλούν οι πιο παρεμβατικοί υπερεθνικοί οργανισμοί, και επιδιώκουμε τη μεταρρύθμιση αυτών των θεσμών ώστε να συνδράμουν, αντί να υπονομεύουν, την εθνική κυριαρχία και να προωθούν τα αμερικανικά συμφέροντα.

• **Κυριαρχία και Σεβασμός** – Οι Ηνωμένες Πολιτείες θα προστατεύουν απερίφραστα τη δική τους κυριαρχία. Αυτό περιλαμβάνει την αποτροπή της διάβρωσής της από υπερεθνικούς και διεθνείς οργανισμούς, απόπειρες ξένων δυνάμεων ή οντοτήτων να λογοκρίνουν τον δημόσιο διάλογό μας ή να περιορίσουν τα δικαιώματα ελεύθερης έκφρασης των πολιτών μας, δραστηριότητες λόμπινγκ και επιρροής που επιχειρούν να κατευθύνουν τις πολιτικές μας ή να μας εμπλέξουν σε ξένες συγκρούσεις, καθώς και τον κυνικό χειρισμό του μεταναστευτικού μας συστήματος με σκοπό τη δημιουργία εκλογικών μπλοκ μέσα στη χώρα μας, πιστών σε ξένα συμφέροντα. Οι Ηνωμένες Πολιτείες θα χαράξουν τη δική τους πορεία στον κόσμο και θα καθορίσουν το πεπρωμένο τους, ελεύθερες από εξωτερικές παρεμβάσεις.

• **Ισορροπία Ισχύος** – Οι Ηνωμένες Πολιτείες δεν μπορούν να επιτρέψουν σε κανένα έθνος να καταστεί τόσο κυρίαρχο ώστε να μπορεί να απειλήσει τα συμφέροντά μας. Θα συνεργαστούμε με συμμάχους και εταίρους για να διατηρήσουμε παγκόσμιες και περιφερειακές ισορροπίες ισχύος, προκειμένου να αποτρέψουμε την ανάδυση κυρίαρχων αντιπάλων. Καθώς οι Ηνωμένες Πολιτείες απορρίπτουν για τον εαυτό τους το καταδικασμένο εγγεί-

ρημα της παγκόσμιας κυριαρχίας, οφείλουμε να αποτρέψουμε την παγκόσμια —και σε ορισμένες περιπτώσεις ακόμη και περιφερειακή— κυριαρχία άλλων. Αυτό δεν σημαίνει σπατάλη αίματος και πόρων για να περιοριστεί η επιρροή όλων των μεγάλων και μεσαίων δυνάμεων του κόσμου. Η υπέρμετρη επιρροή μεγαλύτερων, πλουσιότερων και ισχυρότερων εθνών αποτελεί μια διαχρονική πραγματικότητα των διεθνών σχέσεων. Αυτή η πραγματικότητα συνεπάγεται, σε ορισμένες περιπτώσεις, συνεργασία με εταίρους για την αποτροπή φιλοδοξιών που απειλούν τα κοινά μας συμφέροντα.

• **Φιλεργατική Πολιτική υπέρ των Αμερικανών** – Η αμερικανική πολιτική θα είναι φιλεργατική και όχι απλώς φιλοαναπτυξιακή, και θα δίνει προτεραιότητα στους δικούς μας εργαζομένους. Πρέπει να ανασυγκροτήσουμε μια οικονομία στην οποία η ευημερία είναι ευρέως θεμελιωμένη και διαχέεται πλατιά και δεν συγκεντρώνεται στην κορυφή ή σε ορισμένους κλάδους ή σε λίγες περιοχές της χώρας μας.

• **Δικαιοσύνη (Fairness)** – Από τις στρατιωτικές συμμαχίες έως τις εμπορικές σχέσεις και πέραν αυτών, οι Ηνωμένες Πολιτείες θα επιμένουν να τηρούν δίκαιη μεταχείριση από άλλες χώρες. Δεν θα ανεχθούμε πλέον —και δεν μπορούμε πλέον να αντέξουμε— τζαμπατζήδες, εμπορικές ανισορροπίες, αρπακτικές οικονομικές πρακτικές και άλλες επιβαρύνσεις επί της ιστορικής καλοπιστίας του έθνους μας που βλάπτουν τα συμφέροντά μας. Όπως θέλουμε οι σύμμαχοί μας να είναι πλούσιοι και ικανοί, έτσι και οι σύμμαχοί μας πρέπει να αντιλαμβάνονται ότι είναι προς το συμφέρον τους οι Ηνωμένες Πολιτείες να παραμείνουν επίσης πλούσιες και ικανές. Ειδικότερα, αναμένουμε από τους συμμάχους μας να δαπανούν πολύ μεγαλύτερο ποσοστό του εθνικού τους ΑΕΠ για τη δική τους άμυνα, ώστε να αρχίσουν να αναπληρώνουν τις τεράστιες ανισορροπίες που συσσωρεύτηκαν επί δεκαετίες πολύ μεγαλύτερων δαπανών των Ηνωμένων Πολιτειών.

• **Ικανότητα και Αξιοκρατία** – Η αμερικανική ευημερία και ασφάλεια εξαρτώνται από την ανάπτυξη και προαγωγή της ικανότητας. Η ικανότητα και η αξιοκρατία είναι από τα μεγαλύτερα πολιτισμικά μας πλεονεκτήματα: εκεί όπου οι καλύτεροι Αμερικανοί προσλαμβάνονται, προάγονται και τιμώνται, η καινοτομία και η ευημερία ακολουθούν. Αν η ικανότητα καταστραφεί ή συστηματικά αποθαρρυνθεί, τα σύνθετα συστήματα που θεωρούμε δεδομένα —από τις υποδομές μέχρι την εθνική ασφάλεια, την εκπαίδευση και την έρευνα— θα πάψουν να λειτουργούν. Αν η αξιοκρατία πνιγεί, τα ιστορικά πλεονεκτήματα της Αμερικής στην επιστήμη, την τεχνολογία, τη βιομηχανία, την άμυνα και την καινοτομία θα εξατμιστούν. Η επιτυχία ριζοσπαστικών ιδεολογιών που επιδιώκουν να αντικαταστήσουν την ικανότητα και την αξιοκρατία με το καθεστώς προνομιούχων ομάδων θα καθιστούσε την Αμερική με αγνώριστη και ανίκανη να υπερασπιστεί τον εαυτό της. Ταυτόχρονα, δεν μπορούμε να επιτρέψουμε η αξιοκρατία να χρησιμοποιείται ως δικαιολογία για το άνοιγμα της αμερικανικής αγοράς εργασίας προς όλον τον κόσμο στο όνομα της αναζήτησης «παγκόσμιου ταλέντου» που υπονομεύει τους Αμερικανούς εργαζόμενους. Σε κάθε μας αρχή και σε κάθε μας ενέργεια, η Αμερική και οι Αμερικανοί πρέπει πάντοτε να έρχονται πρώτοι.

Οι Παλαιστίνιοι δεν πρέπει να χάσουν την ευκαιρία

Μια Σπάνια Ευθυγράμμιση: Ο Κόσμος Είναι Έτοιμος, Είναι οι Παλαιστίνιοι;

Η διεθνής κοινότητα έχει συσπειρωθεί υπέρ των Παλαιστίνιων, στηρίζοντας την επιδίωξή τους για κρατική υπόσταση. Το ερώτημα είναι: θα αρπάξουν οι Παλαιστίνιοι αυτή τη σπάνια ευκαιρία και θα υιοθετήσουν μια νέα στρατηγική κρίσιμη για την πραγματοποίηση του εθνικού τους στόχου;

Δεν θυμάμαι περίοδο από τον πόλεμο των Έξι Ημερών του 1967 όπου η διεθνής κοινότητα να έχει εκφράσει τέτοια συντριπτική υποστήριξη για την παλαιστινιακή υπόθεση. Αυτή η παγκόσμια σύσφιγξη και η έκχυση υποστήριξης αντιπροσωπεύουν ένα αναντίρρητο προηγούμενο, το οποίο δεν μπορούν να χάσουν, ειδικά σε συνδυασμό με το ειρηνευτικό σχέδιο που ανακοινώθηκε μόλις από τον Τραμπ. Ειρωνικά, είναι η απεχθής επίθεση της Χαμάς τον Οκτώβριο του 2023 και ο καταστροφικός πόλεμος του Ισραήλ στη Γάζα που έφεραν νέα ζωή στη λύση των δύο κρατών, επαναφέροντάς την στο προσκήνιο σε παγκόσμιο επίπεδο.

Για να αξιοποιήσουν αυτή την ευκαιρία, οι Παλαιστίνιοι — και ειδικά οι εξτρεμιστές ανάμεσά τους — πρέπει να επανεκτιμήσουν τη στάση τους απέναντι σε τρεις μεγάλους ψυχολογικούς και/ή στρατηγικούς αυτοεπιβαλλόμενους περιορισμούς που τους εμπόδιζαν να υλοποιήσουν τις εθνικές τους φιλοδοξίες τις περασμένες δεκαετίες: την αποτυχία της ένοπλης αντίστασης, την απαίτηση για δικαιοσύνη για να αποκατασταθεί η Νάκμπα του 1948, και το θρησκευτικό τους δικαίωμα στη γη.

Η Στρατηγική Αποτυχία της Ένοπλης Αντίστασης

Αν και ο πειρασμός της εκδίκησης και της συνέχισης της ένοπλης αντίστασης κατά του Ισραήλ, ειδικά μετά την καταστροφή στη Γάζα, επισκιάζει τη σύνεση να επιλεγεί μια νέα στρατηγική που θα μπορούσε να υπηρετήσει καλύτερα την παλαιστινιακή υπόθεση, η Χαμάς πρέπει να θέσει στον εαυτό της το ερώτημα: πού οδήγησε η στρατηγική της συνεχούς ένοπλης αντίστασης; Οι Παλαιστίνιοι είναι πιο απελπισμένοι και απογοητευμένοι τώρα απ' ό,τι ποτέ άλλοτε. Οι Παλαιστίνιοι στη Γάζα είναι κατεστραμμένοι και όσοι βρίσκονται στη Δυτική Όχθη ασφυκτούν υπό τη βίαιη ισραηλινή κατοχή.

Είναι σαφές ότι η ένοπλη αντίσταση απέτυχε στο παρελθόν και δεν θα πετύχει στο μέλλον. Επιπλέον, έχει λειτουργήσει υπέρ της κυβέρνησης της δεξιάς και του εξτρεμιστικού χαρακτήρα που ηγείται ο Νετανιάχου, η οποία βρίσκεται στην εξουσία σχεδόν για τα 18 από τα τελευταία χρόνια. Πάντα προτιμούσε — και συχνά προκάλεσε — τη συνέχιση των βίαιων εχθροπραξιών με τους Παλαιστίνιους, αναγκάζοντάς τους να αντιδρούν βίαια. Αυτό του επέτρεψε να δικαιολογεί την κατοχή, υποστηρίζοντας ότι ένα παλαιστινιακό κράτος αποτελεί υπαρξιακή απειλή, ενώ ταυτόχρονα πραγματοποιούσε βαθμιαία εδαφικά κέρδη στη Δυτική Όχθη που δεν θα μπορούσε να αποκτήσει στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων. Πρέπει να σημειωθεί, όμως, ότι ενώ οι Παλαιστίνιοι έχουν το δικαίωμα να υπερασπιστούν τον εαυτό τους όταν

απειλούνται ή δέχονται επίθεση, η συνολική στρατηγική της ένοπλης αντίστασης έχει αποτύχει.

Αν η ιστορία της ένοπλης αντίστασης διδάξει κάτι στους Παλαιστίνιους, αυτό είναι ότι δεν μπορούν τώρα ούτε στο μέλλον να υπερισχύσουν του Ισραήλ με τη βία.

Η παλαιστινιακή κρατικότητα θα είναι δυνατή μόνο στο πλαίσιο ανεξάρτητων ισραηλινών και παλαιστινιακών κρατών που θα ζουν σε ειρήνη και αμοιβαία ασφάλεια. Η Χαμάς και όλες οι άλλες ριζοσπαστικές παλαιστινιακές ομάδες έπρεπε να έχουν καταλήξει σε αυτό το συμπέρασμα χρόνια πριν — αντί γι' αυτό, επέτρεψαν στον εαυτό τους να παραδοθούν στην ψευδαίσθηση, ριζωμένη στη θρησκευτικότητα, ότι μπορούν να καταστρέψουν το Ισραήλ, όταν στην πραγματικότητα έχουν προσκαλέσει την αυτοκαταστροφή.

Έχουν αποτύχει όλα αυτά τα χρόνια να δώσουν προσοχή στις φωνές πολλών αξιόλογων μετριοπαθών Παλαιστίνιων, συμπεριλαμβανομένου του Έντουαρντ Σαΐντ, ο οποίος κατά καιρούς υποστήριξε ότι ενώ ο ένοπλος αγώνας είχε αποτύχει, οι Παλαιστίνιοι θα έπρεπε να εξετάσουν ειρηνικούς τρόπους για να επιτύχουν τον στόχο της κρατικότητας. Ο Σάρι Νουσεϊμπέχ, ένας αναγνωρισμένος Παλαιστίνιος φιλόσοφος, επίσης έχει μιλήσει για την ανάγκη απομάκρυνσης από τη χρήση βίας και την αναζήτηση ειρηνικών οδών προς την κρατικότητα.

Η Χαμάς πρέπει να θυμάται ότι έχει να κάνει με μια χώρα εμμονική — δικαίως ή αδικώς — με την εθνική ασφάλεια, η οποία θα διατηρεί πάντοτε στρατιωτική υπεροχή απέναντι σε κάθε εχθρό, πραγματικό ή φαντασικό. Θα αντιδρά με δυσανάλογη βία για να καταπνίξει κάθε απειλή προς την εθνική της ασφάλεια.

Για τους Παλαιστίνιους, η εγκατάλειψη της ένοπλης αντίστασης δεν είναι παράδοση. Είναι αλλαγή στρατηγικής που θα μπορούσε να καταστήσει δυνατή την κρατικότητα με την καθολική υποστήριξη της διεθνούς κοινότητας — υποστήριξη που δεν μπορούν ποτέ να επιτύχουν μόνοι τους με τη βία.

Αποκατάσταση Παλιών Αδικιών

Αν και οι παλιές αδικίες που έχουν υποστεί οι Παλαιστίνιοι συνεχίζουν να πονάνε, μπορούν να γιατρευτούν μόνο με την επιδίωξη ενός πρακτικού, ειρηνικού και δίκαιου δρόμου, θεμελιωμένου σε όσα μπορούν να επιτευχθούν σήμερα, αντί να προσπαθούν να αντιστρέψουν τις αδικίες του παρελθόντος. Πράγματι, η επίτευξη της δικαιοσύνης σημαίνει εστίαση σε πρακτικές λύσεις που βελτιώνουν τη ζωή των ανθρώπων σήμερα. Για πόσα ακόμη χρόνια πρέπει οι Παλαιστίνιοι να υπομένουν απανθρωπιά και εκτοπισμό, κρατώντας την ψευδαίσθηση της «επιστροφής» στα αρχικά τους σπίτια στο σημερινό Ισραήλ;

Η Χάνα Άρεντ τόνισε κάποτε τη σημασία του να ασχολείται κανείς με το παρόν, αντί να παγιδεύεται στα ιστορικά του παράπονα. «Το παρελθόν μας θα είναι για εμάς ένα βάρος κάτω από το οποίο μπορούμε μόνο να καταρρεύσουμε, όσο αρνούμαστε να

κατανοήσουμε το παρόν και να αγωνιστούμε για ένα καλύτερο μέλλον.» Με άλλα λόγια, η δικαιοσύνη πρέπει να είναι ριζωμένη σε όσα μπορούμε να επιτύχουμε σήμερα.

Αναμφίβολα, η δικαιοσύνη αφορά την εδραίωση θεμελιωδών δικαιωμάτων με βάση τις παρούσες συνθήκες και την εύρεση όρων συνεργασίας εδώ και τώρα, και όχι την απόπειρα να διορθωθούν όλα τα λάθη του παρελθόντος. Αυτό που χρειάζονται σήμερα οι Παλαιστίνιοι είναι ειρήνη, ασφάλεια, οικονομική σταθερότητα και ελπίδα για ένα καλύτερο μέλλον — όχι κούφια υποσχέσεις για ένα αύριο που εξαρτάται από το «δικαίωμα επιστροφής», το οποίο μπορεί να αντιμετωπιστεί μόνο μέσω αποζημίωσης και/ή επανεγκατάστασης στη δική τους πατρίδα — τη Δυτική Όχθη και τη Γάζα.

Πράγματι, μόνο ο διάλογος και η αντιπαράθεση με την πραγματικότητα της ειρηνικής συνύπαρξης μάς επιτρέπουν να βρούμε σύγχρονα, δίκαια μέτρα που προσφέρουν τον μοναδικό δρόμο προς τα εμπρός για να επανορθωθούν οι αδικίες που έχουν υποστεί οι Παλαιστίνιοι, ιδίως σε ό,τι αφορά την έξοδο τους (αλ Νάκμπα) το 1948.

Η Θρησκευτική Σύνδεση με τη Γη

Τόσο οι Εβραίοι όσο και οι Παλαιστίνιοι έχουν ιστορική και θρησκευτική σύνδεση με τη γη, και οποιαδήποτε λύση στις αντικρουόμενες διεκδικήσεις τους θα πρέπει να αναγνωρίσει ότι υπάρχουν στρώματα θρησκευτικής σημασίας που πρέπει να διερευνηθούν για να βρεθεί κοινό έδαφος. Η συμφιλίωση μεταξύ των δύο διεκδικήσεων είναι δυνατή μόνο με την υιοθέτηση των αρχών της κοινής ανθρώπινης φύσης, του αμοιβαίου σεβασμού και της συνύπαρξης του Ιουδαϊσμού και του Ισλάμ, καθώς και του Χριστιανισμού, των πιστών του οποίου οι αριθμοί είναι μικροί αλλά η παρουσία σημαντική. Αυτό που χρειάζεται είναι ένας δημόσιος διάλογος μεταξύ ευσεβών Εβραίων και Μουσουλμάνων, μέσα από τον οποίο να ερευνούν και να εξηγούν τους δεσμούς του καθενός με τη γη· μέσα από τη συνεχή συζήτηση μπορεί να βρεθεί μια διαδρομή.

Ορισμένοι ραβίνοι που τάσσονται υπέρ της ειρήνης έχουν υποστηρίξει ότι η βιβλική υπόσχεση προς τους Εβραίους για τη γη μπορεί να ερμηνευτεί κατά τρόπο που να σέβεται την αξιοπρέπεια και τα δικαιώματα όλων των κατοίκων που ζουν εδώ σήμερα. Ο σεβαστός Ραβίνος Μεναχέμ Φρόμαν, ο οποίος είχε ενεργή συμμετοχή σε διαθρησκευτικές ειρηνευτικές προσπάθειες, τόνιζε ότι η κοινή πίστη σε έναν Θεό σημαίνει ότι οι Εβραίοι και οι Μουσουλμάνοι έχουν θείκη εντολή να ζουν μαζί ειρηνικά. Υποστήριζε ότι η θρησκευτική επιταγή είναι να σεβόμαστε την ανθρώπινη υπόσταση του άλλου και να βρίσκουμε έναν αρμονικό τρόπο συνύπαρξης.

Πολλοί ισλαμιστές λόγιοι έχουν υποστηρίξει ότι η έννοια του «Ουάκφ» σημαίνει ότι η γη (στην Παλαιστίνη) αποτελεί καταπίστευμα για ολόκληρη την ισλαμική ουμμά (κοινότητα) και πρέπει να προστατεύεται

και όχι να παραχωρείται. Ωστόσο, ένα θρησκευτικό κληροδότημα μπορεί να ερμηνευτεί με τρόπο που να επιτρέπει τη συνδιαχείριση και τη συνύπαρξη, αντί για αποκλειστική ιδιοκτησία.

Ο Ιμάμης Σάμσι Άλι, εξέχουσα μορφή του διαθρησκευτικού διαλόγου, εξετάζει τις κοινές ρίζες και αξίες του Ιουδαϊσμού και του Ισλάμ στο βιβλίο του *Sons of Abraham* (συν-συγγραφέας με τον Ραβίνο Μαρκ Σνάιερ), προτρέποντας ότι, με βάση τις κοινές αξίες, την κληρονομιά και τη σύνδεση με τη γη, οι Μουσουλμάνοι και οι Εβραίοι μπορούν να βρουν έναν τρόπο να τιμήσουν τους δεσμούς και των δύο λαών με τη γη. Παρομοίως, ο διακεκριμένος Ιμάμης Γιαχιά Χέντι έχει επισημάνει το σαφές μήνυμα του Ισλάμ περί διαθρησκευτικής συνεργασίας και σύνδεσης, και ότι όλοι οι Λαοί της Βίβλου προορίζονται να έρθουν κοντά και να συνεργαστούν.

Οι ίδιες οι θρησκευτικές διδαχές ενθαρρύνουν και τις δύο κοινότητες να ζουν πλάι-πλάι ως εκπλήρωση του θελήματος του Θεού — Εβραίοι, Μουσουλμάνοι και Χριστιανοί μαζί.

Υλοποιώντας την Ευκαιρία των Παλαιστινίων

Οι Παλαιστίνιοι δεν πρέπει να χάσουν αυτή τη μοναδική ευκαιρία να υλοποιήσουν την επιδίωξή τους για κρατική υπόσταση, επιλύοντας όλα τα ανοιχτά ζητήματα με το Ισραήλ μέσω ειρηνικών διαπραγματεύσεων. Η Χαμάς, ειδικότερα, θα πρέπει να αποδεχθεί το ειρηνευτικό σχέδιο που πρότείνει ο Τραμπ, το οποίο χορηγεί αμνηστία σε όσους καταθέσουν τα όπλα και ασφαλή διέλευση σε όσους επιθυμούν να αποχωρήσουν, και βάσει του οποίου θα παραδώσει τον έλεγχο της Γάζας. Κάνοντάς το, θα θέσουν τον Νετανιάχου και κάθε μελλοντική ισραηλινή κυβέρνηση που αντιτίθεται σε παλαιστινιακό κράτος σε αμυντική θέση, ενώ οι Παλαιστίνιοι θα συνεχίσουν να απολαμβάνουν ισχυρή διεθνή υποστήριξη.

Το μήνυμά μου προς τους Παλαιστινίους

Η παρούσα κυβέρνηση Νετανιάχου απολαμβάνει τώρα την αυταπάτη ότι σας κατάφερε το τελειωτικό χτύπημα, καταστρέφοντας, μια για πάντα, την προοπτική σας για κρατική υπόσταση. Κάνουν τραγικό λάθος! Ο αδυσώπητος πόλεμος της Γάζας από τον Νετανιάχου έφερε την υπόθεσή σας στο επίκεντρο της παγκόσμιας σκηνής, ενώνοντας σταθερά μεγάλο μέρος της διεθνούς κοινότητας πίσω από την εθνική σας επιδίωξη όπως ποτέ άλλοτε. Με αυτή την έννοια, έχετε νικήσει.

Πρέπει τώρα να επιμείνετε· η υπόθεσή σας θα επιζήσει του Νετανιάχου. Ωστόσο, οφείλετε να εγκαταλείψετε την ένοπλη αντίσταση, να αναζητήσετε τη δικαιοσύνη εστιάζοντας στη βελτίωση της ποιότητας της ζωής σας σήμερα και να σεβαστείτε την κοινή κληρονομιά των ιουδαϊκών και ισλαμικών παραδόσεων και δεσμών με τη γη.

Το ταξίδι σας προς την απελευθέρωση είναι στα χέρια σας — αρκεί να το θελήσετε.

Πηγή Ανιχνεύσεις

«Οι Ισραηλινοί και οι Παλαιστίνιοι είναι καταδικασμένοι να ζήσουν μαζί· το ερώτημα είναι αν θα το κάνουν με πόλεμο ή με ειρήνη.»

Jimmy Carter

Περιορισμός Νόμιμης Οπλοκατοχής ή νέα επιβράβευση της παρανομίας

Του Χαραλάμπους Ησαΐα

Οικονομολόγου, Manager, Αρθρογράφου, Σκοπευτού, Μέλους ΕΛΙΣΜΕ

Το μακελιό στα Βορίζια της Κρήτης άνοιξε ένα παλιό μέτωπο αντιπαραθέσεων σχετικά με την νομοθεσία περί νόμιμης οπλοκατοχής. Ο διάλογος στα τηλεοπτικά μέσα και στο διαδίκτυο γίνεται με μεγάλη δόση άγνοιας ή υποκρισίας. Οι περισσότεροι «δημοσιογραφούντες», προερχόμενοι κυρίως αλλά όχι πάντα, από την αριστερά, συνδέουν τους οπλοφόρους των Βοριζίων με την νόμιμη οπλοκατοχή.

Το ξεκαθάρισμα λογαριασμών με τα πυροβόλα όπλα δεν γίνεται για λόγους “τιμής” αλλά για την τιμή των ναρκωτικών, των λαθρομεταναστών, των τουριστικών οικοπέδων αλλά και των αμνοερφίων (βλ. ΟΠΕΚΕΠΕ) για τα οποία η Κρήτη αποτελεί ένα από τα κομβικά σημεία. Τα πυροβόλα όπλα που χρησιμοποιήθηκαν ήσαν, ημιαυτόματα και επαναληπτικά τυφέκια, πιστόλια, περίστροφα και караμπίνες. Με εξαίρεση τις τελευταίες που δίδονται ως κυνηγητικά όπλα και εύκολα παίρνουν άδεια, τα υπόλοιπα χορηγούνται στους ενστόλους, στους σκοπευτές και ολίγα χειρός για προσωπική ασφάλεια. Απίθανο να πιστέψει κάποιος ότι εκτός των κυνηγητικών караμπινών, τα υπόλοιπα όπλα των Βοριζίων είχαν λάβει άδεια οπλοκατοχής. Συνεπώς, είτε το κράτος επιτρέπει στους νομοταγείς πολίτες που πληρούν τις ιατρικές και ποινικές προϋποθέσεις, να φέρουν όπλα, είτε όχι, τα απανταχού της επικράτειας Βορίζια θα συνεχίσουν να οπλοφορούν παρανόμως. Το δε ισοζύγιο μεταξύ νομοταγών και παρανόμων που οπλοφορούν, θα γείρει υπέρ των παρανόμων, εάν το κράτος βάλει φραγμούς στην νόμιμη οπλοκατοχή.

Ποιο θα είναι το αποτέλεσμα αυτής της ανισορροπίας ;

Ο Τράμπ είπε “the only one who can stop a bad guy with a gun, is a good guy with a gun” – μόνο ο νομοταγής οπλισμένος σταματά τον οπλισμένο εγκληματία. Ακούγεται ως ιστορία του Far West, αλλά αποδεικνύεται διαχρονικά σωστό.

Η εγκληματική βία είναι τυφλή, εκτός των συμβολαίων θανάτου και του ξεκαθαρίσματος λογαριασμών που είναι στοχευμένα. Παρακινείται από προσωπική απληστία ή, για τα εξηρημένα άτομα, από την ανάγκη για δόσεις ουσιών. Τα αισθήματα οίκτου, συμπόνιας για τον αδύνατο, έχουν αφαιρεθεί από την ψυχροσύνη των πωρωμένων κακοποιών, όπως επιβεβαιώνεται από φρικώδεις πράξεις βίας κατά γερόντων, παιδιών ή γυναικών. Η δυνατότητα νόμιμου οπλισμού ενός μη ευκαταφρόνητου ποσοστού του πληθυσμού (υπολογίζεται σε 12%) λειτουργεί αποτρεπτικά για κάποιους κακοποιούς, που υπολογίζουν ότι ο νομοταγής πολίτης ενδέχεται να οπλοφορεί, συνεπώς δεν θα αποκτήσει εύκολα λεία τραυματίζοντας βαριά ή φονεύοντας τον νοικοκύρη.

Στις ΗΠΑ η δεύτερη τροπολογία (second amendment) του Συντάγματος ορίζει “ότι δεν μπορεί να παραβιαστεί το δικαίωμα του λαού να κατέχει και να φέρει όπλα”. Στην Ελλάδα η Αμερικανική επικυριαρχία είναι έκδηλη σε τομείς, στρατιωτικούς, οικονομικούς, πολιτικούς, πολιτιστικούς, αλλά στο θέμα του αστικού οπλισμού οι ΗΠΑ παρουσιάζονται ως στρατοκρατούμενο

κράτος, αντίληψη που τροφοδοτείται και από τον αντι-αμερικανισμό που ξεκίνησε με τα Δεκεμβριανά και φούντωσε στα μετέπειτα χρόνια του ανταρτοπολέμου. Στην Ελλάδα το Σύνταγμα – Αρθ 120 Παρ.4- ορίζει ότι οι πολίτες δικαιούνται και υποχρεούνται να υπερασπίζονται πατρίδα και πολίτευμα, ακόμη και με όπλα. Όταν όμως αυτά αφαιρεθούν, η υπεράσπιση θα γίνεται με τι, πέτρες και ξύλα ;

Η Ελλάδα αντιμετωπίζει κινδύνους εσωτερικούς και εξωτερικούς. Σοβαρό κράτος στην θέση της θα εφοδίαζε με όπλα, μετά από έλεγχο ιατρικό και ποινικό, τους κατοίκους της και επί πλέον θα τους εκπαιδεύε, ανά τακτά χρονικά διαστήματα, στην χρήση τους. Και ο πλέον αδαής αντιλαμβάνεται ότι σε πόλεμο με την Τουρκία, έστω και μικρής διάρκειας, θα κτυπήσουν εκ των έσω, οι πέμπτες φάλαγγες (μουσουλμάνοι έποικοι/ πράκτορες, εθνομηδενιστές κ.α.). Η Αστυνομία θα δυσκολευθεί να τους αντιμετωπίσει, ο Στρατός θα βρίσκεται στις μεθόριους, άρα μόνη εφεδρεία η Πολιτοφυλακή (τυπική και άτυπη). Καθώς δε η εποχή της Pax Americana βαδίζει προς το τέλος της και οι κρατικές οντότητες θα ενεργούν ως φέουδα, κατά τρόπο παρόμοιο με την κατάρρευση της Ρώμης, της Pax Romana, και την μετέπειτα επικράτηση, ως φυσική συνέπεια, του φεουδαρχικού καθεστώτος, παρόμοια φαινόμενα θα αναδυθούν, τηρουμένων των αναλογιών, και στο προβλεπτό μέλλον. Συνεπώς αυτός που δύναται και του επιτρέπεται να παίρνει την τύχη στα χέρια του, είναι ο σωστός ενεργός πολίτης του αύριο.

Χρήσιμο να συνυπολογισθεί και η ακόλουθη πιθανή εξέλιξη: Το Διευθυντήριο των Βρυξελλών που απαρτίζεται από μετριοτήτες με κοινό γνώρισμα την απληστία (βλ. Εύα Καϊλή με σύνδεση Qatar, Federica Mogentini με πλοκάμια έως Ουκρανία, Μίνιτις, Γέρμακ) απεργάζεται, μεταξύ άλλων, και την ψηφιοποίηση όλων των συναλλαγών, ως ένα πρόσθετο βήμα για την εγκατάσταση Οργουελιανού τύπου δικτατορίας (όπου αθέατοι ηλεκτρονικοί μηχανισμοί ελέγχουν όλες τις πτυχές του δημοσίου και ιδιωτικού βίου). Σε ένα black out (όπως έχει συμβεί και σε ευρωπαϊκές χώρες βλ. προσφάτως Ισπανία και Πορτογαλία), η λαϊκή πλειοψηφία, αποτελούμενη από Επιμηθείς και ουχί Προμηθείς (τζιτζικες και όχι μύρμηγκες) θα βρεθεί άνευ βασικών προμηθειών, καθώς οι συναλλαγές, θα έχουν καταστεί αδύνατες, για δε τους κακοποιούς το σκότος θα τους ανοίξει πύλες δικών τους παραδείσων. Μόνη δυνατότητα συμπαραστάσεως στις ολιγάριθμες αστυνομικές δυνάμεις που δεν θα επαρκούν να αντιμετωπίσουν τις ορδές, θα είναι οι νομοταγείς πολίτες που κατέχουν όπλα. Μουσουλμανικά “κράτη εν κράτος” έχουν ήδη δημιουργηθεί στο Βέλγιο –Μόλενμπεκ, στη Γαλλία ZVS - QPV, σε Σουηδία, Γερμανία, Αγγλία. Θα περιμένουν την κατάλληλη ώρα, όπως οι Τουρκοκύπριοι, στον θύλακα μεταξύ Λευκωσίας και Κερύνειας. Τούρκοι αλεξιπτωτιστές δεν θα καταφθάσουν στην Ευρώπη, όμως οι πράκτορες θα είναι από καιρό καλά εγκατεστημένοι.

Δεκέμβριος 2025

“When seconds count, the police are minutes away.”

Λαϊκό ρητό στον αμερικανικό λόγο

Απηχήσεις της τετράδας των ιδιοσυγκρασιών της Ιπποκράτειας Σχολής/Γαληνού και ο στρατιωτικός ηγέτης στο «Περί Πολέμου» έργο του Κλαουζεβιτς

Του Εμμανουήλ Κ. Δουνδουλάκη
Αναπληρωτή Καθηγητή ΠΑΕΑΚ
PhD, MSc, MA, BA, BA

Ο Πρώσος στρατηγός Καρλ φον Κλαούζεβιτς (1780-1831), ο συγγραφέας του ανολοκλήρωτου έργου Περί του Πολέμου (Von Kriege)[1] το οποίο εκδόθηκε το 1832, αναφέρεται, μεταξύ άλλων, σε ζητήματα που συνδέονται με την πολεμική ιδιοφυΐα και τον ηγέτη.

Ο Κλαούζεβιτς προκειμένου να καταδείξει τους χαρακτήρες εκείνων των ανθρώπων που είναι ακατάλληλοι για αρχηγικές ή ηγετικές θέσεις, κυρίως σε σχέση με το στράτευμα, χρησιμοποιεί παρόμοια ψυχολογική αρχιτεκτονική με την «τετράδα» των ιδιοσυγκρασιών (φυσικών δυνάμεων), του Ιπποκράτη και του Γαληνού. Η σειρά της «τετράδας» στο έργο (Κλαούζεβιτς Ι, 3· Κλαούζεβιτς 1999, σ. 88) δεν ακολουθεί την τυπολογική διάταξη του Ιπποκράτη, αλλά έχει ως εξής: φλεγματικός (είναι ο μόνος τύπος του οποίου η ονομασία καταγράφεται στο κείμενο) [2], αιματώδης, χολερικός και μελαγχολικός.

Ο Πρώσος στρατηγός αφήνει να εννοηθεί (Κλαούζεβιτς Ι, 3· Κλαούζεβιτς 1999, σσ. 88-90) ότι μεταξύ των ανθρώπων που υστερούν στο να ηγηθούν μιας ομάδας είναι:

α. Ο φλεγματικός, καθώς η απάθεια που τον διακρίνει, του στερεί τη δύναμη του χαρακτήρα και την ενεργητικότητα που τον καθιστούν κατάλληλο για την ηγεσία.

β. Ο αιματώδης, ο οποίος παρά τα όποια θετικά στοιχεία του, είναι ευάλωτος και καταπονείται εύκολα, χαρακτηριστικά που λειτουργούν ανασταλτικά προκειμένου να προβεί σε πράξεις ανδρείας.

γ. Ο χολερικός, είναι σύμφωνα με τον Κλαούζεβιτς, παρορμητικός, ευέξαπτος και παράφρων. Τα συναισθηματικά ξεσπάσματα διαταράσσουν την εσωτερική ισορροπία και τον οδηγούν σε παραλογισμό. Τα δύο τελευταία γνωρίσματα συνιστούν σοβαρά «παραπτώματα» όσον αφορά στο προφίλ του στρατιωτικού ηγέτη. Ο χολερικός ψυχολογικός τύπος είναι, σύμφωνα με τον συγγραφέα, κατάλληλος μόνο για τις κατώτερες διοικητικές θέσεις και όχι για τα ανώτερα στρατιωτικά κλιμάκια (Κλαούζεβιτς Ι, 3· Κλαούζεβιτς 1999, σσ. 89), καθώς στα τελευταία απαιτείται σταθερότητα και νηφαλιότητα.

Ο ψυχολογικός τύπος του ανθρώπου ο οποίος κρίνεται κατάλληλος για ανώτατες ηγετικές θέσεις, σύμφωνα με τον συγγραφέα, είναι ο μελαγχολικός. Η μόνιμη δυσθυ-

μία που τον διακρίνει, τα έντονα συναισθήματα, τού παρέχουν πλεονεκτήματα εξαιρετικά χρήσιμα για τον πόλεμο και τον ηγετικό ρόλο (Κλαούζεβιτς Ι, 3· Κλαούζεβιτς 1999, σσ. 90). Δεν καταπονείται εύκολα, είναι στοχαστικός, προνοητικός, υπολογίζει προσεκτικά το ρίσκο και κυρίως έχει την ικανότητα να εγείρει τις μάζες, με την ενσυναίσθηση που διαθέτει.

Προσωπικά εκτιμούμε ότι ο Κλαούζεβιτς «απολυτοποιεί» το ζήτημα της σχέσης μεταξύ ψυχολογικών τύπων και ηγεσίας παραβλέποντας, ίσως, το γεγονός ότι η δύναμη της θέλησης, το κίνητρο ή οι ιδιαίτερες συνθήκες (τόπος και χρόνος) στο θέατρο της μάχης, θα μπορούσαν να δώσουν ένα διαφορετικό αποτέλεσμα. Βέβαια η θεώρηση ότι η «πολεμική ιδιοφυΐα» κρίνεται σε ένα γενικό πλαίσιο και όχι από μεμονωμένες στιγμές, ενδέχεται να αποτελεί την απάντηση στον προβληματισμό που εγείρεται.

Καταλήγοντας, κρίνεται σκόπιμο να σημειωθεί ότι η δομική συγγένεια της ιπποκράτειας και γαληνικής θεωρίας των ψυχολογικών τύπων στο Περί του Πολέμου έργο του Κλαούζεβιτς δεν πρέπει να θεωρηθεί ανεξάρτητη από τα ανθρωπολογικά στοιχεία που υπογραμμίστηκαν κατά την περίοδο του Διαφωτισμού.

Υποσημειώσεις

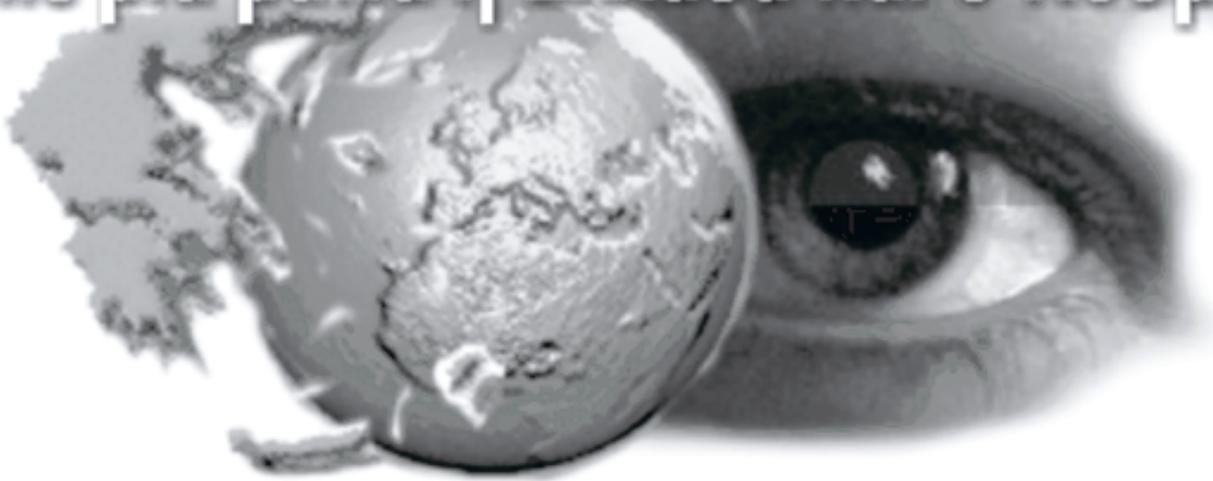
1 Στο πλαίσιο του παρόντος άρθρου χρησιμοποιήθηκε η ακόλουθη έκδοση: Clausewitz, K., Περί του πολέμου, (μτφρ) Ν. Ξεπουλά, εκδ. Βάνιας, Θεσσαλονίκη 1999.

2 Η απουσία ρητής αναφοράς των λοιπών ιδιοσυγκρασιών στο έργο του Κλαούζεβιτς είναι ίσως ο λόγος για τον οποίο η συγκεκριμένη τυπολογία διέλαθε της προσοχής των μελετητών του. Εξάιρεση αποτελεί ο καθηγητής Fulcran Teisserenc ο οποίος έχει μία επιγραμματική αναφορά σε υποσημείωση του έργου του: Βλ. Teisserenc, F. (2021), "Three Platonic Themes in Clausewitz: A Forgotten Legacy", στο The Philosophical Journal of Conflict and Violence, 5:2, σ. 95, υποσ. 35.

ΠΗΓΗ:

Δουνδουλάκης Εμμ., Ο ηγέτης [κύρια χαρακτηριστικά του στους θεωρητικούς της Στρατηγικής], εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα 2024, σ. 159.

Με μια ματιά η Ελλάδα και ο Κόσμος

Γεγονότα και εξελίξεις στο διάστημα από 16 Σεπτεμβρίου μέχρι 15 Δεκεμβρίου 2025

Του Ανδρέα Ματζάκου Αξιωματικού ε.α.

ΜΑ Διεθνών Σχέσεων και Στρατηγικών Σπουδών-Υποψηφίου Δρος ΔΠΘ

Η επιλογή των θεμάτων γίνεται από τον συντάκτη της παρούσας κάτω από τα πιο σοβαρά θέματα, υπάρχει σύντομο σχόλιο του συντάκτη με πλάγια bold γράμματα.

Η άποψη του συντάκτη είναι προσωπική και δεν δεσμεύει, ούτε εκφράζει απαραίτητως το ΕΛΙΣΜΕ.

ΕΛΛΑΔΑ

Ο πρόεδρος της Βουλής της Λιβύης, Αγκίλα Σάλεχ Ίσα, χαρακτήρισε ως «Άκυρο» δημοσίως για πρώτη φορά μετά από 6 χρόνια το τουρκολιβικό μνημόνιο, σε συνέντευξη που παρεχώρησε στο Λιβυκό Πρακτορείο Ειδήσεων, λίγα 24ωρα μετά την επίσημη επίσκεψή του στην Αθήνα και τη συνάντησή του με τον Έλληνα ΥΠΕΞ Γιώργο Γεραπετρίτη. Η συνάντηση έγινε 5/12.

Συγκεκριμένα είπε «Η Βουλή των Αντιπροσώπων είναι η μόνη αρμόδια αρχή που έχει την εξουσία να κυρώνει διεθνείς συμφωνίες», τονίζοντας ότι η «θαλάσσια συμφωνία που υπέγραψε η κυβέρνηση του Φαγιέζ αλ-Σάρατζ με την Τουρκία, ούτε παρουσιάστηκε, ούτε εγκρίθηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων και, ως εκ τούτου, είναι νομικά άκυρη και μη δεσμευτική για το λιβυκό κράτος».

[Στην ουσία είπε ότι το τουρκολιβικό μνημόνιο είναι άκυρο, επειδή δεν εγκρίθηκε από την βουλή των αντιπροσώπων, όχι γιατί είναι παράνομο και παράλογο. Όχι γιατί μεταξύ Τουρκίας και Λιβύης παρεμβάλλονται τα Δωδεκάνησα και συνεπώς η Τουρκία και η Λιβύη δεν έχουν αντικείμενες ακτές. Κατά συνέπεια δεν δικαιολογούνται οι πανηγυρισμοί της ελληνικής πλευράς]

ΚΥΠΡΟΣ

Στις 26 Νοεμβρίου, Κύπρος και Λίβανος προχώρησαν σε υπογραφή συμφωνίας για την οριοθέτηση της ΑΟΖ μεταξύ τους,

με βάση την μέση γραμμή. Ο πρόεδρος της Κύπρου Νίκος Χριστοδουλίδης χαρακτήρισε την συμφωνία ως ιστορική, αφού με αυτήν δίδεται τέλος σε μια εκκρεμότητα ετών.

Η αρχική συμφωνία ΑΟΖ Κύπρου και Λιβάνου είχε υπογραφεί τον Ιανουάριο του 2007, αλλά δεν είχε επικυρωθεί από τον Λίβανο, όσο η χώρα είχε διαφορές στην οριοθέτηση της δικής της ΑΟΖ με το Ισραήλ, κάτι που λύθηκε με αμερικανική διαμεσολάβηση τον Οκτώβριο του 2022.

[Πρόκειται αναμφίβολα για μία μεγάλη επιτυχία της κυπριακής διπλωματίας, αφού μετά την εκλογή του προέδρου Αούν τον Ιανουάριο του 2025, οι διαπραγματεύσεις Κύπρου και Λιβάνου επανεκκίνησαν με εντατικό ρυθμό για την υπογραφή Συμφωνίας]

ΤΟΥΡΚΙΑ

Στις 25 Σεπτεμβρίου, έλαβε χώρα στον Λευκό Οίκο, η πολυαναμενόμενη συνάντηση του προέδρου των ΗΠΑ Ντόναλντ Τραμπ με τον Τούρκο ομόλογό του Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν η οποία διήρκεσε 2,5 ώρες και κύλησε σε κλίμα ευγένειας και φιλοφρονησεων, αλλά χωρίς σαφείς δεσμεύσεις. Οι δύο πλευρές απέφυγαν επιμελώς τα «αγκάθια», όπως η στάση της Άγκυρας στον πόλεμο της Γάζας, και επικεντρώθηκαν σε πεδία πιθανής συνεργασίας, από τα μαχητικά F-35, μέχρι τις ενεργειακές συμφωνίες και την υπόθεση της Θεολογικής Σχολής της Χάλκης. Ο πρόεδρος Τράμπ, μπροστά

στις κάμερες ζήτησε από τον Ερντογάν να σταματήσει να αγοράζει ρωσικό πετρέλαιο και φυσικό αέριο κάτι που είναι περίπου αδύνατον για την Τουρκία. Η Τουρκία καλύπτει σχεδόν το 60% των αναγκών της σε πετρέλαιο και φυσικό αέριο διαμέσου ενός δικτύου αγωγών από την Ρωσία, ανάγκες απαραίτητες για τη λειτουργία της πολεμικής της βιομηχανίας. Στην κοινή συνέντευξη τύπου που ακολούθησε, ο Τράμπ είπε ότι «οι κυρώσεις που έχουν επιβληθεί στην Τουρκία από το Κογκρέσο στο πλαίσιο του νόμου CAATSA, μπορούν να αρθούν σύντομα».

[Η Τουρκία εξακολουθεί να πιέζει την αμερικανική πλευρά για την άρση των κυρώσεων στο πλαίσιο του νόμου CAATSA και την επανένταξή της στο πρόγραμμα των F-35, από το οποίο αποκλείστηκε το 2019 λόγω της αγοράς ρωσικών συστημάτων S-400.

Η Τουρκία εξετάζει εναλλακτικές λύσεις προκειμένου να εξασφαλίσει κινητήρες για το εγχώρια παραγωγής μαχητικό πέμπτης γενεάς Kaan, αφού η εισαγωγή κινητήρων από την Αμερική έχει μπλοκαριστεί από το κογκρέσο, στη συνέχεια των κυρώσεων που της έχουν επιβληθεί στο πλαίσιο του νόμου CAATSA, από το 2019. Για το θέμα του νόμου CAATSA, ο ΥΠΕΞ της Τουρκίας Χακάν Φιντάν είχε δηλώσει κατά την διάρκεια συνεντεύξεως Τύπου στη Νέα Υόρκη στις 27/9 ότι, «το ζήτημα αυτό είναι στην πραγματικότητα ένα σημαντικό πρόβλημα

για εμάς».

Στις 9/12, επίσημες πηγές ανέφεραν σε τουρκικά ΜΜΕ, ότι οι τουρκικές Ένοπλες Δυνάμεις είναι έτοιμες να στείλουν στρατεύματα στη Λωρίδα της Γάζας ως μέρος της Διεθνούς Δυνάμειος Σταθεροποίησης (International Stabilization Force-ISF). Οι ίδιες πηγές ανέφεραν ότι δεν υπάρχει πρόβλημα με την αποστολή τμημάτων στη Γάζα, οι Αμερικανοί μας θέλουν εκεί, ενώ το Ισραήλ αντιτίθεται σε μία τέτοια ανάπτυξη.

[Η Τουρκία επιμένει να στείλει τμήματα αφού είναι εγγυητής της ανακωχής που υπεγράφη μεταξύ του Ισραήλ και της Χαμάς, ενώ είναι και ένα από τα μέρη που έλαβαν ενεργό ρόλο στις ειρηνευτικές διαδικασίες].

ΒΑΛΚΑΝΙΑ

ΚΟΣΟΒΟ

«Στις 8/11, το Κόσοβο παρέλαβε χιλιάδες drones καμικάζι, από την Τουρκία, τα οποία εστάλησαν στο αεροδρόμιο της Πρίστινα. «Αυτά τα drones, γνωστά και ως RTF (Ready to Fly) Skydagger FPV που έχουμε αποκτήσει, είναι drones μάχης εξοπλισμένα με εκρηκτικούς μηχανισμούς και δυνατότητα να πλήττουν τόσο κινούμενους, όσο και στατικούς εχθρικούς στόχους» έγραψε στο Facebook ο υπηρεσιακός πρωθυπουργός Αλμπιν Κούρτι.

Η ενέργεια αυτή της Τουρκίας προκάλεσε την αντίδραση της Σερβίας ο πρόεδρος Βούτσιτς της οποίας, έκανε αμέσως δηλώσεις για βίαιη παραβίαση του Καταστατικού Χάρτη του ΟΗΕ από την Τουρκία.

[Η Τουρκία προσπαθεί με όχημα την πολεμική της βιομηχανία, αφ' ενός μεν να διεισδύσει στην Ευρώπη, αφ' ετέρου δε, να ενισχύσει την σφαίρα επιρροής της στα Βαλκάνια. Στο πλαίσιο αυτής της Στρατηγικής Εθνικής Άμυνας της, ενισχύει το Κόσοβο. Πλέον αυτού, το Κόσοβο είναι ένα ακόμη εμπόδιο σε μια πιθανή συμμαχία Ελλάδα-Σερβία].

ΑΛΒΑΝΙΑ

Η Αλβανία ενισχύει τις Ένοπλες Δυνάμεις της και τις σχέσεις της με το Ισραήλ, μέσα από μια μεγάλη συμφωνία που έκλεισε με την Elbit Systems για την απόκτηση συστημάτων πυροβολικού, όλμων και drones. Στην συμφωνία προβλέπεται η προμήθεια αυτοκινούμενων πυροβόλων ATMOS των 155 χιλιοστών, όλμων SPEAR 120 χιλιοστών και δύο τύπων τακτικών μη επανδρωμένων αεροσκαφών, Magni-X και Thor.

[Αρχικά η Αλβανία θα παραλάβει μόνο 10 drone, όμως το σημαντικό στοιχείο είναι ότι η εταιρεία συμφώνησε να βοηθήσει την Αλβανία να δημιουργήσει τις δικές της γραμμές παραγωγής drone].

ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ

Την παραίτηση της κεντροδεξιάς κυβέρνησης του ανακοίνωσε ο πρωθυπουργός της Βουλγαρίας Ρόζεν Ζελιάζκοφ, υπό την

πίεση των μαζικών διαδηλώσεων κατά των οικονομικών πολιτικών και της διαφθοράς. Σημειώνεται ότι η παραίτηση που έγινε αποδεκτή από βουλγαρικό κοινοβούλιο, την Παρασκευή 12/12, ανακοινώθηκε λίγο πριν η Βουλγαρία ενταχθεί στην Ευρωζώνη την 1/1/2026.

ΚΡΟΑΤΙΑ

Στο τέλος Οκτωβρίου τρέχοντος έτους, η βουλή της Κροατίας ψήφισε υπέρ της επαναφοράς της υποχρεωτικής στρατιωτικής θητείας, αρχής γενομένης από το 2026. Αξιίζει να σημειωθεί ότι με την Κροατία, οι χώρες της ΕΕ που θα εφαρμόζουν την υποχρεωτική στράτευση των ανδρών, θα ανέρχονται σε 9.

[Όλα ξεκίνησαν μετά την προσάρτηση της Κριμαίας από την Ρωσία το 2014 και την εισβολή της στην Ουκρανία το 2022. Υπενθυμίζεται ότι η πρώτη χώρα που επανεισήγαγε το θεσμό της υποχρεωτικής θητείας ήταν η Λιθουανία το 2015, για να ακολουθήσει η Σουηδία το 2017

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ - ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ

ΣΑΟΥΔΙΚΗ ΑΡΑΒΙΑ

Στις 17/9 ο Πρίγκιπας της Σαουδικής Αραβίας Mohammed bin Salman και ο Πακιστανός Πρωθυπουργός Shehbaz Sharif, υπέγραψαν στο Ριάντ Στρατηγική Αμυντική Συμφωνία (Strategic Mutual Defense Agreement). Μέχρι σήμερα λίγες λεπτομέρειες έχουν αποκαλυφθεί για την συγκεκριμένη Συμφωνία. Πάντως πρέπει να σημειωθεί ότι, το πυρηνικό δόγμα του Πακιστάν καθορίζει ξεκάθαρα ότι τα πυρηνικά του όπλα σκοπεύουν αποκλειστικώς τον αντίπαλο του στην περιοχή, την Ινδία. Η Συμφωνία καθορίζει ότι «κάθε επίθεση εναντίον μιας χώρας θα θεωρηθεί ως επίθεση εναντίον και των δύο χωρών» δήλωσε ένας Πακιστανός επίσημος, αμέσως μετά την υπογραφή της Συμφωνίας.

[Το Πακιστάν είναι το μόνο Μουσουλμανικό κράτος που διαθέτει πυρηνικά όπλα. Σε κάθε περίπτωση, σημειώνεται ότι μέσω αυτής της Συμφωνίας, η πυρηνική ομπρέλα του Πακιστάν μπαίνει στην εξίσωση ασφαλείας της περιοχής, κάτι που προφανώς προβληματίζει το Ισραήλ].

ΣΥΡΙΑ

Ο πρόεδρος της Συρίας al-Sharaa, συμμετείχε στην 8η ετήσια Σύνοδο της Γενικής Συνελεύσεως του ΟΗΕ, την εβδομάδα από 23-28/9 στην Νέα Υόρκη. Είναι η πρώτη φορά που Σύρος πρόεδρος συμμετέχει στην Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ μετά το 1967, όταν το Ισραήλ κατέλαβε τα υψώματα του Γκολάν. Για 60 χρόνια η Συρία απείχε από τις συνελεύσεις του ΟΗΕ.

[Ο τελευταίος Σύρος πρόεδρος που είχε συμμετάσχει σε συνέλευση του ΟΗΕ ήταν Nureddin al-Atassi, ο οποίος

υπήρξε πρόεδρος της Συρίας από το 1966 μέχρι το 1970].

Την Κυριακή 5/10, έλαβαν χώρα οι πρώτες εκλογές στην Συρία, μετά από 14 χρόνια, υπό τον πρόεδρο al-Sharaa, ο οποίος με την άνοδο του στην εξουσία είχε υπογράψει ένα προσωρινό σύνταγμα. Εξελέγησαν 119 βουλευτές, εκ των οποίων μόνο το 4% είναι γυναίκες και το 2% Χριστιανοί. Η επιλογή των 119 έγινε από Περιφερειακά Κολλέγια Εκλεκτόρων, από προεπιλεγμένες λίστες υποψηφίων.

[Το νέο κοινοβούλιο της Συρίας αποτελείται από 210 βουλευτές. Μέσω των εκλογών επελέγησαν τα 2/3 αυτών, οι 119, ενώ ο υπολειπόμενος αριθμός, θα επιλεγεί απ' ευθείας από τον πρόεδρο al-Sharaa. Στην διαδικασία δεν συμμετείχαν οι Κούρδοι της Συρίας οι οποίοι έχουν συμφωνήσει από την 10η Μαρτίου του 2025 να ενσωματωθούν οι πολιτικές και στρατιωτικές τους δομές στο κεντρικό κράτος μέχρι το τέλος τρέχοντος έτους, πλην όμως δεν είχαν προλάβει να συνταχθούν τα απαραίτητα χρονοδιαγράμματα ενεργειών]

Στις 10/11, ο πρόεδρος al-Sharaa συναντήθηκε με τον πρόεδρο των ΗΠΑ στο οβάλ γραφείο, γεγονός που δεν είχε συμβεί ποτέ στο παρελθόν. Από τη συνάντηση έγινε γνωστό ότι δύο πλευρές συμφώνησαν να προχωρήσουν στην εφαρμογή της συμφωνίας της 10ης Μαρτίου, με την οποία προβλέπεται εκτός των άλλων, και η ενσωμάτωση των Syrian Democratic Forces (SDF), οι Κουρδικές Δυνάμεις δηλαδή, στον εθνικό στρατό της Συρίας. Σημειώνεται ότι στο περιθώριο αυτής της συναντήσεως ο υπουργός εξωτερικών των ΗΠΑ Ρούμπιο, συναντήθηκε με τον Σύρο, αλλά και με τον Τούρκο ομόλογο του. Η αντιπροσωπία της Συρίας συνέβαλε στις προσπάθειες να αρθεί ο νόμος Caesar Syria Civil Protection Act του 2019, ο οποίος επιτρέπει την επιβολή κυρώσεων σε όσους βοηθούν τον στρατό της Συρίας και ορισμένες βιομηχανίες κρίσιμες για την αναζωογόνηση της οικονομίας της που κατεστράφη από τον πολυετή πόλεμο, συμπεριλαμβανομένων του κατασκευαστικού τομέα και των τομέων πετρελαίου και φυσικού αερίου.

[Από τις συναντήσεις αυτές εξάγονται δύο συμπεράσματα: πρώτον οι ΗΠΑ βλέπουν τον πρώην τζιχαντιστή al-Sharaa ως λύση για την ομαλοποίηση της καταστάσεως στη Συρία και δεύτερον η Τουρκία κάνει προσπάθεια να προσεταιριστεί τον al-Sharaa, ο οποίος ανήκει στην σουνιτική κοινότητα της Συρίας και συνεπώς μέσω αυτού να ελέγξει την επόμενη κυβέρνηση της χώρας. Την Τουρκία απασχολεί πολύ σοβαρά το ενδεχόμενο της ανεξαρτητοποίησης των Κούρδων της Συρίας. Πάντως η άρση του νόμου Cae-

sar δεν είναι υπόθεση του προέδρου, αλλά του Κογκρέσου των ΗΠΑ και συνεπώς δεν είναι εύκολη η άρση του)

ΙΣΡΑΗΛ

Ο πρώην διευθυντής πληροφοριών του Ισραήλ Tamir Hayman, σχολιάζοντας την πιθανή πώληση μαχητικών F-35 στην Σαουδική Αραβία, είπε ότι «αυτό θα αποτελούσε μία τεράστια απειλή για την σταθερότητα των μακροπρόθεσμων σχέσεων Αμερικής - Ισραήλ. Συνεχίζοντας είπε ότι αν αυτό συμβεί επί προεδρίας Τραμπ με τον οποίον το Ισραήλ έχει τις καλύτερες δυνατές σχέσεις, σκεφτείτε τι μπορεί να γίνει σε περίπτωση που την προεδρία της Αμερικής αναλάβει κάποιος πρόεδρος που δεν θα έχει τόσο καλές σχέσεις με το Ισραήλ».

[Μέχρι σήμερα οι ΗΠΑ τηρούσαν τον κανόνα να χορηγούν στο Ισραήλ πολεμικό υλικό, ένα επίπεδο πάνω από αυτό των αραβικών χωρών που το περιβάλλουν].

IPAN

Η Ρωσία, το Αζερμπαϊτζάν, το Καζακστάν και το Ιράν υπέγραψαν στις 8/10 μία Συμφωνία Στρατηγικής Συνεργασίας, με σκοπό να αυξήσουν την ασφάλεια στην Κασπία θάλασσα. Η συμφωνία αυτή η υπεγράφη από τους αρχηγούς του πολεμικού ναυτικού των τεσσάρων χωρών στο περιθώριο της συνόδου κορυφής των παρακτίων κρατών της Κασπίας Θάλασσας, η οποία έλαβε χώρα στην Αγία Πετρούπολη. Ο Ρώσος Υπουργός Άμυνας πρότεινε στα κράτη να διεξάγουν κοινή άσκηση στην Κασπία Θάλασσα μέσα στο 2026, με αντικειμενικό σκοπό την εκπαίδευση στην προστασία της ναυσιπλοΐας και των οικονομικών υποδομών των παρακτίων κρατών.

[Το φόρουμ αυτό προσφέρει μια ευκαιρία συνεργασίας του Ιράν με τους βόρειους γείτονες του, αφού ασφυκτιά λόγω των κυρώσεων που του έχουν υποβληθεί από την διεθνή κοινότητα].

Ο Ali Akbar Velayati ανώτερος σύμβουλος του αρχηγού της ισλαμικής επανάστασης για τις Διεθνείς Υποθέσεις, δήλωσε στις 14/12, μετά από συνάντηση με τον εκπρόσωπο της Χεζμπολά στο Ιράν Seyyed Abdullah Safiuddin ότι, «το Ιράν θα συνεχίζει να υποστηρίζει την Λιβανέζικη Χεζμπολά, διότι αυτή αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους πυλώνες του Μετώπου της Αντίστασης, διαδραματίζοντας θεμελιώδη ρόλο στον αγώνα εναντίον του σιωνισμού».

[Οι δηλώσεις αυτές γίνονται εν μέσω των εντεινομένων πιέσεων των ΗΠΑ στην κυβέρνηση της Βηρυτού για τον αποπλισμό την Χεζμπολά, η οποία θεωρείται ότι έχει αποδυναμωθεί σημαντικά μετά την σύγκρουση της με το Ισραήλ, τους τελευταίους μήνες]

KATAP

Η Τουρκία και το Κατάρ υπέγραψαν συμφωνία αμυντικής συνεργασίας στη Ντόχα

στις 22/10. Η Τουρκία εξετάζει την αγορά μεταχειρισμένων μαχητικών Eurofighter από το Κατάρ, στην προσπάθειά της να κλείσει την ψαλίδα που χωρίζει την πολεμική της αεροπορία από την ελληνική πολεμική αεροπορία.

[Το Κατάρ αποτελεί τον πιο πιστό σύμμαχο της Τουρκίας στον Κόλπο, καθώς φιλοξενεί τη μεγαλύτερη τουρκική βάση εκτός Τουρκίας. Στην βάση στρατωνίζονται 3.000 αξιωματικοί και στρατιώτες, οι οποίοι συνεκπαιδεύονται με τον στρατό του Κατάρ, στον οποίο και παρέχουν στρατιωτικές συμβουλές]

ΕΥΡΩΠΗ

BATIKANO

Ο πάπας Λέων ΙΔ' ξεκίνησε επίσκεψη στην Τουρκία, στις 27/11. Την πρώτη ημέρα της επισκέψεως του στην Τουρκία συναντήθηκε με τον πρόεδρο Ερντογάν, ενώ κατέθεσε και στεφάνι στο μνημείο του Κεμάλ. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο πρόεδρος Ερντογάν δεν επέτρεψε στον Οικουμενικό Πατριάρχη Βαρθολομαίο να τον υποδεχτεί στο αεροδρόμιο. Το απόγευμα της 28/11, ο πάπας πήγε στην Νίκαια της Βιθυνίας, νότια της Κωνσταντινουπόλεως, για να γιορτάσει μαζί με την ηγεσία της Ορθόδοξης τα 1.700 χρόνια από την πρώτη οικουμενική σύνοδο που έγινε το 325 μ.Χ, με συμμετοχή περισσότερων από 300 επισκόπων της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας.

[Η Τουρκία δεν θεωρεί τον Πατριάρχη Βαρθολομαίο ως Οικουμενικό, αλλά ως απλώς τον επικεφαλής της ελληνορθόδοξης κοινότητας της Κωνσταντινουπόλεως]

ΡΩΣΙΑ

Ο Ρώσος υφυπουργός Εξωτερικών Σεργκέι Ριάμπκοφ ισχυρίστηκε την 1/10 ότι, ο τρίτος γύρος συνομιλιών ΗΠΑ-Ρωσίας για την αντιμετώπιση των «ερεθιστικών παραγόντων» σίγουρα θα πραγματοποιηθεί πριν από το τέλος του φθινοπώρου του τρέχοντος έτους, αλλά Ρωσία και ΗΠΑ δεν έχουν ακόμη συμφωνήσει σε συγκεκριμένη ημερομηνία. Ο Ριάμπκοφ ισχυρίστηκε ότι η Ρωσία περιμένει την απάντηση του Προέδρου των ΗΠΑ Ντόναλντ Τράμπ στην πρόσφατη πρόταση του Ρώσου Προέδρου Βλαντιμίρ Πούτιν να παρατείνει την συμμετοχή της Ρωσίας στη Συνθήκη NEW START για ένα ακόμη έτος, μετά τη λήξη της στις 5/2/2026. Η Συνθήκη NEW START είναι μια διμερής Συνθήκη που είχε υπογραφεί το 2011, για τον περιορισμό των πυρηνικών όπλων.

Το Κρεμλίνο αντέδρασε θετικά στην προσφάτως δημοσιευθείσα Στρατηγική Εθνικής Ασφάλειας (NSS) των ΗΠΑ. Ο εκπρόσωπος του Κρεμλίνου Ντμίτρι Πεσκόφ δήλωσε στις 7/12 ότι, «η νέα NSS των ΗΠΑ είναι σε μεγάλο βαθμό συμβατή με το όραμα της Ρωσίας και ότι θα μπορούσε να αποτελέσει

μία κάποια εγγύηση για το ότι Ρωσία και ΗΠΑ θα μπορούσαν να συνεχίσουν να εργάζονται για την εξασφάλιση μιας ειρηνευτικής διευθέτησης στην Ουκρανία». Ο Πεσκόφ δήλωσε επίσης ότι «το Κρεμλίνο θεωρεί την έκκληση της NSS για συνεργασία με τη Ρωσία και την αποφυγή του χαρακτηρισμού της Ρωσίας ως άμεσης απειλής για τις ΗΠΑ ως θετικό βήμα».

ΛΟΙΠΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

ΜΑΡΟΚΟ

Το Μαρόκο και η Ινδία εγκαινίασαν ένα νέο εργοστάσιο αμυντικού υλικού κοντά στην Casablanca, στις 24/9. Το εργοστάσιο είναι μια συνεργασία μεταξύ της Μαροκινής Διοικήσεως Εθνικής Άμυνας, του Υπουργείου Άμυνας της Ινδίας και της Ινδικής Εταιρείας Αεροδιαστημικής (Indian Aerospace and Military Company, TATA Advanced Systems Limited) και πρόκειται να κατασκευάζει Τροχοφόρα Οχήματα Μάχης, 8X8.

[Το Μαρόκο προσπαθεί να ενισχύσει την πολεμική του βιομηχανία εν μέσω της περιφερειακής αστάθειας που χαρακτηρίζει την περιοχή, και ενός ανταγωνισμού εξοπλισμών με την γείτονα του Αλγερία]

ΗΠΑ

Ο πρόεδρος Τράμπ, υπέγραψε διάταγμα στις 29/9, με το οποίο ανακοινώνει επισήμως ότι οι ΗΠΑ εγγυώνται την ασφάλεια του Κατάρ, σε περίπτωση επιθέσεως από ξένη δύναμη. Το διάταγμα ήρθε ως συνέπεια ισραηλινής επιθέσεως στην πρωτεύουσα του Κατάρ Ντόχα, στις 9/9, που είχε στόχο ηγετικά μέλη της Χαμάς.

[Το Κατάρ φιλοξενεί την μεγαλύτερη αεροπορική βάση των ΗΠΑ στην Μέση Ανατολή, έχει διευκολύνει επιχειρήσεις δυνάμεων των ΗΠΑ στην περιοχή, ενώ σε πολλές περιπτώσεις έχει βοηθήσει τις ΗΠΑ στην επίλυση προβλημάτων με τον διαμεσολαβητικό του ρόλο]

Στις αρχές Νοεμβρίου, ο υπουργός άμυνας των ΗΠΑ Pete Hegseth έδωσε εντολή στο αεροπλανοφόρο Ford, να αποπλεύσει από τη Μεσόγειο και να κατευθυνθεί στην Καραϊβική, στην προσπάθεια με βάση αυτό, της δημιουργίας στολίσκου πλοίων στα ανοιχτά της Βενεζουέλας, προκειμένου να συμμετάσχουν σ' αυτό που ο πρόεδρος Τραμπ ονόμασε «πόλεμο κατά των καρτέλ ναρκωτικών».

[Επί της ουσίας η προσπάθεια του προέδρου Τράμπ φαίνεται να έχει ως πραγματικό αντικειμενικό σκοπό την ανατροπή του καθεστώτος Μαδούρο. Πάντως με την αποχώρηση του αεροπλανοφόρου Ford για την Καραϊβική, για πρώτη φορά μετά από πολλά χρόνια, δεν υπάρχει αμερικανικό αεροπλανοφόρο στη Μεσόγειο]

Ο υπουργός Στρατού των ΗΠΑ, Νταν Ντρίσκολ, παρουσίασε στον Ζελένσκι, την Πέμπτη 20/11, ένα Σχέδιο 28 σημείων για τον τερματισμό του πολέμου στην Ουκρανία. Το σχέδιο, προβλέπει την απόσυρση του ουκρανικού στρατού από εδάφη τα οποία ακόμη ελέγχει, τα οποία δεν έχει χάσει στον πόλεμο, παραδίδοντας στην Μόσχα 2.300 τετραγωνικών χιλιομέτρων περίπου αμαχητί.

Το Κίεβο θα έπρεπε επίσης να παραιτηθεί από σχεδόν 5.000 τετραγωνικά χιλιόμετρα που βρίσκονται υπό τον έλεγχο του στην περιφέρεια του Ντονέτσκ, τα οποία θα χρησιμοποιηθούν στη συνέχεια για να δημιουργηθεί μία «ουδέτερη ζώνη» και ένας θύλακας 45 τετραγωνικών χιλιομέτρων στην περιφέρεια του Λουχάνσκ. Αυτές οι παραχωρήσεις περιλαμβάνουν τις μεγάλες πόλεις Κραματόρσκ και Σλοβιάνσκ.

Ως αντάλλαγμα, η Μόσχα θα παραχωρούσε στην Ουκρανία σχεδόν 2.000 τετραγωνικά χιλιόμετρα που διεκδικεί ή που ελέγχει μερικώς στην περιφέρεια του Χαρκόβου, 450 τετραγωνικά χιλιόμετρα στο Ντινιπροπετρόφσκ, 300 τετραγωνικά χιλιόμετρα στο Σούμι και 20 τετραγωνικά χιλιόμετρα στο Τσερνίχιβ.

Στο Σχέδιο προβλέπεται η αναγνώριση της κατοχής της Κριμαίας από την Ρωσία, την οποία είχε προσαρτήσει η Μόσχα το 2014 και η αναγνώριση ως ρωσικών των περιφερειών του Ντονέτσκ και του Λουχάνσκ. Επίσης η εκχώρηση στην Ρωσία εδαφών που ελέγχονται σήμερα από την Μόσχα, στις περιφέρειες Χερσώνα και Ζαπορίζια. Το Σχέδιο θα έχει διάρκεια 10 χρόνια.

[Το Σχέδιο συντάχθηκε από Αμερικανούς και Ρώσους ειδικούς χωρίς εμπλοκή της Ευρώπης, ή της Ουκρανίας. Ο Τράμπ φαίνεται ότι θέλει διακαώς να αποδείξει στην διεθνή κοινότητα ότι αυτός τερμάτισε τον πόλεμο στην Ουκρανία, μη δίνοντας μεγάλη σημασία στις επιπτώσεις ενός τέτοιου σχεδίου επί της Ουκρανικής κοινωνίας και της πολιτικής ζωής του Ζελένσκι. Πλέον αυτού, οι ΗΠΑ φαίνεται ότι δεν θεωρούν την Ρωσία ως απειλή πλέον για τα αμερικανικά συμφέροντα]

Μετά την απόρριψη από τους ευρωπαίους του σχεδίου των 28 σημείων που είχαν συμφωνήσει οι ΗΠΑ με την Ρωσία για πιθανό τερματισμό του πολέμου στην Ουκρανία, ο σύμβουλος του προέδρου Πούτιν Yuriy Ushakov και ο Ρώσος CEO του Ρωσικού Ταμείου Αμέσων Επενδύσεων Kirill Dmitriev, συναντήθηκαν στις 2/12 με τον απεσταλμένο των ΗΠΑ για την Μέση Ανατολή Steve Witkoff και με τον πρώην ανώτατο σύμβουλο του Προέδρου και γαμπρού του, Jared Kushner. Μετά τη συνάντηση, ο Ushakov δήλωσε ότι «οι δύο αντιπροσωπείες συζήτησαν πιθανές λύσεις για την

ειρηνική διευθέτηση του πολέμου, αλλά δεν κατέληξαν σε συγκεκριμένο σχέδιο».

Στις 24/11, ο πρόεδρος των ΗΠΑ Ντόναλντ Τραμπ ξεκίνησε τη διαδικασία χαρακτηρισμού ορισμένων κλάδων της Μουσουλμανικής Αδελφότητας ως ξένων τρομοκρατικών οργανώσεων, μια κίνηση που θα προκαλέσει κυρώσεις εναντίον ενός εκ των παλαιότερων και πιο επιδραστικών ισλαμιστικών κινήματων του αραβικού κόσμου. Στο πλαίσιο αυτό, ο Τραμπ υπέγραψε εκτελεστικό διάταγμα με το οποίο οι υπουργοί Εξωτερικών Μάρκο Ρούμπιο και Οικονομικών Σκοτ Μπέσενσθ θα πρέπει να υποβάλουν έκθεση για το αν θα χαρακτηρίσουν παρακλάδια της Μουσουλμανικής Αδελφότητας, όπως αυτά στον Λίβανο, την Αίγυπτο και την Ιορδανία, ως τρομοκρατικές οργανώσεις

[Η εξέλιξη αυτή δεν είναι καλή για την Τουρκία η οποία είναι γνωστό ότι στηρίζει την Μουσουλμανική Αδελφότητα. Μάλιστα η ανατροπή του εκλεγμένου προέδρου Μόρσι στην Αίγυπτο, ο οποίος υποστηριζόταν από την Μουσουλμανική Αδελφότητα από τον σημερινό πρόεδρο αλ-Σίσι ήταν και η αιτία της επιδεινώσεως των σχέσεων μεταξύ Τουρκίας και Αιγύπτου. Για να χαρακτηριστεί μια οργάνωση ως τρομοκρατική στις ΗΠΑ, θα πρέπει να εμπλέκεται σε τρομοκρατικές δραστηριότητες οι οποίες, είτε απειλούν Αμερικανούς πολίτες, είτε θέτουν σε κίνδυνο την εθνική ασφάλεια ή τα εθνικά συμφέροντα της Αμερικής].

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ NATO

Ο Γενικός Γραμματέας του NATO Mark Rutte σε μία συνέντευξη τύπου, στις 2/12, μια ημέρα πριν την σύνοδο των Υπουργών Εξωτερικών της Συμμαχίας που έλαβε χώρα στις 3/12 στις Βρυξέλλες, είπε σχετικώς με την χρηματοδότηση του πολέμου στην Ουκρανία:

«Αρχίσαμε τον Αύγουστο οπότε και σχεδιάσαμε την κατανομή 4 δισεκατομμυρίων δολαρίων, δηλαδή ενός δισεκατομμυρίου το μήνα για αγορά αμερικανικών όπλων τα οποία στέλνονται στην Ουκρανία. Έχουμε ήδη εξασφαλίσει τέσσερα δις, άρα υπάρχει ανάγκη εξευρέσεως ενός δις για τον Δεκέμβριο, αλλά είμαι αισιόδοξος ότι αυτό θα βρεθεί. Με την υλοποίηση του προγράμματος, θα έχουν δοθεί 5 δις δολάρια για την αγορά αμερικανικού οπλισμού εντός του 2025».

[Με βάση αυτόν τον προγραμματισμό, θα πρέπει την επομένη χρονιά, 2026, να εξευρευθούν 12 δις δολάρια για να αγοραστούν αμερικανικά όπλα τα οποία θα αποστέλλονται σταδιακά στον πόλεμο κατά της Ρωσίας]

Στις 5/12, σε μία συνάντηση μεταξύ υψηλά

ισταμένων επισήμων του Πενταγώνου, υπευθύνων για την πολιτική των ΗΠΑ εντός του NATO και αντιπροσωπειών ευρωπαϊκών κρατών, οι Αμερικανοί εξέφρασαν την επιθυμία, η Ευρώπη να αναλάβει το μεγαλύτερο μέρος των συμβατικών αμυντικών ικανοτήτων του NATO, από τον τομέα των πληροφοριών, μέχρι τον τομέα των πληγμάτων με πυραύλους από μακρινή απόσταση, μέχρι το 2027.

Η ξαφνική αυτή αλλαγή της αμερικανικής πολιτικής και μάλιστα εντός μίας τόσο μικρής χρονικής προθεσμίας, εξέπληξε τους Ευρωπαίους διπλωμάτες. Στην ίδια συνάντηση οι Αμερικανοί είπαν ότι η Ουάσινγκτον δεν ήταν καθόλου ικανοποιημένη με την πρόοδο που οι Ευρωπαίοι έκαναν για να βελτιώσουν τις αμυντικές τους ικανότητες από τότε που η Ρωσία επετέθη στην Ουκρανία το 2022.

[Η θέση αυτή εκφράστηκε και με το πλέον επίσημο τρόπο, μέσω της νέας Αμερικανικής Εθνικής Στρατηγικής Ασφαλείας που μόλις υπεγράφη από τον Πρόεδρο Τράμπ (National Security Strategy)]

ΟΗΕ

Την Δευτέρα 17/11, το Συμβούλιο Ασφαλείας (ΣΑ) του ΟΗΕ, ενέκρινε ψήφισμα το οποίο απηχεί τις απόψεις του Αμερικανού προέδρου Τράμπ για μελλοντική λύση στο θέμα της Γάζας. Το ψήφισμα UNSC 2803 περιλαμβάνει και πρόβλεψη για μελλοντικό Παλαιστινιακό κράτος, αφού αναφέρει ότι, «μπορεί να υπάρξουν οι προϋποθέσεις για μια αξιόπιστη οδό προς την παλαιστινιακή αυτοδιάθεση και την κρατική υπόσταση, εάν η Παλαιστινιακή Αρχή προβεί σε μεταρρυθμίσεις και η ανασυγκρότηση της Γάζας έχει προχωρήσει».

[Από τα 15 μέλη του ΣΑ, 13 ψήφισαν υπέρ, ενώ Κίνα και Ρωσία, δυο μόνιμα μέλη του ΣΑ, απείχαν. Το γεγονός ότι στο ψήφισμα γίνεται σαφής μνεία για παλαιστινιακό κράτος, παρά τη σφοδρή αντίδραση του Ισραήλ, δείχνει ότι οι ΗΠΑ δεν επιθυμούν να χαλάσουν τις σχέσεις τους με μεγάλα αραβικά κράτη και τον Μουσουλμανικό κόσμο γενικότερα]

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ

Σύμφωνα με πρόβλεψη της Παγκόσμιας Τράπεζας που εκδόθηκε τον Οκτώβριο, το Ιράν θα αντιμετωπίσει οικονομική ύφεση τα επόμενα δύο χρόνια. Η εκτίμηση είναι ότι η ιρανική οικονομία θα συρρικνωθεί κατά 1,7% το 2025 και 2,8% το 2026. Η ύφεση αυτή αποδίδεται στις μειωμένες εξαγωγές πετρελαίου καθώς και στις υπόλοιπες οικονομικές δραστηριότητες οι οποίες λειτουργούν κάτω από τις κυρώσεις που επέβαλε το ΣΑ του ΟΗΕ, συνεπεία του πολέμου Ισραήλ-Ιράν.

1. ΜΕΛΗ

1.1.Νέα Μέλη

25/9 Τόσσιος Ιωάννης, Ευρωπαϊκές και Διεθνείς Σπουδές, ΠΑΠΕΙ
 2/10 Μαγούτσος Δημήτριος, Πλοίαρχος Ε.Ν.
 2/10 Νικολαΐδης Γεώργιος, Συνταξιούχος ARCHIRODON CONSTRUCTION,
 2/10 Δουνδουλάκης Αντώνιος, Αρθρογράφος - Συγγραφέας - Αγορογράφος
 9/10 Βασιλειάδης Νικόλαος, -Αξκός ΠΑ ε.ε.
 9/10 Κολοκοτρώνης Κωνσταντίνος, Φοιτητής Mediterranean Maritime Academy
 16/10 Αντώνογλου Δημ.Υποστράτηγος ε. α. Οικονομικού
 30/10 Μπατζέκας Χρήστος, Επιχειρηματίας
 6/11 Αθανασάτος Γεώργιος, Νομικός-Διεθνολόγος
 13/11 Κατημερτζής Γιώργος, Φοιτητής στο Τμήμα Διεθνών Σχέσεων και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων στο Αμερικανικό Κολλέγιο Ελλάδος
 27/11 Δρίβας Αλέξανδρος, Διδακτορικό στη Διεθνή Πολιτική Οικονομία, Πάντειο.
 4/12. Νικόπουλος Αθανάσιος Αξκός ΕΣ ε.ε.
 4/12 Τρούλης Μάρκος Διεθνολόγος
 11/12 Νικητάκος Νικήτας, Ομότιμος Καθηγητής Πανεπ. Αιγαίου
 18/12 Χατζής Φιλοποίμην, Ιδιωτικός Ερευνητής,
 18/12. Μήτκας Ευάγγελος, International Sales Manager

1.2.Μεταβολές Μελών

16/10 Μπράτση Δήμ., Τσαροπούλου Εύα και Μηνάγιας Χρ., ζήτησαν τη διαγραφή τους για προσωπικούς τους λόγους.
 13/11 Διαγράφεται από μέλος μας μετά από αίτημά της η κ. Βικτωρία Κοκάρα

2.ΟΡΓΑΝΩΣΗ – ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

25/9 Δωρεά 5 χειριστηρίων mouse από το μέλος μας κ. Τόσιο Αλ., για κάλυψη λειτουργικών αναγκών. 25/9 Υπεύθυνη σύνταξης του Μηνιαίου Δελτίου Ενημέρωσης ορίσθηκε το νέο μέλος μας η κα. Αθανασούδη Ευτυχία.
 9/10 Ορισμός Δντη και αναπληρωτή Δντη Μελετών (ΔΜ) ΕΛΙΣΜΕ.
 Ο κ. Κοντοπίδης εγγράφως εξήτησε την απαλλαγή από τα καθήκοντά του ως Διευθυντού Μελετών (ΔΜ), για προσωπικούς λόγους. Το ΔΣ την αποδέχθηκε και ο Πρόεδρος πρότεινε ως νέο ΔΜ το μέλος ΔΣ κ. Δασκαλάκη Ιπ., τον οποίο το ΔΣ ομόφωνα αποδέχθηκε. Ακολούθως ο νέος ΔΜ κ. Δασκαλάκης πρότεινε και εγκρίθηκε ως αναπληρωτή στα καθήκοντα ΔΜ το μέλος ΕΛΙΣΜΕ κ. Κατράνη Αλ.
 6/11 Εγκρίθηκε η προμήθεια μίας κάμερας υψηλών επιδόσεων για τις εκπομπές των ομιλιών μας.
 11/12 Εγκρίθηκε η διακοπή εργασιών του ΕΛΙΣΜΕ από Παρασκευή 12 Δεκ. έως ΚΑΙ Δευτ. 12 Ιαν.

3.ΒΙΒΛΙΑ -ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

6/11 Απεστάλησαν 9 βιβλία ΕΛΙΣΜΕ στον

ΠΤΔ, μετά επιστολής.
 13/11Δωρεές βιβλίων στη Βιβλιοθήκη: Από τον κ. Αργυρόπουλο του βιβλίου του «Οι Χαμαιλεοντίζοντες»-Από τον κ. Δουδούμη του βιβλίου του « Ιστορία των Βαλκανίων» και από τον κ. Γκουνάγια του βιβλίου του «Στη Λεωφόρο των Πύργων»
 27/11 Μετά πρόταση του κ. Δουδούμη εγκρίθηκε η έκδοση του νέου βιβλίου «Θέματα του Νησιώτικου Ελληνισμού».
 11/12 Διετέθησαν στους ΑΧΕΠΑΝΣ 30 βιβλία του ΕΛΙΣΜΕ, ένεκα δωρεάς

4. ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ – ΜΚΔ

23/10 Εγκρίθηκε η συμμετοχή του ΕΛΙΣΜΕ στα ΜΚΔ ΤΙΚ-ΤΟΚ και LINKED IN με μέριμνα των μελών μας Μαριτίνας Βεζυρτζή (για το πρώτο) και Κωνσταντίνου Γκουνάγια (για το δεύτερο). 4.

5. ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ.

6.ΣΥΝΕΔΡΙΑ

9/11 Πραγματοποιήθηκε το Συνεδρίου που έγινε στη ΛΑΕΔ με θέμα « Η επιχειρησιακή διάσταση της τουρκικής εισβολής στην Κύπρο» με ανάδειξη λαθών, αλλά και άγνωστων δεδομένων της όλης επιχείρησης, το οποίο παρακολούθησαν 200 και πλέον άτομα και άφησε πολύ καλές εντυπώσεις.

7. ΜΕΛΕΤΕΣ

4/12 -Εστάλησαν οι τρεις Μελέτες-Τετράδια α/α 12,13 και 14, ηλεκτρονικά και ταχυδρομικά στους υποδειχθέντες αποδέκτες.

8. ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ

9. ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

2/10 Καθορίσθηκε η ΕΕΕΔΕ να συντάσσεται 1 ανά 15νήμερο με επιλογή μελετών μελών και φίλων του ΕΛΙΣΜΕ που θα μεταφράζονται και θα αποστέλλονται στο Ιταλικό Ινστιτούτο και σε άλλους ελληνικούς και αλλοδαπούς οργανισμούς.

10.ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

9/10 Συμμετοχή των κ. Ηλιόπουλου και κ. Κατσαρού σε Εκδήλωση στο WEBSTER
 21/10 Πραγματοποίηση Σεμιναρίου από το ΕΚΑΒ με συμμετοχή 10 Μελών,
 16/10 Δωρεά 1000 Ε από το μέλος μας κ. Βάρδα Μιχ. για κάλυψη λειτουργικών αναγκών
 2/11 Συμμετοχή του Προέδρου ,ως Ομιλητή, στην εκδήλωση με θέμα «Μορφές Διπλωματίας» στο Κολυμπάρι, που διοργάνωσε η Ορθόδοξη Ακαδημία Κρήτης και ο ραδιοφωνικός σταθμός Γαύδου.
 24/11 Πραγματοποίηση επίσκεψης στο Θωρακισμένο Καταδρομικό «ΑΒΕΡΩΦ» από 14 μέλη του ΕΛΙΣΜΕ.Η υποδοχή από τους αρμοδίους του Μουσείου ήταν θερμότατη, η δε ξενάγηση ήταν εξαιρετική, οι δε εντυπώσεις όλων ήταν εξαιρετικές
 26/11 Συμμετοχή του ΕΛΙΣΜΕ με 3 Εισηγητές στην Ημερίδα του ΓΕΕΘΑ «Η κληρονομιά του Clausewitz στην ελληνική στρατιωτική σκέψη».
 27/11 Ενημέρωση των μελών για 2 Επιμορφωτικά Προγράμματα, πρόταση του κ. Κου-

κάκη ,κατά το Α' Τρίμηνο του 2026 στο πλαίσιο της σειράς «Σπουδές Ασφάλειας στη Μεσόγειο» του Κ.Ε.Δι.Βι.Μ. Πανεπιστημίου Αιγαίου.

11 ΟΜΙΛΙΕΣ- ΕΣΠΕΡΙΔΕΣ

25/09 Ομιλία από τον κ. Αντωνάκο Αντώνη Φιλολόγο-/ Ιστορικό με θέμα «Το Ελληνικό Αλφάβητο - η Αλήθεια για την Καταγωγή των Γραμμάτων».
 2/10 Ομιλία από τον κ. Ήφαιστο Παναγ.Καθηγητή ΠΑΠΕΙ, με θέμα: «Μεταψυχροπολεμικοί στρατηγικοί προσανατολισμοί και στρατηγικές ανακατατάξεις πλανητικά και περιφερειακά. Εκκολλαπτόμενες τάσεις και προϋποθέσεις μετά το 2025».
 9/10 Ομιλία από τον κ. Χριστόδουλο Πρωτόπαπα Διευθύνοντα Σύμβουλο της HELLAS SAT με θέμα «Το Πρόγραμμα (1993-2025) και η Γεωστρατηγική Σημασία του».

16/10 Ομιλία από τον κ. Αρβανιτόπουλο Κων. καθηγητή Διεθνούς Πολιτικής στο Πάντειο με θέμα «Οι Γεωπολιτικές Ανακατατάξεις και η Εθνική Στρατηγική».

23/10 Επετειακή ομιλία για την 28η Οκτ. από το μέλος ΔΣ κ. Αργυρόπουλο Κων. και ΣυνΔιαλέκτη τον Πρόεδρο ΕΛΙΣΜΕ κ. Μπαλτζώη Ιωαν, με θέμα «Η αντήρηση του πνεύματος της 28ης Οκτ.1940 στους σημερινούς λαβυρίνθους».

30/10 Εσπερίδα του ΤΕΘΙΣ: Με θέμα «Θαλάσσια Ανάπτυξη και Σύγχρονες Προκλήσεις» με Εισηγητές τους κ. Πλατιά Αθ.,Πορτοκαλάκη Λεον., Μαρτζούκο Βασ.

6/11 Ομιλία από τα μέλη μας κ.Καραφωτιά Παν. και κ.Ηλιόπουλο Δημ με θέμα «Αποτίμηση του Έργου του ΟΗΕ, επ' ευκαιρία των 80 ετών από ίδρύσεώς του».

13/11 Ομιλία από τον Πρόεδρο της Κυπριακής Επιτροπής Αγνοουμένων Πρέσβυ ε.τ. κ. Λεωνίδα Παντελίδη

20/11 Εσπερίδα σε Συνδιοργάνωση ΕΛΙΣΜΕ- Ίδρυμα Σαμαρά-Κρίσπη Ημερίδας με θέμα «Σύγχρονες Γεωπολιτικές Εξελίξεις – Πολιτική και Νομική Διάσταση» με Εισηγητές τους κ. Μαρτζούκο Βασ. Μπαλτζώη Ιωαν και Γρίβα Κων. από το ΕΛΙΣΜΕ

27/11: Εσπερίδα: του ΤΕΘΙΣ με θέμα «Προκλήσεις Άμυνας και Ασφάλειας σε Παράκτιο Περιβάλλον» με Εισηγητές τους κ. Μαρτζούκο Β., Κοσμόπουλο Α., Δασκαλάκη Ι.ΜπαζίνηΘ.

4/12 Εσπερίδα με θέμα «Αεράμυνα έναντι Σύγχρονων Απειλών» με Εισηγητές τους κ. Ζηκίδη και κ. Μαλαχία

11/12 Ομιλία του κ. Μάζη Ιωαν,με θέμα «Μία ανάγνωση της σύγχρονης γεωπολιτικής κατάστασης στη Μεσόγειο».

12. ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Σε κάθε συνεδρίαση εγένετο γεωπολιτική επισκόπηση με τα φλέγοντα ζητήματα και ακολουθούσε ανταλλαγή απόψεων.
 ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ
 ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

**Οι Προβληματισμοί του Εκδότη
Συνέχεια από την σελίδα 2**

Και ακόμη χειρότερο το Μικολάεβ και την Οδησό και η Ουκρανία να καταστεί περικλειστό και μη βιώσιμο κράτος. Η δε Ρωσία να υλοποιήσει πλήρως την Νοβα Ρუსιγια της Μεγάλης Αικατερίνης, παίρνοντας όλη την Ανατολική Ουκρανία, η δε Ουκρανία να καταρρεύσει πλήρως και να αποδεχθεί ειρήνη υποταγής υποχρεωτικά.

Δ-Εθνικά Θέματα.

Είναι προφανές, ότι σκηνικό των «ήρεμων νερόν» που επεδίωκε η Ελλάδα, έμπλη φοβικών συνδρόμων, δεν ευδοκίμησε και η Τουρκία επανήλθε στις «εργοστασιακές» ρυθμίσεις που γνωρίζαμε. Η ενίσχυση των Ενόπλων μας Δυνάμεων, με την πρώτη φρεγάτα Μπελαρά να έχει παραδοθεί, με ήδη 42 Α/Φ F-16 Viper, με 24 Raffale και τα F-35 να αναμένονται από το 2028, με τα κατευθυνόμενα Α/Τ βλήματα (Fire and Forget) Spike NLOS να έχουν παραληφθεί, με τους πολλαπλούς εκτοξευτές PULLS, όλα ισραηλινής προέλευσης και με το νέο δόγμα των ΕΔ, όπου όλο το Αιγαίο θα αποτελεί ενιαίο πολυχωρικό χώρο μάχης, τον Α/Α Θόλο του Αχιλλέα να αρχίζει να υλοποιείται, φαίνεται να έχει ενοχλήσει αφάνταστα τον αναθεωρητικό γείτονα, που άρχισε πάλι να απειλεί και να δείχνει το βάρβαρο επιθετικό εαυτό του, που διεκδικεί τα κυριαρχικά δικαιώματα της Ελλάδος. Αν σε αυτά προστεθούν, οι δηλώσεις του προέδρου του Διβυκού Κοινοβουλίου, που αμφισβήτησε το «τουκολιβικό μνημόνιο» ως ανύπαρκτο και δεν το αναγνωρίζουν, την επιλογή της αμερικανικής Chevron για έρευνες ΝΑ της Κρήτης, την επιλογή των ΗΠΑ, να καταστήσει την Ελλάδα ενεργειακό κόμβο για μεταφορά αμερικανικού LNG, με τον κάθετο ενεργειακό άξονα από Ελλάδα προς Βουλγαρία, Ρουμανία, Μολδαβία, Ουγγαρία, προς Ουκρανία και Βαλτικές χώρες, είναι προφανές ότι όλα αυτά έχουν κάνει το καθεστώς Ερντογάν να αντιλαμβάνεται ότι πλέον η Ελλάδα δεν είναι εύκολος στόχος. Και τέλος να αναφερθούμε και στην «ιστορική», όπως θεωρήθηκε Σύνοδο Κορυφής Ελλάδος-Κύπρου-Ισραήλ στην Ιερουσαλήμ, όπου συμφωνήθηκαν σημαντικά θέματα ενεργειακά (ηλεκτρικό καλώδιο, διάδρομος IMEC) και στρατιωτική συνεργασία των τριών με την δημιουργία Μικτής Δύναμης Αμέσου Επεμβάσεως, δυνάμεως Ταξιαρχίας 2.500 ανδρών συνεπικουρούμενη με 2 μοίρες Α/Φ από Ελλάδα και Ισραήλ και στόλο ειδικό για ναυτικές επιχειρήσεις της Ταξιαρχίας. Η είδηση αυτή, αν και επισήμως διαψεύστηκε, στην πράξη υφίσταται. Τέλος υπογράφηκε Συμφωνία Στρατιωτικής Στρατηγικής Συνεργασίας μεταξύ των τριών στρατηγικών εταίρων Ελλάδος-Κύπρου-Ισραήλ, που δίδει στην Ελλάδα πολλά πλεονεκτήματα γεωπολιτικά και εξυπηρετεί την εθνική στρατηγική της.

Αθήνα, 26 Δεκεμβρίου 2025

*Αντγος (ε.α.) Ιωάννης Αθ. Μπαλτζώης,
M.Sc. στην Γεωπολιτική από το ΕΚΠΑ,
Πρόεδρος ΕΛΙΣΜΕ*

**Απόσπασμα από τον λόγο της Βρετανίδας
Πρωθυπουργού Μάργκαρετ Θάτσερ,
στο Κολλέγιο της Ευρώπης,
στην πόλη Μπριζ του Βελγίου,
στις 20 Σεπτεμβρίου του 1988**

Πρέπει να σας συγχαρώ για το κουράγιο σας. Αν πιστεύετε κάποια από τα πράγματα που έχουν γραφτεί ή ακουστεί για τις απόψεις μου σχετικά με την Ευρώπη είναι σα να καλέσατε τον Τζέγκις Χαν να σας μιλήσει για τις αρετές της ειρηνικής συνύπαρξης.

Η Ευρώπη δεν είναι δημιούργημα της Συνθήκης της Ρώμης.

Η ευρωπαϊκή ιδέα δεν αποτελεί ιδιοκτησία κάποιας ομάδας ούτε κάποιου θεσμικού οργάνου.

Εμείς οι Βρετανοί είμαστε εξίσου κληρονόμοι της κληρονομιάς του ευρωπαϊκού πολιτισμού όπως κάθε άλλο έθνος. Οι δεσμοί μας με την υπόλοιπη Ευρώπη ήταν ο κυρίαρχος παράγοντας στην ιστορία μας. Για τριακόσια χρόνια, είμαστε μέρος της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας και οι χάρτες μας εντοπίζουν ακόμα τις ευθείες χαραζες των δρόμων που έχτισαν οι Ρωμαίοι.

Κι εμείς οι Βρετανοί έχουμε συνεισφέρει με έναν πολύ ειδικό τρόπο στην Ευρώπη. Μέσα στους αιώνες πολεμήσαμε για να αποτρέψουμε να πέσει στην κυριαρχία μίας και μοναδικής δύναμης. Πολεμήσαμε και θυσιαστήκαμε για την ελευθερία.

Αν δεν είχαμε την προθυμία να πολεμήσουμε και να πεθάνουμε, η Ευρώπη θα ήταν προ πολλού ενωμένη, αλλά όχι στο όνομα της ελευθερίας και της δικαιοσύνης

Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα δεν είναι αυτοσκοπός. Ούτε είναι ένα θεσμικό εργαλείο για να προσαρμόζεται συνεχώς στις επιταγές κάποιων αφηρημένων θεωρητικών εννοιών. Αλλά ούτε και πρέπει να παγιωθεί στη λογική ενός ατελείωτου κανονιστικού πλαισίου.

Η μοίρα μας είναι συνδεδεμένη με την Ευρώπη ως μέλος της Κοινότητας.

Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι το μέλλον μας εξαρτάται μόνο από την Ευρώπη.

Το ίδιο ισχύει για όλες τις χώρες, τη Γαλλία, την Ισπανία και οποιοδήποτε άλλο μέλος.

Δεν περιορίσαμε επιτυχώς το κράτος στη Βρετανία, μόνο και μόνο για να μας επιβληθεί ξανά σε ευρωπαϊκό επίπεδο, με ένα ευρωπαϊκό υπερκράτος να ασκεί μια νέα κυριαρχία από τις Βρυξέλλες.

Το να περιορίσεις την εθνικότητα των κρατών και να μεταφέρεις την εξουσία στις Βρυξέλλες θα ήταν επιζήμιο και καταστροφικό για την επίτευξη των στόχων που όλοι θέλουμε να δούμε να εκπληρώνονται.

Η Ευρώπη θα είναι δυνατή ακριβώς επειδή θα έχει τη Γαλλία ως Γαλλία, την Ισπανία ως Ισπανία, τη Βρετανία ως Βρετανία, και όλες τις χώρες ελεύθερες στο να διατηρήσουν τις παραδόσεις και την ταυτότητά τους.

Θα ήταν τρέλα να επιχειρήσουμε να προσδώσουμε στις χώρες μια ευρωπαϊκή εθνικότητα.

Δεν καθορίσαμε τα σύνορά μας με την προοπτική να αλλάξουν ξανά στο όνομα ενός ευρωπαϊκού υπερ-κράτους υπό μία κυριαρχία των Βρυξελλών

Το να προσπαθήσεις να καταπιέσεις την εθνική οντότητα συγκεντρώνοντας την εξουσία στις Βρυξέλλες θα ήταν επιζήμιο και καταστροφικό.

Ασφαλώς και θέλουμε να δούμε την Ευρώπη περισσότερο ενωμένη και αφοσιωμένη σε ένα κοινό σκοπό. Αλλά πρέπει να γίνει με έναν τρόπο που θα διατηρεί τις διαφορετικές παραδόσεις, τις κοινοβουλευτικές εξουσίες και μία αίσθηση εθνικής υπερηφάνειας στη χώρα του καθενός.

Ηγέτες ραγιάδες

Του Παναγιώτη Καραφωτιά

*Ηγέτες νέο-Ραγιάδες,
οπλισμένοι με “μαχαίρια” και “σουγιάδες”,
το λαό πασχίζουν να «κατακρεουργήσουν»
και μια διεφθαρμένη «αυτοκρατορία»
να δημιουργήσουν.*

*Λησμονούν την ένδοξη ελληνική ιστορία
κι επιλέγουν μια νέα εθελόδουλη πορεία,
που οδηγεί το λαό σε τραγικά φορεία.
Είναι τούτο αποτέλεσμα της παγκοσμιοποίησης
και του λαού προσφυγοποίησης
ή της Τεχνητής Νοημοσύνης
για πολλούς πνευματικής παραφροσύνης;
Μήπως πρόκειται για πολιτική
παράκρουση καθολική,
που καταλήγει με το λαό στην κλινική;
Μόνη επιλογή η πατριωτική ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ,
άρτια οργανωμένη
ενάντια στην ψευδο-Ειμαρμένη
και αναδόμηση της γνήσιας πίστης
που είναι διχασμένη.*

*Αγνοί πατριώτες ηγέτες,
αφήστε τις καρέκλες πολυτέλειας,
της ηθικής και δημοκρατικών ιδανικών ευτέλειας,
και ξεχυθείτε στους δρόμους,
να σφραγίσετε τους πολιτικούς «υπονόμους»
και στους Ραγιάδες σηκώστε το γάντι
μιμούμενοι τον ανεπανάληπτο Μαχάτμα ΓΚΑΝΤΙ.
Αρκετά ο λαός υποφέρει και υπομένει,
και η ιστορία δεν μπορεί άλλο να περιμένει!*

